

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Akademia e Drejtësisë - Akademija Pravde - Academy of Justice

PROGRAM OBUKE 2026

Priština, novembar 2025

Republika e Kosovës
Republika Kosova/Republic of Kosovo
Akademia e Drejtësisë/Akademija Pravde/Academy of Justice

PROGRAM KONTINUIRANE OBUKE 2026

Priština, novembar 2025

Program kontinuirane obuke za 2026. godine je odobrio Upravni savet Akademije pravde
dana 03.11.2025.

© AP 2025, Sva prava zadržana.

Sadržaj ovog materijala može se koristiti u obrazovne i nekomercijalne svrhe pozivajući se na Akademiju kao izvor. Umnožavanje, fotokopiranje ili bilo koji drugi oblik objavljivanja bez potvrde Akademije je zabranjeno.
Objavljeno od Akademije Pravde

Tabela sadržaja

Uvodna reč Predsedavajućeg Upravnog Saveta	7
Rezime	8
Rezime procene potreba za obukom za godišnji program kontinuirane obuke za 2026. Godinu.....	8
Spisak aktivnosti obuke u PKO-u po oblastima za 2026. godinu.....	10
AKTIVNOSTI OBUKE IZ KRIVIČNE OBLASTI	20
1. Okrugli sto o promenama u krivičnom zakonodavstvu (Apelaciono i Osnovno tužilaštvo)	21
2. Tajne istražne mere, posebna istražna prilika, ispitivanje i davanje izjave	22
3. Uloga Suda u ispitivanju zakonitosti optužnice.....	24
4. Krivična dela protiv službene dužnosti i organizovanog kriminaliteta sa posebnim osvrtom na javne nabavke.....	26
5. Sajber kriminal.....	28
6. Pranje novca i finansijsko istraživanje.....	30
7. Zapljena i konfiskacija	31
8. Ratni zločini	33
9. Krivična dela protiv opšte bezbednosti ljudi i imovine – neovlašćena gradnja i nezakoniti građevinski radovi.....	35
10. Krivična dela protiv životne sredine	36
11. Vodič za kaznenu politiku	38
12. Optužnica	39
13. Krivična odgovornost pravnih lica.....	41
14. Alternativni postupci.....	42
15. Intervjuisanje stranaka, pristup žrtvama i očevicima, pronalaženje dokaza, priprema stranaka u postupku za pojavljivanje pred sudom	43
16. Suđenje u odsustvu	44
17. Krivična dela u vezi sa narkoticima i drugim supstancama.....	46
18. Mere za osiguranje prisustva okrivljenog u postupku	47
19. Krivična dela protiv života i tela – ubistvo, teško ubistvo i ubistvo počinjeno u stanju teškog psihičkog šoka	48
20. Krivični postupak protiv počinilaca sa mentalnim poremećajima.....	49
21. Ekstremizam, radikalizam i terorizam	51
22. Međunarodna pravna saradnja u krivičnim stvarima.....	53
23. Trgovina ljudima.....	54
24. Obrazloženje sudskih odluka, pravnih sredstava i reformatio in peius princip	56
25. Istraga i krivično gonjenje ratnih zločina.....	58

26. Krivična dela protiv seksualnog integriteta	60
27. Borba protiv finansiranja terorizma	62
28. Tretiranje sukoba interesa za sudije i tužioce	64
29. Istraga i adresiranje slučajeva kršenja radnih prava	66
AKTIVNOSTI OBUKE IZ CIVILNE OBLASTI	68
1. Sudska praksa Vrhovnog suda i Apelacionog suda u slučaju odlučivanja prema sredstvima za pobijanje odluka	69
2. Sudske prakse u slučajevima eksproprijacije i proizvoljnog uzimanja imovine	70
3. Objedinjavanje sudske prakse u imovinskim pitanjima.....	72
4. Objedinjavanje sudske prakse u sporovima za naknadu štete i zastarelosti	74
5. Objedinjavanje sudske prakse u slučajevima iz izvršnog postupka.....	76
6. Sudska zaštita u radnim sporovima, prema Zakonu o radu	78
7. Sudska zaštita u slučajevima klevete i uvrede	80
8. Preliminarno razmatranje tužbe	81
9. Upućivanje predmeta na postupak posredovanja, njegov razvoj u obavezno posredovanje, posebno u porodičnim slučajevima, i odobravanje ili poništavanje sporazuma o posredovanju - praktični slučajevi	82
AKTIVNOSTI OBUKE IZ OBLASTI PRAVOSUDA ZA DECU.....	84
Civilni aspekt	85
1. Zaštita prava dece u sudskom postupku razvoda braka i u slučajevima nasilja u porodici	85
2. Sudska zaštita prava dece u slučajevima osporavanja ili potvrde materinstva/očinstva	87
3. Zaštita prava dece bez roditeljskog staranja u sudskom postupku	89
Krivični aspekt	91
1. Krivični postupak protiv punoletnika za krivična dela počinjena nad maloletnicima sa fokusom na zaštitu maloletnih žrtava i prikupljanje dokaza.....	91
2. Uloga tužioca i sudije za maloletnike u izricanju krivičnih sankcija.....	92
3. Postupak za maloletnike	93
AKTIVNOSTI OBUKE IZ KOMERCIJALNE OBLASTI	94
1. Sprovođenje prava intelektualne svojine, trgovinskih maraka i patenata.....	95
3. Sudska praksa u sporovima koje proizilaze iz Zakona o privrednim društvima	97
4. Ugovori u ekonomiji	98
5. Postupak stečaja (falimentacije)	99
6. Raskid ugovora i efekti raskida.....	100
7. Ugovor o osiguranju i naknada štete.....	102
8. Privredni odnosi sa stranim elementima i međunarodna pravna saradnja u privrednim pitanjima	103
9. Ugovor o izgradnji	105
10. Ugovor o kreditu	107

AKTIVNOSTI OBUKE IZ UPRAVNE OBLASTI	108
1. Vrste tužbi prema novom Zakonu o upravnim sporovima	109
2. Vrste i izvršenje odluka po Zakonu o upravnim sporovima	110
3. Sudski nadzor upravnog diskrecionog prava	112
4. Mere obezbeđenja u postupku upravnog spora.....	114
5. Ocena normativnih podzakonskih akata i incidentni pregled zakonitosti normativnog podzakonskog akta.....	116
6. Upravni postupci i razlika između drugih postupaka sa fokusom na prekršajni postupak kao i na sudske postupke.....	118
7. Okrugli sto za diskusiju o pitanjima nedostatka mehanizama za sprovođenje zakonskih odredbi o konfiskaciji u odnosu na zakone o inspektoratima Republike Kosovo.	120
8. Radni sporovi po Zakonu o javnim službenicima.....	121
9. Praksa Evropskog suda za ljudska prava u upravnim sporovima - Način sprovođenja odluka Evropskog suda za ljudska prava u nacionalnim sudovima.....	123
10. Primena Zakona o Azilu i Zakona o Državljanstvu i ne-državljanstvu - dileme u upravnoj i sudskoj praksi	125
AKTIVNOSTI OBUKE U USTAVNOJ OBLASTI	127
1. Aktuelna praksa Ustavnog suda u vezi sa praksom Evropskog suda za ljudska prava u skladu sa zahtevima u oblasti građanskog i upravnog prava.	128
AKTIVNOSTI OBUKE O EKLJP	130
1. Sudska praksa Suda u Strazburu - Slučajevi sa stručnošću Suda u Strazburu.....	131
2. Vođenje sudskog postupka i zakonito postupanje u razumnom roku.....	133
3. Sloboda izražavanja - kleveta i zaštita ugleda	135
4. Ljudska prava i efikasna zaštita u krivičnom postupku	137
5. Konferencija na temu slobode izražavanja i medija	139
AKTIVNOSTI OBUKE O EVROPSKOM PRAVU	140
1. Pravosudna saradnja u građanskim i trgovinskim stvarima.....	141
2. Saradnja pravosuđa i organa za sprovođenje zakona u krivičnim stvarima	143
AKTIVNOSTI OBUKE U OBLASTI BORBE PROTIV FALSIFIKOVANJA	144
1. Prekršaj, nadležnosti i odgovornosti prema odredbama Zakona o prekršajima	145
AKTIVNOSTI OBUKE IZ INTERDISCIPLINARNE KOMPETENCIJE	146
1. Etika i profesionalno ponašanje sudija	147
2. Etika i profesionalno ponašanje tužilaca.....	149
3. Obrazloženje sudskih odluka	151
4. Empatija prema žrtvama, Smernice i odgovornosti za sprovođenje Strategije tranzicione pravde.....	153
AKTIVNOSTI OBUKE O NASILJU NAD ŽENAMA, NASILJU U PORODICI I RODNO ZASNOVANOM NASILJU	155
1. Nasilje nad ženama, porodično nasilje i rodno zasnovano nasilje.....	156

2. Krivična dela nasilja u porodici: Delotvoran odgovor krivičnog pravosuđa.....	158
3. Razumevanje porodičnog nasilja u građanskom pravu: Zaštitne naredbe i razmatranja porodičnog prava	160
4. Zločini koji uključuju nasilje nad ženama: Krivično gonjenje i suđenja zasnovana na traumati	162
AKTIVNOSTI OBUKE PROTIV DISKRIMINACIJE	164
1. Sudska zaštita prava u slučajevima koji proizilaze iz diskriminacije	165
AKTIVNOSTI OBUKE ZA UPRAVLJANJE SUDOVIMA I TUŽILAŠTVIMA	167
1. Upravljanje sudom	168
2. Upravljanje tužilaštvom	169
AKTIVNOSTI OBUKE ZA STRUČNE SARADNIKE I PARVNE SLUŽBENIKE.....	170
Osnovni moduli obuke za stručne saradnike	171
1. Žrtve u centru - smernice i odgovornosti za sprovođenje Strategije tranzicione pravde...172	
AKTIVNOSTI OBUKE ZA SUDSKO I TUŽILAČKO ADMINISTRATIVNO OSOBLJE	174
Aktivnosti obuke za administrativno osoblje pravosuđa.....	175
1. Obavezna početna obuka	175
2. Obuka za izvršenja	177
3. Upravljanje radom u administraciji pravosudnog sistema.....	178
4. Pravne i sudske veštine	179
Aktivnosti obuke za administrativno osoblje tužilaštva	180
1. Uvodna obuka za novoimenovano tužilačko administrativno osoblje	180
2. Organizacija, struktura i nadležnosti tužilačkog sistema Kosova.....	182
3. Upravljanje radnim procesima u administraciji tužilačkog sistema	183
4. Pravne i sudske veštine	184
5. Komunikacija i odnosi sa javnošću.....	185
6. Integritet i etički kodeks.....	186
7. Upravljanje dosijeima i predmetima u tužilačkom sistemu.....	187
8. Uzbunjivanje i zaštita uzbunjivača	188
PLATFORMA ZA UČENJE NA DALJINU / E-UČENJE	189
E-učenje	191
PLATFORMA HELP KURSEVA	192
Platforma za edukaciju pravnih stručnjaka o ljudskim pravima i slobodama - HELP onlajn kursevi.....	193

Uvodna reč Predsedavajućeg Upravnog Saveta

Poštovani,

U svojstvu Predsedavajućeg Upravnog Saveta Akademije Pravde, imam čast da predstavim Godišnji program Kontinuirane obuke za 2026. godinu, koji je odobrio Upravni savet Akademije pravde, namenjen sudijama, tužiocima, stručnim saradnicima, sudskom i tužilačkom administrativnom osoblju, i drugim pravnim stručnjacima pravosudnog sistema Republike Kosovo. U sprovođenju svog zakonskog mandata, Akademija Pravde nastavlja da bude posvećena pružanju efikasne obuke usmerene na unapređenje i poboljšanje stručnog znanja prvenstveno sudija i tužilaca, i drugih pravosudnih stručnjaka, u ispunjavanju njihove misije.

Izrada i usvajanje ovog programa rezultat je sveobuhvatnog procesa procene potreba za obukom, koji je sproveden u bliskoj saradnji sa Sudskim Savetom Kosova, Tužilačkim savetom Kosova, predsednicima sudova, glavnim tužiocima tužilaštava, sudijama, tužiocima, angažovanim trenerima i drugim stručnjacima u ovim oblastima. Prioriteti utvrđeni u ovom programu rezultat su uspešnog procesa procene potreba za obukom, kojem je prethodio veliki broj redovnih konsultativnih sastanaka, anketa, tematskih radionica, i analiza niza strateških dokumenata i izveštaja o praćenju i evaluaciji pravosudnog sistema koji odražavaju stvarne izazove i zahteve za konsolidaciju sudske i tužilačke prakse u Republici Kosovo.

Prilikom izrade i konačnog usvajanja ovog godišnjeg programa kontinuirane obuke, Akademija pravde se rukovala osnovnim načelima sudske obuke definisano evropskim standardima i dobrim praksama, kao garancija za jačanje nezavisnosti sudstva, povećanje profesionalizma i poboljšanje javnog poverenja. Istovremeno, ovaj program kontinuirane obuke razvijen je u potpunom skladu sa ovim načelima i standardima koji integritet, kompetentnost i nepristrasnost stavljaju u centar profesionalnog razvoja sudija, tužilaca i drugih pravnih stručnjaka Kosova.

Po sadržaju, Godišnji program Kontinuirane obuke za 2026. godinu je sveobuhvatan i garantuje jednake mogućnosti za učešće svim sudijama i tužiocima, dok stručnim saradnicima i drugim pravnim stručnjacima nudi mogućnost povećanja stručnog znanja i direktnog pristupa pravnoj praksi pravosudnih institucija prema potrebnim temama i oblastima prava. Pored toga, ovaj program odražava zahteve i potrebe koje su izrazili sudije i sudovi, tužioci i tužilaštva, SSK i TSK, drugi institucionalni akteri, i uključuje prioritete i mere koje proizilaze iz Strategije za vladavinu prava, Strategije za zaštitu od nasilja u porodici, Nacionalnog programa za zaštitu ljudskih prava, i izveštaje o evaluaciji i praćenju od strane međunarodnih organizacija i institucija, u skladu sa institucionalnim obavezama države koje proizilaze iz integracionih procesa zemlje.

Zaključno, želeo bih da izrazim duboku zahvalnost osoblju Akademije pravde, Programskom savetu, SSK, TSK, predsednicima sudova i sudijama, glavnim tužiocima tužilaštva i tužiocima, angažovanim trenerima i svim ostalim učesnicima koji su svojim preporukama i konstruktivnom saradnjom omogućili izradu ovog sveobuhvatnog programa za kontinuiranu obuku.

S poštovanjem,

Fejzullah Rexhepi

Predsedavajući Upravnog Saveta

Akademija Pravde

Rezime

Izrada i usvajanje Godišnjeg programa Kontinuirane obuke za 2026. godinu rezultat je uspešnog i sveobuhvatnog procesa procene potreba za obukom, razvijeno tokom 2025. godine i sprovedeno u skladu sa zakonskim mandatom Akademije Pravde i evropskim standardima i najboljim praksama. Program ima za cilj unapređenje i jačanje profesionalnih kapaciteta sudija, tužilaca, stručnih saradnika i administrativnog osoblja, adresirajući izazove i potrebe identifikovane u sudskoj i tužilačkoj praksi.

Metodologija procene potreba je višezivorna i uključuje detaljnu analizu podataka i informacija koje je obrađivala AP putem obrazaca za evaluaciju nakon obuke, upitnika o potrebama za obukom od strane sudija i tužilaca, konsultacija sa sastanaka sa sudovima i tužilaštvima, predloga i preporuka koje su poslali SSK i TSK, preporuka iz izveštaja trenera angažovanih tokom 2025. godine, analize nacionalnih i međunarodnih strateških dokumenata, kao i procena i preporuka iz praćenja od strane nevladinih organizacija i civilnog društva. Kroz ove mehanizme identifikovan je veliki broj tema iz glavnih oblasti prava, koje su dalje sumirane i usklađene prema prioritetima i navedene su u nastavku u Godišnjem programu Kontinuirane obuke za 2026. godinu.

Godišnji program Kontinuirane obuke na strukturiran način obrađuje prioritetne teme iz krivične oblasti, građanske, upravne, komercijalne, dečjeg pravosuđa, EKLJP, prava EU, prekršaja i interdisciplinarnih tema. Program obuke takođe obuhvata deo obuke u osnovnim modulima posvećenim stručnim saradnicima i pravnim službenicima, kao i deo programa obuke posvećen administrativnom osoblju sudova i tužilaštava.

Rezime procene potreba za obukom za godišnji program kontinuirane obuke za 2026. Godinu

Procena potreba za obukom je pravna funkcija koja proizilazi iz zakona o Akademiji Pravde, odnosno člana 6, tačke 1.2, i evropskih standarda i najboljih praksi koje se fokusiraju na procenu tokom faze planiranja, izrade i sprovođenja programa obuke.

Procena potreba za obukom je ključni i najvažniji proces kroz koji je Akademija pravde prikupila, obradila i u saradnji sa glavnim akterima sudskog i tužilačkog sistema analizirala obrađene podatke i identifikovala prioritetne oblasti i teme neophodne za unapređenje i napredak stručnog znanja i prakse sudija, tužilaca, stručnih saradnika, sudskog i tužilačkog administrativnog osoblja, i drugih pravnih stručnjaka u pravosudnom sistemu na Kosovu. Kroz proces procene potreba za obukom, Akademija pravde osigurava da su programi obuke zasnovani na verodostojnim dokumentima i da su usmereni ka povećanju učinka i u skladu sa stvarnim potrebama pravosudnog sistema. Štaviše, procena potreba za obukom identifikovala je teme obuke koje nude polaznicima obuke mogućnost da dalje usklade svoj profesionalni razvoj sa evropskim standardima i najboljim međunarodnim praksama. Ovaj proces procene je takođe identifikovao da metodologija sprovođenja obuke bude relevantna i praktična i da osigurava da znanje i iskustva stečena tokom obuke utiču i doprinose konsolidaciji dobrih sudskih praksi.

Stoga, kao što je gore navedeno, prilikom sprovođenja procesa procene potreba za obukom za izradu Godišnjeg programa Kontinuirane obuke za 2026. godinu, Akademija Pravde je prikupila i obradila sve podatke i informacije obrađene putem sledećih mehanizama:

- Obrasci za evaluaciju popunjeni nakon svake obuke održane tokom 2025. godine;

- Upitnici primljeni od strane sudija i tužilaca koji su poslali sudovima i tužilaštvima tokom maja 2025. godine;
- Prioriteti identifikovani sa sastanaka i preporuke primljene od SSK i TSK, odnosno perspektiva odgovornih jedinica u okviru Saveta;
- Oblasti i teme identifikovane sa sastanaka sa sudijama, tužiocima, predsednicima sudova i glavnim tužiocima tužilaštava;
- Oblasti i teme identifikovane iz izveštaja trenera angažovanih od strane AP, posebno preporuke i zaključci izneti nakon obuka;
- Preporuke i mere koje proizilaze iz akcionih planova Nacionalnih strategija i drugih objavljenih dokumenata koji se odnose na procene i preporuke za pravosuđe i uopšte jačanje vladavine prava;
- Analiza i prioritete teme za godišnji plan kontinuirane obuke za 2026. godinu, identifikovane na zajedničkoj radionici Programskog saveta i predsednika sudova, glavnih tužilaca tužilaštava, međunarodnih organizacija i institucija, za procenu potreba za obukom.

Na kraju analize podataka i informacija sumiranih u konačnom izveštaju kao rezultat Procene potreba za kontinuiranu obuku za 2026. godinu, Programski savet Akademije pravde, nakon pregleda i izrade nacrtu programa obuke za kontinuiranu obuku, preporučuje ga Upravnom savetu na odobrenje. U međuvremenu, na sastanku održanom 03. novembra 2025. godine, Upravni savet Akademije pravde odobrava Godišnji program Kontinuirane obuke za 2026. godinu.

Godišnji program Kontinuirane obuke za 2026. godinu sadrži ukupno 194 aktivnosti obuke sa 214 dana obuke, podeljenih po oblastima i navedenih po temama. Ukupno 29 aktivnosti obuke iz krivičnog prava, građanskog prava 9, dečijeg pravosuđa 6, komercijalnog prava 10, upravnog prava 10, ustavnog prava 1, EKLJP 5, EU 2, prekršaja 1, nasilja u porodici i rodno zasnovanog nasilja 4, borba protiv diskriminacije 1, interdisciplinarna oblast 4 i upravljanje sudovima i tužilaštvima 2. Ove obuke će se baviti pitanjima iz sudske prakse koja će omogućiti profesionalni razvoj i napredovanje. Aktivnosti prema gore navedenim oblastima koje su se pokazale kao prioritete za sudski i tužilački sistem, sa prioriteto u ovom programu su kompetencija rada u sudovima i tužilaštvima, a korisnici, pored sudija i tužilaca, biće stručni saradnici, sudsko i tužilačko administrativno osoblje, gde je odobreno 110 aktivnosti obuke. Ovaj program, odobren sa strukturom i sadržajem, je sveobuhvatan dokument koji je rezultat transparentnog i sistematskog procesa, dobro strukturiran i zasnovan na stvarnim potrebama koji odražava prioritete pravosudnih institucija i preporuke domaćih i međunarodnih partnera, ima za cilj da značajno doprinese kvalitetu, efikasnosti i profesionalizmu pravosudnog sistema na Kosovu.

Godišnji program Kontinuirane obuke za 2026. godinu predstavljen je u tabelarnom obliku, strukturiran prema oblastima prava i temama, grupama polaznika, i broju aktivnosti. U prilogu strukturirane tabele nalaze se koncepti obrade tema obuke, opis ciljeva obuke, ciljna grupa za obuku i metodologija za sprovođenje obuke. Priloženi program takođe sadrži mehanizam za procenu potreba za obukom, koji pokazuje kako su teme identifikovane različitim mehanizmima za procenu potreba transformisane u konkretne aktivnosti obuke za sudije, tužioce, stručne saradnike i administrativno osoblje sudskog i tužilačkog sistema.

Spisak aktivnosti obuke u PKO-u po oblastima za 2026. godinu

Aktivnosti obuke za sudije i tužioce

Br.	Krivično	Trajanje	Korisnici	Metodologija	U saradnji
1.	Okrugli sto za diskusiju, o promenama u krivičnom zakonodavstvu (Apelaciono i Osnovno tužilaštvo)	jedan (1) dan	Tužioci, profesionalni saradnici, pravni službenici, advokati žrtava	Okrugli sto	Akademija pravde
2.	Tajne istražne mere, posebna istražna prilika, ispitivanje i davanje izjava	dva (2) dana	Sudije, tužioci i stručni saradnici	Obuka	Akademija pravde
3.	Uloga Suda u ispitivanju zakonitosti optužnice	jedan (1) dan	Sudije i tužioci	Obuka	Akademija pravde
4.	Krivična dela protiv službene dužnosti i organiziranog kriminala sa posebnim osvrtnom na javne nabavke	dva (2) dana	Sudije, tužioci, stručni saradnici	Obuka	Akademija pravde
5.	Sajber kriminal	dva (2) dana	Sudije, tužioci, stručni saradnici, pravni službenici	Obuka	KE CYBERKOP
6.	Pranje novca i finansijsko istraživanje	dva (2) dana	Sudije, tužioci i saradnici	Obuka	Akademija pravde
7.	Zapljenjena i konfiskacija	dva (2) dana	Sudije, tužioci, stručni saradnici i policijski istražitelji	Obuka	Akademija pravde
8.	Ratni zločini	dva (2) dana	Sudije, tužioci, stručni saradnici, pravni službenici, istražni policijski službenici	Obuka	Akademija pravde
9.	Krivična dela protiv opšte bezbednosti ljudi i imovine - neovlašćena gradnja i nezakoniti građevinski radovi	jedan (1) dan	Sudije i tužioci	Obuka	Akademija pravde
10.	Krivična dela protiv životne sredine	jedan (1) dan	Sudije, tužioci, policijski istražitelji i stručni saradnici	Obuka	Akademija pravde
11.	Vodič za kaznenu politiku	jedan (1) dan	Sudije i tužioci i profesionalni saradnici	Okrugli sto	Akademija pravde
12.	Optužnica	jedan (1) dan	Tužioci i sudije	Obuka	Akademija pravde
13.	Krivična odgovornost pravnih lica	jedan (1) dan	Sudije i tužioci osnovnog i apelacionog suda	Obuka	Akademija pravde
14.	Alternativni postupci	jedan (1) dan	Tužioci, sudije, službenici za posredništvo,	Obuka	Akademija pravde
15.	Intervjuisanje stranaka, pristup žrtvama i očevicima, pronalaženje dokaza, priprema stranaka u postupcima za pojavljivanje pred sudom	jedan (1) dan	Tužioci, sudije, policijski istražitelji, stručni saradnici	Obuka	Akademija pravde
16.	Suđenje u odsustvu	jedan (1) dan	Sudije, tužioci, stručni saradnici i pravni službenici	Obuka	Akademija pravde
17.	Krivična dela u vezi sa narkoticima i drugim supstancama	jedan (1) dan	Tužioci i sudije prvog i drugog stepena	Obuka	Akademija pravde
18.	Mere za osiguranje prisustva okrivljenog u postupku	jedan (1) dan	Sudije, tužioci i profesionalni saradnici	Obuka	Akademija pravde

19.	Krivična dela protiv života i tela – ubistvo, teško ubistvo i ubistvo počinjeno u stanju teškog duševnog šoka	jedan (1) dan	Sudije i tužioci osnovnog nivoa	Obuka	Akademija pravde
20.	Krivični postupak protiv počinilaca sa mentalnim poremećajima	jedan (1) dan	Sudije, tužioci, policijski istražitelji i stručni saradnici	Obuka	Akademija pravde
21.	Ekstremizam, radikalizam i terorizam	tri (3) dana	Sudije i tužioci	Obuka	BIRN
22.	Međunarodna pravna saradnja u krivičnim stvarima	jedan (1) dan	Sudije i tužioci	Obuka	Akademija pravde
23.	Trgovina ljudima	dva (2) dana	Sudije, tužioci, stručni saradnik, policajac, advokati žrtava, policijski istražitelji	Obuka	Akademija pravde
24.	Obrazloženje sudskih odluka, pravni lekovi i načelo Reformatio in Peius	jedan (1) dan	Sudije, tužioci, stručni saradnici.	Obuka	Akademija pravde
25.	Istraga i procesuiranje ratnih zločina	dva (2) dana	Sudije, državni tužioci, stručni saradnici, pravni službenici, policijski istražitelji, advokati žrtava	Obuka	Akademija pravde
26.	Krivična dela protiv seksualnog integriteta	jedan (1) dan	Sudije i tužioci iz odeljenja za teška krivična dela, opšteg odeljenja, odeljenja za maloletnike, advokati žrtava, stručni saradnici, policijski službenici, Centar za socijalni rad	Obuka	Akademija pravde
27.	Borba protiv finansiranja terorizma	dva (2) dana	Sudije, tužioci, istražitelji Policija Kosova	Obuka	OEBS
28.	Rešavanje sukoba interesa za sudije i tužioce	jedan (1) dan	Sudije i tužioci	Obuka	Akademija pravde
29.	Istraživanje i rešavanje slučajeva kršenja radnih prava	dva (2) dana	Tužioci, stručni saradnici i Inspektorat rada	Obuka	ATRC
Ukupno: 29 tema obuke		41 dan			
Građansko		Trajanje	Korisnici	Metodologija	U saradnji
30.	Sudska praksa Vrhovnog suda i Apelacionog suda u odlučivanju o sredstvima osporavanja odluka	dva (2) dana	Sudije Vrhovnog suda, Apelacionog suda i osnovnih sudova	Okrugli sto	Akademija pravde
31.	Sudska praksa u slučajevima eksproprijacije i proizvoljnog oduzimanja imovine	jedan (1) dan	Sudije Apelacionog suda i osnovnih sudova	Okrugli sto	Akademija pravde
32.	Ujednačavanje sudske prakse u imovinskim sporovima	dva (2) dana	Sudije Vrhovnog suda, Apelacionog i osnovnih sudova	Okrugli sto	Akademija pravde
33.	Ujednačavanje sudske prakse u sporovima o naknadi štete i zastarevanju	dva (2) dana	Sudije Vrhovnog suda, Apelacionog suda i osnovnih sudova	Okrugli sto	Akademija pravde

34.	Ujednačavanje sudske prakse u slučajevima iz izvršnog postupka	jedan (1) dan	Sudije Apelacionog suda i osnovnih sudova	Okrugli sto	Akademija pravde
35.	Sudska zaštita u radnim sporovima, prema Zakonu o radu	jedan (1) dan	Sudije Apelacionog suda i osnovnih sudova	Okrugli sto	Akademija pravde
36.	Sudska zaštita u slučajevima klevete i uvrede	jedan (1) dan	Sudije Vrhovnog suda, Apelacionog suda i osnovnih sudova	Obuka	Akademija pravde
37.	Prethodno razmatranje tužbe	jedan (1) dan	Sudije Apelacionog suda i osnovnih sudova	Okrugli sto	Akademija pravde
38.	Upućivanje slučajeva na postupak medijacije, njegov razvoj u obaveznu medijaciju, posebno u porodičnim slučajevima, i odobravanje ili poništavanje sporazuma o medijaciji - praktični slučajevi	jedan (1) dan	Sudije osnovnih sudova i ogranskih sudova, kao i posrednici regiona tih sudova	Obuka	Akademija pravde
Ukupno: 9 tema obuke		12 dana			
Pravda za decu		Trajanje	Korisnici	Metodologija	U saradnji
Građanska					
39.	Zaštita prava dece u brakorazvodnim parnicama i u slučajevima nasilja u porodici	jedan (1) dan	Sudije Apelacionog suda i osnovnih sudova, Organ starateljstva (CSR), advokati žrtava, Službenici za besplatnu pravnu pomoć	Obuka	Akademija pravde
40.	Sudska zaštita prava dece u slučajevima osporavanja ili utvrđivanja majčinstva/očinstva	jedan (1) dan	Sudije Apelacionog suda i osnovnih sudova, Organ starateljstva (CSR), Zastupnici žrtava, Službenici za besplatnu pravnu pomoć	Obuka	Akademija pravde
41.	Zaštita prava dece bez roditeljskog staranja u sudskim postupcima	jedan (1) dan	Sudije Apelacionog suda i osnovnih sudova, Organ starateljstva (CSR), Zastupnici žrtava, Službenici za besplatnu pravnu pomoć	Obuka	Akademija pravde
Ukupno: 3 teme obuke		3 dana			
Krivična					
42.	Krivični postupci protiv punoletnih osoba za krivična dela počinjena protiv maloletnika sa fokusom na zaštitu maloletnih žrtava i prikupljanje dokaza	jedan (1) dan	Sudije i tužioci iz odeljenja za maloletnike, advokati žrtava, Stručni saradnik, Policijski službenik, Centar za socijalni rad	Obuka	Akademija pravde
43.	Uloga tužioca i sudije za maloletnike u izricanju krivičnih sankcija	jedan (1) dan	Sudije za maloletnike, tužioci za maloletnike, službenici Službe za probaciju	Obuka	Akademija pravde
44.	Postupak za maloletnike	jedan (1) dan	Sudije za maloletnike, tužioci za maloletnike, službenici Službe za probaciju	Obuka	Akademija pravde
Ukupno: 3 teme obuke		3 dana			
Privredno		Trajanje	Korisnici	Metodologija	U saradnji

45.	Provođenje prava intelektualne svojine, zaštitnih znakova i патената	dva (2) dana	Sudije i stručni saradnici Trgovinskog suda	Obuka	Akademija pravde
46.	Priznavanje i izvršenje domaćih i stranih arbitražnih odluka	jedan (1) dan	Sudije i stručni saradnici Trgovinskog suda	Obuka	Akademija pravde
47.	Sudska praksa u sporovima koji proizlaze iz Zakona o poslovnim društvima	jedan (1) dan	Sudije i stručni saradnici Trgovinskog suda	Obuka	Akademija pravde
48.	Ugovori u ekonomiji	jedan (1) dan	Sudije i stručni saradnici Trgovinskog suda	Obuka	Akademija pravde
49.	Stečajni postupak	dva (2) dana	Sudije i stručni saradnici Trgovinskog suda	Obuka	Akademija pravde
50.	Raskid ugovora i posledice raskida	jedan (1) dan	Sudije i stručni saradnici Trgovinskog suda	Obuka	Akademija pravde
51.	Ugovor o osiguranju i naknada štete	jedan (1) dan	Sudije i stručni saradnici Trgovinskog suda	Obuka	Akademija pravde
52.	Trgovinski odnosi sa stranim elementima i međunarodna pravna saradnja u privrednim stvarima	jedan (1) dan	Sudije i stručni saradnici Trgovinskog suda	Obuka	Akademija pravde
53.	Ugovor o gradnji	jedan (1) dan	Sudije i stručni saradnici Trgovinskog suda	Obuka	Akademija pravde
54.	Ugovor o zajmu	jedan (1) dan	Sudije i stručni saradnici Trgovinskog suda	Obuka	Akademija pravde
Ukupno: 10 tema obuke		12 dana			
Upravno		Trajanje	Korisnici	Metodologija	U saradnji
55.	Vrste tužbi prema novom Zakonu o upravnim sporovima	jedan (1) dan	Sudije upravnog odeljenja Osnovnog suda u Prištini, sudije upravnog odeljenja Apelacionog suda i stručni saradnici u ovim sudovima	Obuka	Akademija pravde
56.	Vrste i izvršenje odluka prema Zakonu o upravnim sporovima	jedan (1) dan	Sudije upravnog odeljenja Osnovnog suda u Prištini, sudije upravnog odeljenja Apelacionog suda i stručni saradnici u ovim sudovima	Obuka	Akademija pravde
57.	Sudski pregled administrativne diskrecije	jedan (1) dan	Sudije upravnog odeljenja Osnovnog suda u Prištini, sudije upravnog odeljenja Apelacionog suda i stručni saradnici u ovim sudovima	Obuka	Akademija pravde
58.	Mere obezbeđenja u postupku upravnog spora	jedan (1) dan	Sudije upravnog odeljenja Osnovnog suda u Prištini, sudije upravnog odeljenja Apelacionog suda i stručni saradnici u ovim sudovima	Obuka	Akademija pravde
59.	Ocena normativnih podzakonskih akata i incidentna kontrola zakonitosti normativnog podzakonskog akta	jedan (1) dan	Sudije upravnog odeljenja Osnovnog suda u Prištini, sudije upravnog odeljenja Apelacionog suda i stručni saradnici u ovim sudovima,	Obuka	Akademija pravde

			kao i sudije Vrhovnog suda i predstavnici svih javnih organa		
60.	Upravni postupak i razlika između drugih postupaka sa fokusom na prekršajne postupke i sudske postupke	jedan (1) dan	Sudije upravnog odeljenja Osnovnog suda u Prištini, sudije upravnog odeljenja Apelacionog suda i stručni saradnici u ovim sudovima, sudije odeljenja za prekršaje i inspektori iz svih inspektorata Republike Kosovo	Obuka	GIZ
61.	Okrugli sto o pitanjima nedostatka mehanizama za sprovođenje zakonskih odredbi o konfiskaciji u vezi sa zakonima o inspektoratima Republike Kosovo.	jedan (1) dan	Sudije upravnog odeljenja Osnovnog suda u Prištini, sudije upravnog odeljenja Apelacionog suda i stručni saradnici u ovim sudovima, te inspektori iz svih inspektorata Republike Kosovo	Okrugli sto	GIZ
62.	Radni sporovi prema Zakonu o javnim službenicima	jedan (1) dan	Sudije upravnog odeljenja Osnovnog suda u Prištini, sudije upravnog odeljenja Apelacionog suda i stručni saradnici u ovim sudovima i službenici NNOK-a, predstavnici javnih organa	Obuka	Akademija pravde
63.	Praksa Evropskog suda za ljudska prava u upravnim sporovima - Način sprovođenja odluka Evropskog suda za ljudska prava u nacionalnim sudovima	jedan (1) dan	Sudije upravnog odeljenja Osnovnog suda u Prištini, sudije upravnog odeljenja Apelacionog suda i sudije Vrhovnog suda, kao i stručni saradnici u ovim sudovima	Obuka	Akademija pravde
64.	Primena Zakona o azilu i Zakona o državljanstvu i apatridiji - dileme u upravnoj i sudskoj praksi	jedan (1) dan	Sudije Odeljenja za upravne poslove Osnovnog suda u Prištini i sudije Odeljenja za upravne poslove Apelacionog suda i službenici Nacionalne komisije za izbeglice i Odeljenja za državljanstvo, azil i migracije - MUP i drugih institucija	Obuka	UNHCR&CRPK
Ukupno: 10 tema obuke		10 dana			
Ustavno		Trajanje	Korisnici	Metodologija	U saradnji
65.	Trenutna praksa Ustavnog suda u odnosu na praksu Evropskog suda za ljudska prava po zahtevima u građanskoj i upravnoj oblasti	jedan (1) dan	Sudije i tužioci svih nivoa u Republici Kosovo	Obuka	Akademija pravde
Ukupno: 1 tema obuke		1 dan			
EKLJP		Trajanje	Korisnici	Metodologija	U saradnji
66.	Sudska praksa Suda u Strazburu (bez iskustva u donošenju odluka) Slučajevi sa stručnošću Suda u Strazburu	jedan (1) dan	Sudije, tužioci i stručni saradnici	Obuka	Akademija pravde

67.	Vođenje sudskog postupka i pravično postupanje u razumnom roku	jedan (1) dan	Sudije, tužioci i stručni saradnici	Obuka	Akademija pravde
68.	Sloboda izražavanja – Kleveta i zaštita ugleda	jedan (1) dan	Sudije, tužioci i stručni saradnici	Obuka	KE-PROFREX
69.	Ljudska prava i efikasna zaštita u krivičnom postupku	jedan (1) dan	Sudije, tužioci i stručni saradnici	Obuka	Akademija pravde
70.	Konferencija na temu slobode izražavanja i medija	jedan (1) dan	Sudije, tužioci, advokati, novinari, predstavnici državnih institucija, civilnog društva (odabrani, ne putem apliciranja)	Konferencija	KE-PROFREX
Ukupno: 5 tema obuke		5 dana			
Evropsko pravo		Trajanje	Korisnici	Metodologija	U saradnji
71.	Pravosudna saradnja u građanskim i trgovačkim stvarima	jedan (1) dan	Sudije osnovnih sudova, sudije Apelacionog suda i stručni saradnici	Obuka	Akademija pravde
72.	Saradnja pravosuđa i organa za sprovođenje zakona u krivičnim stvarima	jedan (1) dan	Sudije osnovnih sudova, sudije Apelacionog suda i stručni saradnici	Obuka	Akademija pravde
Ukupno: 2 teme obuke		2 dana			
Prekršajno		Trajanje	Korisnici	Metodologija	U saradnji
73.	Prekršaj, nadležnosti i odgovornosti prema odredbama Zakona o prekršajima	jedan (1) dan	Korisnici obuke će biti sudije osnovnih sudova - divizije za prekršaje	Obuka	Akademija pravde
Ukupno: 1 tema obuke		1 dan			
Interdisciplinarne obuke		Trajanje	Korisnici	Metodologija	U saradnji
74.	Etika i profesionalno ponašanje sudija	jedan (1) dan	Sudije svih nivoa	Obuka	Akademija pravde
75.	Etika i profesionalno ponašanje tužilaca	jedan (1) dan	Tužioci svih nivoa	Obuka	Akademija pravde
76.	Obrazloženje sudskih odluka	jedan (1) dan	Sudije, tužioci, stručni saradnici	Obuka	Akademija pravde
77.	Empatija prema žrtvama, Smernice i odgovornosti za sprovođenje Strategije tranzicijske pravde	jedan (1) dan	Sudije i tužioci koji se bave slučajevima procesa tranzicijske pravde i kršenja ljudskih prava na svim nivoima	Obuka	INTEGRA
Ukupno: 4 teme obuke		4 dana			
Nasilje nad ženama, nasilje u porodici i nasilje zasnovano na polu		Trajanje	Korisnici	Metodologija	U saradnji
78.	Nasilje nad ženama, nasilje u porodici i nasilje zasnovano na polu	jedan (1) dan	Sudije, tužioci i drugi stručnjaci	Obuka	EK-Projekat Usklađivanje zakona i politika sa Istambulskom konvencijom
79.	Zakoni o nasilju u porodici: Delotvoran odgovor krivičnog pravosuđa	dva (2) dana	Sudije, tužioci, profesionalni saradnici, advokati žrtava i drugi stručnjaci	Obuka	EK-Projekat Usklađivanje zakona i

					politika sa Istambulskom konvencijom
80.	Razumevanje nasilja u porodici u građanskom pravu: Zaštitne mere i razmatranja porodičnog prava	dva (2) dana	Sudije građanskog suda	Obuka	EK-Projekat Usklađivanje zakona i politika sa Istambulskom konvencijom
81.	Zločini koji uključuju nasilje nad ženama: Krivično gonjenje i suđenja zasnovana na traumi	dva (2) dana	Tužioci, sudije, advokati žrtava i drugi stručnjaci (npr. forenzički istražitelji)	Obuka	EK-Projekat Usklađivanje zakona i politika sa Istambulskom konvencijom
Ukupno: 4 teme obuke		7 dana			
Protiv diskriminacije		Trajanje	Korisnici	Metodologija	U saradnji
82.	Sudska zaštita prava u slučajevima koji proizlaze iz diskriminacije	jedan (1) dan	Sudije Apelacionog suda i osnovnih sudova, tužioci	Obuka	Akademija pravde
Ukupno: 1 tema obuke		1 dan			
Obuka za menadžment		Trajanje	Korisnici	Metodologija	U saradnji
83.	Upravljanje sudom	jedan (1) dan	Predsednici, nadzorne sudije ogranaka, rukovodioci odeljenja i divizija	Obuka	Akademija pravde
84.	Upravljanje tužilaštvom	jedan (1) dan	Glavni tužioci, šefovi odeljenja i divizija, regionalni rukovodioci kancelarije za zaštitu i pomoć žrtvama	Obuka	Akademija pravde
Ukupno: 2 teme obuke		2 dana			
Aktivnosti obuke za stručne saradnike i pravne službenike sudova i tužilaštava					
Osnovni moduli obuke za profesionalne saradnike		Trajanje	Korisnici	Metodologija	U saradnji
Obuke: 75 Obuka za Osnovne građanske i krivične module Korisnici: 600 Grupe: 10 grupa za kaznene udarce, Grupe: 5 za civile Trajanje: 5 dana obuke za grupu (u zavisnosti od nivoa), Učesnici: 40 po grupi		75 dana	600 (500 iz sudova i 100 iz tužilaštava)	Obuka	Akademija pravde
Ukupno: 75 treninga		75 dana			
KRIVIČNO - Materijalno					
Primena najpovoljnijeg zakona, osnovi za isključenje protivpravnosti, posebni deo krivičnog prava i krivična dela protiv rodnog integriteta		1 dan obuke, 10 grupa 40 ljudi	Stručni saradnici i pravni službenici (iz sudova i tužilaštava)	Obuka	Akademija pravde
Svojsvo počinilaca - značenje službenog lica i Kaznena politika za krivična dela korupcije, saradnja u izvršenju krivičnog dela kao i krivična dela iz poglavlja: XXVI, XXIII, XXIX i XXX KZK.		1 dan obuke, 10 grupa 40 ljudi		Obuka	Akademija pravde

KRIVIČNO - proceduralno				
Faze krivičnog postupka, optužnica, suđenje i obrazloženje	1 dan obuke, 10 grupa 40 ljudi	Stručni saradnici i pravni službenici (iz sudova i tužilaštava) Stručni saradnici i pravni službenici	Obuka	Akademija pravde
Pravna sredstva i posebni postupci	1 dan obuke, 10 grupa 40 ljudi		Obuka	Akademija pravde
PRAVOSUĐE ZA MALOLETNIKE				
Načela postupka prema maloletnicima, kao i mere i kazne prema maloletnicima	1 dan obuke, 10 grupa 40 ljudi	Stručni saradnici i pravni službenici (iz sudova i tužilaštava)	Obuka	Akademija pravde
GRAĐEVINSKO - Materijali				
Nasledno pravo i stvarno pravo	1 dan obuke, 5 grupa 40 ljudi	Stručni saradnici i pravni službenici	Obuka	Akademija pravde
Radno pravo i obligaciono pravo	1 dan obuke, 5 grupa 40 ljudi	Stručni saradnici i pravni službenici	Obuka	Akademija pravde
GRAĐANSKO - Proceduralno				
Postupak spora	1 dan obuke, 5 grupa 40 ljudi	Stručni saradnici i pravni službenici	Obuka	Akademija pravde
Izvršni postupci i medijacija	1 dan obuke, 5 grupa 40 ljudi	Stručni saradnici i pravni službenici	Obuka	Akademija pravde
Porodično pravo i nasilje u porodici	1 dan obuke, 5 grupa 40 ljudi	Stručni saradnici i pravni službenici	Obuka	Akademija pravde
Interdisciplinarno				
Žrtve u centru - Smernice i odgovornosti za sprovođenje Strategije tranzicijske pravde	1 dan	Stručni saradnici i pravni službenik	Obuka	INTEGRA
Ukupno: 1 tema obuke	1 dan			
Ukupno Obuka za profesionalne saradnike: 76	76 dana			
Aktivnosti obuke za administrativno osoblje sudstva i tužilaštva				
Aktivnosti obuke za administrativno osoblje pravosuđa				
Teme	Trajanje	Korisnici	Metodologija	U saradnji
Početna Obuka za zaposlene u administraciji pravosudnog sistema				
Obuke: 15 aktivnosti obuke, 5 dana po grupi Korisnici: 100, podeljeni u 3 grupe (prosečno 33 po grupi) Trajanje: 5 dana obuke za jednu grupu	15 dana (3 grupe x 5 dana)	Zaposlenima u administraciji pravosudnog sistema tokom 2026. godine	Obuka	Akademija pravde
Modul 1	jedan (1) dan			
Modul 2	jedan (1) dan			
Modul 3	jedan (1) dan			
Modul 4	jedan (1) dan			

Modul 5	jedan (1) dan			
Kontinuirana Obuka za administraciju pravosudnog sistema				
Obuka za izvršenje	3 obuke (prosečno 33 učesnika po grupi) 3 dana obuke	100 Referent	Obuka	Akademija pravde
Upravljanje radom u administraciji pravosudnog sistema	1 Obuka (30 učesnika) 1 dan obuke	30 Administratori i pomoćnici administratora	Obuka	Akademija pravde
Pravne i sudske veštine	2 obuke (2 dana obuke)	Stručni saradnici i novi pravni službenici	Obuka	Akademija pravde
Ukupno: 21 obuka	21 dan			
Aktivnosti obuke za administrativno osoblje tužilaštva				
Početna Obuka za zaposlene u administraciji i tužilačkom sistemu				
Uvodna obuka za novoimenovano administrativno osoblje tužilaštva	6 dana	Novoimenovano administrativno osoblje tužilaštva	Obuka	Akademija pravde
MODUL I				
Kodeks etike i profesionalnog ponašanja i pristup informacijama, poverljivost podataka i klasificiranih informacija i zaštita podataka (relevantni pravni akti, praktični aspekti)	jedan (1) dan obuke za istu grupu	Novoimenovano administrativno osoblje tužilaštva	Obuka	Akademija pravde
Uvod u planiranje, menadžment, upravljanje vremenom i stresom, unutrašnju i spoljnu komunikaciju, timski rad, koncept "kvalitetnih usluga" i služenje građanima.	jedan (1) dan obuke za istu grupu	Novoimenovano administrativno osoblje tužilaštva	Obuka	Akademija pravde
Uvod u tužilački sistem Kosova, ustavni principi i propisi (Poglavlje 7), relevantno zakonodavstvo i institucije i Uvod u tužilačku administraciju, relevantno zakonodavstvo, funkcije i odgovornosti	jedan (1) dan obuke za istu grupu	Novoimenovano administrativno osoblje tužilaštva	Obuka	Akademija pravde
MODUL II				
Uvod u rad tužilaštava; struktura, organizacijske šeme; kategorije administrativnog osoblja i njihova prava i obaveze, Specifičnosti rada u građanskim predmetima, krivičnim predmetima i upravnim predmetima; vrste predmeta, sudski akti i sudske rasprave.	jedan (1) dan obuke za istu grupu	Novoimenovano administrativno osoblje tužilaštva	Obuka	Akademija pravde
Ključna pravila i propisi za upravljanje tokom predmeta	jedan (1) dan obuke za istu grupu	Novoimenovano administrativno osoblje tužilaštva	Obuka	Akademija pravde
Sudski postupci i srodne dužnosti administrativnog osoblja, slanje poziva, rokovi i prezentacija vrsta registara i dokumenata koje vodi administrativno osoblje; pravila i uzorci.	jedan (1) dan obuke za istu grupu	Novoimenovano administrativno osoblje tužilaštva	Obuka	Akademija pravde

Kontinuirana Obuka za zaposlene u administraciji i tužilačkom sistemu				
Organizacija, struktura i nadležnosti tužilačkog sistema na Kosovu;	jedan (1) dan	Administrativno osoblje tužilaštva	Obuka	Akademija pravde
Upravljanje radnim procesima u administraciji tužilačkog sistema	jedan (1) dan	Administrativno osoblje tužilaštva	Obuka	Akademija pravde
Pravne i sudske veštine	jedan (1) dan	Administrativno osoblje tužilaštva	Obuka	Akademija pravde
Komunikacija i odnosi sa javnošću	jedan (1) dan	Administrativno osoblje tužilaštva	Obuka	Akademija pravde
Integritet i Kodeks etike	jedan (1) dan	Administrativno osoblje tužilaštva	Obuka	Akademija pravde
Upravljanje spisima i predmetima u sudskom i tužilačkom sistemu	jedan (1) dan	Administrativno osoblje tužilaštva	Obuka	Akademija pravde
Prijavljivanje nepravilnosti i zaštita uzbunjivača	jedan (1) dan	Administrativno osoblje tužilaštva	Obuka	Akademija pravde
Ukupno: 13	13 dana obuke			
UKUPNO: 194 aktivnosti obuke sa 214 dana (84 aktivnosti obuke za sudije i tužioce) 76 za stručne saradnike, pravne službenike 21 za administrativno osoblje sudova i 13 administrativno osoblje tužilaštava)				

AKTIVNOSTI OBUKE IZ KRIVIČNE OBLASTI

Tema identifikovana iz:

- Radionica za procenu potreba za obukom, 25. jul 2024.
- Predlog za obuke TSK-a
- Izveštaj trenera sa preporukama posle obuke

1. Okrugli sto o promenama u krivičnom zakonodavstvu (Apelaciono i Osnovno tužilaštvo)

Novim odredbama ZKPK-a, odnosno članovima 84. i 156., oštećeni kao stranke u postupku sada imaju pravo da podnesu žalbu protiv odluke prvostepenog državnog tužioca da podnesu krivičnu prijavu i obustave istragu, kao i u slučajevima kada prvostepeni državni tužilac ne vodi predmet u roku od 6 meseci od dana podnošenja krivične prijave. Pravo oštećenog da podnese žalbu u konkretnim slučajevima je važna zaštitna mera kako bi se osiguralo da žrtve krivičnog dela imaju sredstva da ospore odluke prvostepenog tužilaštva kada te odluke nisu u skladu sa njihovim očekivanjima pravičnosti. Ovo pravo podržava žrtvu u održavanju ravnoteže između autoriteta tužilaštva i zahteva za pravdom od strane oštećenih strana. Ko ima pravo da podnese žalbu na rešenje o odbacivanju krivične prijave i obustavi istrage, ko odlučuje o žalbi oštećenog, roku za podnošenje žalbe i roku za odlučivanje o žalbi. Sadržaj žalbe, odluke Apelacionog tužilaštva u vezi sa žalbom, pravni aspekt zaštite prava žrtava. Pravno obrazloženje odluka o odbacivanju krivične prijave i obustavi istrage, Razlog i pravni osnovi za vraćanje predmeta na obnovu od strane Apelacionog tužilaštva Osnovnom i STRK. Uputstva Apelacionog tužilaštva povodom vraćanja predmeta tužilaštvu prvostepenog, status oštećenog, kada se razmatra predmet počinjen u predmetu žalbe na odluku prvostepenog tužilaštva. Identifikacija dilema, diskusija vezana za izazove sprovođenja uputstava apelacionog tužilaštva, pravna analiza, distribucija odluka iz praktičnih slučajeva, preporuke.

Ciljevi

- ⇒ Pravilno razumeti prava žrtava u krivičnom postupku;
- ⇒ Pravni osnov za pravo na žalbu protiv odluke o odbacivanju krivične prijave i odbacivanju istrage;
- ⇒ Žalbeni postupak u Tužilaštvu.

Sadržaj

- Pravo na žalbu oštećenog;
- Razlozi za žalbu;
- Odluke državnog tužioca po žalbi;
- Sprovođenje uputstava Apelacionog tužilaštva od strane tužilaca prvostepenog tužilaštva.

Metodologija

Interaktivna diskusija, predstavljanje slučajeva iz sudske prakse Kosova.

Korisnici

Tužioci, stručni saradnici, pravni službenici, advokati žrtava

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana iz:

- Predlog za obuku TSK-a
- Obrazac za procenu potreba za obukom 2025., nakon obuke
- Radionica o izradi Programa kontinuirane obuke

2. Tajne istražne mere, posebna istražna prilika, ispitivanje i davanje izjave

Tajne istražne mere, pored toga što se rešavaju u smislu pružanja dokaza, ove proceduralne radnje, takođe u slučaju sprovođenja, često mogu kršiti ljudska prava i slobode kao kategoriju ustavnih prava, pa će se u slučaju tretmana raspravljati o zakonskim uslovima koji su definisani kao standard za njihovo izdavanje, da li se takve proceduralne radnje trebaju preduzimati u svakom slučaju, kada se takvi dokazi mogu smatrati neprihvatljivim dokazima, kada dokazi pruženi ovim merama služe čak i u odnosu na druge osumnjičene koji nisu pokrenuli postupak protiv njih. Takođe, u okviru ove teme, ona će imati za cilj razjašnjenje istražnih radnji posebne istražne mogućnosti, što je jedna od proceduralnih radnji koja mora biti ispunjena, određeni uslovi, s obzirom da takva radnja, sa jedne strane, omogućava izvođenje dokaza i primenu principa kontradiktornosti, ali se isto ocenjuje u sudskom nadzoru bez davanja direktne mogućnosti sudiji da ispita svedoka. U ovom okviru obuke, ispitivanje i uzimanje izjave će takođe igrati važnu ulogu, što su po prirodi dokazi koji se pružaju u fazi preliminarnog postupka, ali iz dokazne vrednosti i iz načina na koji se koristi u sudskom nadzoru, oni imaju značajne razlike koje se koriste i zasnivaju na dokazima činjenica.

Korišćenje dokaza iz tajnih mera iz drugog krivičnog predmeta. Trajanje naloga u slučajevima nemogućnosti dobijanja podataka zbog promene instrumenta koji se nadzire tajnim merama. Da li je nalog izdat osobi ili sredstvu. Kada se može pročitati ispitivanje ili izjave pod sudskom preispitivanjem.

Pristup rešavanju ovih dilema kroz pitanja i tumačenje odredbi, kao i primenu iz praktičnih slučajeva, osiguravajući da se ljudska prava i slobode ne krše.

Ciljevi

- ⇒ Unapređenje znanja o jedinstvenom sprovođenju u tumačenju i primeni odredaba o tajnim tehničkim istražnim merama;
- ⇒ Razumeti slučajeve kada su situacije važne da se sprovede uzimanje izjave, a ne ispitivanje;
- ⇒ Razumeti ispravnu procenu izjave koja se bavi posebnom istražnom mogućnošću pod sudskim razmatranjem.

Sadržaj

- Vrste skrivenih mera tehničke istrage;
- Nadležnost za donošenje mera;
- Zakonski uslovi za donošenje mera;
- Prihvatljivost dokaza obezbeđenih kroz ove mere;
- Zakonski standardi i poštovanje ljudskih prava;
- Uslovi za dobijanje izjave kroz posebnu istražnu priliku i dokazivanje činjenica;
- Razlike između ispitivanja i uzimanja izjave, izbegavanja direktnog principa i procene za dokazivanje činjenica.

Metodologija

Organizovanje obuke kroz PowerPoint prezentaciju, rukovanje praktičnim slučajevima, diskusije o dilemama.

Korisnici

Sudije, tužioci i stručni saradnici.

Trajanje

Obuka će trajati dva (2) dana.

Tema identifikovana iz:

- Preporuka SKS-a
- Predlog za obuku TSK-a
- Obrazac za procenu potreba za obukom 2025., nakon obuke

3. Uloga Suda u ispitivanju zakonitosti optužnice

Faza podizanja optužnice je jedna od najvažnijih faza u krivičnom postupku prema ZKPK -u, s obzirom da u ovoj fazi državni tužilac završava istragu i podnosi optužnicu kada smatra da informacije koje ima o krivičnom delu i njegovom počinocu predstavljaju osnovanu sumnju da je optuženi počinio krivično delo ili krivična dela, stoga se smatra da postoji dovoljno dokaza koji podržavaju osnovanu sumnju da je optuženi počinio krivično delo, uz obavezu sastavljanja optužnice u skladu sa relevantnim odredbama ZKPK-a. U ovoj fazi, kontrola zakonitosti optužnice od strane Suda počinje kako u formalno-pravnom aspektu sastavljanja optužnice, tako i u aspektu pouzdanosti podizanja optužnice, tako da Sud, nakon prihvatanja optužnice, proverava da li je optužnica sastavljena u skladu sa ZKPK-om, uz mogućnost da je, ukoliko nije u skladu sa odredbama ZKPK-a, vrati Državnom tužiocu radi poboljšanja u roku koji odredi sud, sa druge strane, ako državni tužilac ne poštuje rok, smatra se da se odrekao krivičnog gonjenja i optužnica se smatra povučenom. Nakon formalne ocene optužnice, Sud prelazi na početnu fazu razmatranja, u kojoj Sud, između ostalog, odlučuje o svim predlozima za nastavak ili sprovođenje mera za bezbednost prisustva optuženog, obezbeđuje da je Državni tužilac ispunio obaveze u vezi sa otkrivanjem dokaza, kao i obaveštava optuženog i branioca da mogu da podnesu prigovor na dokaze navedene u optužnici i zahtev za izdavanje optužnice, u slučajevima kada se optuženi ne izjasni krivim. U ovoj fazi se ne ispituju svedoci ili stručnjaci i tokom inicijalnog ročišta se ne iznose dokazi, osim ako nije potrebno doneti odluku o nastavku ili sprovođenju mera kako bi se osiguralo prisustvo optuženog.

Šta podrazumeva optužnica? Vraćanje optužnice na dopunjavanje, kada se to može učiniti, Može li se optužnica vratiti kao dopuna u vezi sa pravnom kvalifikacijom krivičnog dela? Može li se vratiti optužnica za izdavanje dokaza? Koje odluke sud donosi ako tužilaštvo u svom odgovoru ne završi optužnicu, ali izričito kaže da stoji iza podnesene optužnice?

Pristup rešavanju ovih dilema vrši se kroz identifikaciju dilema, pravnu analizu i tretman praktičnih slučajeva.

Ciljevi

- ⇒ Pravilno sprovesti postupak koji se odnosi na vraćanje optužnice na dopunjavanje;
- ⇒ Da donese adekvatnu odluku nakon vraćanja optužnice na kraj i eventualnog odgovora tužioca;
- ⇒ Da donese adekvatne odluke u vezi sa prigovorima na dokaze i zahtev za podizanje optužnice.

Sadržaj

- Podnošenje optužnice i njen sadržaj;
- Materijali koji su dostavljeni optuženom prilikom podnošenja optužnice;
- Početno razmatranje;
- Opovrgavanje dokaza;
- Zahtev za odbacivanje optužnice;
- Odgovori državnog tužioca;

- Razmatranja za utvrđivanje valjanosti predloga;
- Odbacivanje optužnice i prestanak postupka.

Metodologija

Metodologija obuke sadrži kombinaciju metoda usmerenih na prezentacije trenera, diskusiju o studiji slučaja, otvorene i interaktivne diskusije. Razmena iskustava i praksi.

Korisnici

Sudije i tužioci.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan

Tema identifikovana iz:

- Preporuka SSK-a
- Predlog za obuku TSK-a
- Obrazac za procenu potreba za obukom 2025., nakon obuke
- Izveštaj Evropske komisije o Kosovu
- Upitnik za procenu potreba za obukom sudija 2026.
- Upitnik za procenu potreba za obukom tužilaca 2026.

4. Krivična dela protiv službene dužnosti i organizovanog kriminaliteta sa posebnim osvrtom na javne nabavke

Krivična dela protiv službene dužnosti imaju za cilj očuvanje integriteta institucija i službenika kako bi ih sprečili da zloupotrebljavaju svoju funkciju u svrhu koristi. U okviru ove teme, poseban fokus treba da bude na razradi zloupotrebe protiv službene dužnosti, podmićivanja, sukoba interesa, zloupotrebe ili prevare u javnim nabavkama, kako se ta krivična dela mogu počinuti u vidu organizovanog kriminala, te kada su ta krivična dela počinjena radnjama koje proizilaze iz javnih nabavki gde je javno dobro koje se narušava budžet države. Od posebnog značaja će biti obrađen praktični aspekt subjektivnog elementa – *mens rea*, koji bi trebalo da se pozabavi aspektom standarda koji se moraju izgraditi kako bi se smatralo da želja i namera postoje, koji su posredni aspekti da se dokaže element namere i želje, da li ta specifična želja treba da bude ili je dovoljna da se želja manifestuje zanemarivanjem svojih dužnosti u ispunjenju gde kroz nepažnju omogućava korist ili nanošenje štete. Istovremeno, treba se pozabaviti sukobom interesa, kada je javni službenik uključen u svrhu profita u donošenju određenih odluka, koji su elementi i kada se može smatrati da su ispunjeni elementi figure krivičnog dela i kada se radnja tretira kao aspekt administrativnog prekršaja koji očigledno odražava da postoji sukob interesa, ali ne predstavlja krivično delo. Na koje načine se ova krivična dela prikazuju i u izvršenju organizovanog kriminala, kako treba dokazati organizovanje kriminalne grupe, koji su elementi koji moraju biti ispunjeni da bi se tretirali, da su krivična dela protiv službene dužnosti počinjena u okviru organizovane kriminalne grupe. Kada su počinjena ova krivična dela, koja proizilaze iz radnji postupka javnih nabavki, koje su faze razvoja javnih nabavki, koje su ključne tačke u fazi javnih nabavki koje treba pažljivo proceniti, da li su izbegnute odredbe za postizanje izvršenja određenog krivičnog dela.

Standardi namere i svrhe i posrednih aspekata za podršku subjektivnim elementima. Izazovi javnih nabavki i lažne i tajne radnje koje se obavljaju u različitim fazama u svrhu izvršenja krivičnog dela protiv službene dužnosti. Krivična dela protiv službene dužnosti koja su počinjena u okviru organizovane kriminalne grupe, specifični elementi krivičnog dela i posebni elementi grupe koje treba dokazati.

Pristup rešavanju ovih dilema vrši se kroz diskusije i tumačenja, kroz studije slučaja, kao i kroz upotrebu praktičnih slučajeva, takve praktične dileme će se adresirati.

Ciljevi

- ⇒ Unapređenje znanja o posrednim aspektima subjektivnog elementa krivičnih dela protiv službene dužnosti;
- ⇒ Da razume oblike izvršenja ovih krivičnih dela sa praktičnog aspekta i standarde dokazivanja karakteristike krivičnog dela;
- ⇒ Povezanost krivičnih dela protiv službene dužnosti sa organizovanim kriminalom i njihovo povezivanje u procesu javnih nabavki.

Sadržaj

- Službena lica i njihova kategorizacija;
- Zloupotreba službene funkcije ili ovlašćenja;
- Sukob interesa;
- Prevare u javnim nabavkama i postupcima u javnim nabavkama;
- Podmićivanje;
- Subjektivni elementi u ovim krivičnim delima;
- Povezanost krivičnih dela protiv službene dužnosti sa organizovanim kriminalom.

Metodologija

Prezentacija u PowerPoint, diskusije, tretiranje hipotetičkih slučajeva i tretiranje sudske prakse.

Korisnici

Sudije, tužioci i stručni saradnici.

Trajanje

Obuka će trajati dva (2) dana.

Tema identifikovana iz:

- Preporuka SSK-a
- Evropska agenda
- Predlog za obuku TSK-a
- Upitnik za procenu potreba za obukom sudija 2026.
- Upitnik za procenu potreba za obukom tužilaca 2026.
- Izveštaj sa sastanka sa sudijama krivične oblasti
- EK / Projekat CYBERKOP

5. Sajber kriminal

Sa brzim razvojem i napretkom tehnologije, sa povećanjem upotrebe interneta i sofisticiranih tehnika, može se slobodno reći da smo u tehnološkoj revoluciji, zbog čega je sajber kriminal izazov za današnje društvo.

Korišćenje novih informacionih tehnologija, a posebno interneta, preuzelo je veliki značaj u svakodnevnom životu. Ovaj fenomen utiče ne samo na aktivnosti organizacije, bilo državne ili privatne, upletene u sferu poslovanja ili neprofitne aktivnosti, već sada utiče i na običnu osobu u svakodnevnoj aktivnosti, u njegovoj privatnoj i profesionalnoj sferi. Kao i svaka nova tehnologija koja je dostupna velikom broju korisnika, internet predstavlja ne samo prednosti i prednosti, već istovremeno i brojne izazove i probleme. Borba protiv sajber kriminala je neverovatno izazovna zbog dinamične prirode tehnološkog razvoja, ilegalne aktivnosti pojedinaca uključenih u ove kriminalne aktivnosti često se menjaju, što ih otežava zaustavljanje. Sajber prostor danas je jedan od najvećih pravnih izazova koji je podstakao još jedan oblik kriminala, stvarajući okruženje za nove metode kriminala, sada se gotovo svi zločini mogu počinuti upotrebom mreža i tehnologije. Sajber kriminal je fenomen koji utiče na brojne kompetencije, kao što su one iz oblasti informatike, energetike, kriminologije, ekonomije, medicine, pravosuđa i mnogih drugih oblasti. Sajber kriminal obuhvata tradicionalna krivična dela (npr. prevara, falsifikovanje i kršenje identiteta), krivična dela vezana za sadržaj (npr. distribucija na internetu dečje pornografije ili podsticanje na rasnu mržnju), kao i krivična dela koja su jedinstvena za računare i informacione sisteme (npr. napadi na informacione sisteme, uskraćivanje usluge i robe).

Na osnovu velikog razvoja kojeg ima informaciona tehnologija, sudije i tužioci moraju biti spremni da pokušaju sajber kriminal i ispitaju elektronske dokaze. Takođe, kripto valute su postale veoma istaknute i kontroverzna tema čak i među profesionalcima, izaziva veliko interesovanje, posebno zbog činjenice da mediji nastavljaju da se bave brojnim istragama visokog profila i krivičnog gonjenja širom sveta. Ova obuka ima za cilj da se obrati publici agencija za sprovođenje zakona, tužilaca i predstavnika Jedinice za finansijsku obaveštajnu službu (JFOS) koji se bave finansijskim istragama, krivičnim gonjenjima koja uključuju ekonomski kriminal i povraćanje nezakonite imovine. Obuka će istražiti i produbiti iskustvo i stručnost praktičara iz tužilaštva i jedinica lokalne samouprave u praćenju nezakonitih finansijskih tokova kanalisanih kroz kripto valute. Pristup rešavanju ovih dilema tokom obuke će se vršiti kroz zakonsku analizu koja se odnosi na elektronske dokaze i dokazanost ovih dokaza, tretman praktičnih slučajeva.

Ciljevi

⇒ Proširuju znanje o sajber kriminalu u skladu sa domaćim zakonodavstvom;

- ⇒ Identifikuju polje sajber kriminala – trendove i instrumente;
- ⇒ Unapređenje znanja o tehnologiji koja je uključena u sajber kriminal;
- ⇒ Pravilno sprovoditi zakonodavstvo, procedure i prakse u vezi sa elektronskim dokazima;
- ⇒ Procesni zakon/istražne mere u domaćem zakonodavstvu;
- ⇒ Prepoznavanje međunarodnog zakonodavstva i međunarodne saradnje
- ⇒ Znanje o napredovanju kripto valuta.

Sadržaj

- Znanje vezano za sajber kriminal;
- Budimpeštanska konvencija;
- Zaštita tajnih podataka radi zaštite bezbednosti države;
- Krivična dela vezana za sajber kriminal;
- Elektronski dokazi u krivičnom postupku i njihova prihvatljivost;
- Obezbeđivanje i čuvanje elektronskih dokaza;
- Međunarodna saradnja;
- Obezbeđivanje dokaza na mreži (online);
- Oduzimanje.

Metodologija

Prezentacija od trenera, interaktivna diskusija, predstavljanje slučajeva iz sudske prakse Kosova, studije slučaja iz sudske prakse ESLJP.

Korisnici

Sudije, tužioci, stručni saradnici i pravni službenici.

Trajanje

Obuka će trajati dva (2) dana.

Tema identifikovana iz:

- Obrazac za VPO 2025 nakon treninga
- Predlog za obuku TSK-a
- Evropska agenda
- Izveštaj Evropske komisije o Kosovu
- Upitnik za VPO za sudije 2026.
- Upitnik za VPO za tužioce 2026.

6. Pranje novca i finansijsko istraživanje

Ova obuka ima za cilj bavljenje krivičnim delom pranja novca i finansijske istrage. Poseban fokus će biti na odredbama krivičnog dela pranja novca kada taj novac potiče od određenog krivičnog dela ili kada novac potiče od kriminalne aktivnosti. Posebno će se pozabaviti time da li bi trebalo da postoji veza između izvora bogatstva i konkretnog krivičnog dela ili činjenice da je krivično gonjeno za krivično delo i da je novac pronađen, da novac treba tretirati kao novac koji potiče od kriminalne aktivnosti, kako dokazati novac od kriminalne aktivnosti kroz posredne aspekte i kako direktno dokazati novac izveden iz krivičnog dela koje je korišćeno za pranje novca. Koje su faze pranja novca ili ciklus koji se prenosi za pranje, kako identifikovati imovinu koja je nastala pranjem novca, koje metode se koriste i poznate su u pranju novca, kako je omogućeno pranje novca putem kripto valuta, kako istražiti i pratiti kripto valute. Oduzimanje imovine koja proizilazi iz pranja novca koji su standardi za konfiskaciju. Dileme izvora bogatstva od kriminalnih aktivnosti i način dokazivanja? Kakva je razlika između imovine bez pravnog pokrića i kada se smatra bogatstvom proisteklim iz kriminalnih aktivnosti? Koje su metode čišćenja i međunarodna saradnja, posebno istraga kripto valute i mogućnost zamrzavanja? Dileme će se rešavati kroz diskusije i tretman praktičnih slučajeva za primenu zakonskih odredbi donošenjem ispravnih tumačenja u skladu sa svrhom normi koje su na snazi.

Ciljevi

- ⇒ Unapređenje znanja o pranju novca usled krivičnih dela i kriminalnih aktivnosti i kako dokazati povezanost te imovine;
- ⇒ Razumeti faze pranja novca i metode pranja novca kao najočiglednije u kriminalnim aktivnostima;
- ⇒ Da razume identifikaciju imovine i rani značaj identifikacije kako bi se konfiskovala ta imovina.

Sadržaj

- Pranje novca i finansijska istraga u slučajevima korupcije i organizovanog kriminala;
- Izvori ilegalnog novca, metode pranja i otkrivanje pranja novca;
- Konfiskacija imovine dobijene pranjem novca.

Metodologija

Prezentacija u PowerPoint, hipotetički slučajevi i praktični sudski predmeti, diskusija u grupama, razvoj strategije istrage.

Korisnici

Sudije, tužioci i stručni saradnici.

Trajanje

Obuka će trajati dva (2) dana.

Tema identifikovana iz:

- Predlog za obuku TSK-a
- Preporuka SSK-a
- Izveštaj sa sastanka sa sudijama krivične oblasti
- Strategija vladavine prava
- Izveštaj Evropske komisije o Kosovu
- Evropska agenda
- Izveštaji organizacija koje prate pravosudni sistem
- Upitnik za VPO za sudije 2026.
- Upitnik za VPO za tužioce 2026.

7. Zapljenjena i konfiskacija

Obuka ima za cilj izgradnju kapaciteta tužilaca i sudija u istrazi, krivičnom gonjenju i odlučivanju u slučajevima zapljene i konfiskacije nezakonite imovine. Zakonik o krivičnom postupku, koji je stupio na snagu 2023. godine, predviđao je nove postupke u pogledu zapljene i konfiskacije kako bi se izbegli izazovi i problemi koji su se susreli u praksi. Takođe, važećim Krivičnim zakonikom u članu 92. predviđene su izmene u vezi sa konfiskacijom imovine, odnosno imovinskoj koristi. Takođe, primena ZZPK je imala poteškoća u njegovom sprovođenju u praksi i identifikovana je potreba za izraženijem sprovođenjem u svim slučajevima kada su ispunjeni zakonski uslovi. Predmeti koji podležu automatskoj konfiskaciji treba da podležu konačnim zabranama prilaska od sudova. Kada konfiskacija nije moguća, sud nalaže počiniocu da plati ekvivalentan iznos ili oduzme bilo koju imovinu okrivljenog ekvivalentne vrednosti. Razlika između zapljenom, konfiskacijom i zabrane prilaska, u kojim slučajevima se može primeniti ZZPK, zahtevi za prodaju imovine oduzete u krivičnom postupku, privremene mere za obezbeđivanje određene imovine, postupanje sa predmetima koji mogu poslužiti kao dokaz u krivičnom postupku i kao određena imovina. Adresiranje ovih dilema tokom obuke će se vršiti identifikovanjem izazova i dilema u praksi kao što su: u kojim slučajevima se vrši retroaktivno odobrenje kontrole i oduzimanja, šta se smatra određenom imovinom, u kojim slučajevima se podnosi privremena zabrana prilaska i konačna zabrana prilaska, kako postupati sa stavkama koje služe kao dokaz u krivičnom postupku, Da li predmeti koji se automatski konfiskuju moraju biti predmet konačne zabrane prilaska - Da li bi trebali biti predmet konačne zabrane prilaska?

Ciljevi

- ⇒ Identifikacija zakonskih inovacija novog Zakonika o krivičnom postupku za zapljenu i konfiskaciju;
- ⇒ Identifikacija nejedinstvenih praksi u sudovima na svim nivoima;
- ⇒ Identifikacija slučajeva nastavka postupka zapljene i konfiskacije i nakon podnošenja optužnice;
- ⇒ Identifikacija problema u vezi sa privremenim merama za osiguranje imovine;
- ⇒ Adresiranje problema kroz jedinstvenu sudsku praksu kao zaključak;

⇒ Adresiranje izazova u vezi sa implementacijom ZZP-a, za konfiskaciju i zapljenu.

Sadržaj

- Razlozi za konfiskaciju sa posebnim naglaskom na član 92. ZKPK-a;
- Kontrola, privremeno zapljenjivanje i konfiskacija;
- Privremena i konačna zabrana prilaska;
- Zamena vrednosti imovine;
- Konfiskacija dodatne imovine;
- Istraga za konfiskaciju;
- Zahtevi i nalozi za ograničenje i zahtevi za verifikaciju imovine u skladu sa ZZPK.

Metodologija

Tumačenje zakonskih odredbi, interaktivna diskusija, postupanje sa predmetima po lokalnoj sudskoj praksi.

Korisnici

Sudije, tužioci, stručni saradnici i policijski istražitelji.

Trajanje

Obuka će trajati dva (2) dana.

Tema identifikovana iz:

- Izveštaj sa sastanka sa sudijama krivične oblasti
- Strategija za vladavinu prava
- Obrazac za VPO 2025 - posle obuke
- Predlog za obuku TSK-a
- Izveštaj trenera sa preporukama posle obuke
- Izveštaj Evropske komisije o Kosovu

8. Ratni zločini

Međunarodno krivično pravo predstavlja specijalizovanu oblast prava koja se bavi individualnom krivičnom odgovornošću za najteže zločine, koji krše međunarodni mir, bezbednost i red. To su zločini koji nisu ograničeni na nadležnost određene države, ali se smatraju brigom za celu međunarodnu zajednicu. Statut Međunarodnog vojnog suda u Nirnbргу definiše tri kategorije međunarodnih krivičnih dela: zločine protiv mira, ratne zločine i zločine protiv čovečnosti. Statut je stvorio novi oblik međunarodnog krivičnog prava, koji je imao svoje temelje u međunarodnim konvencijama i drugim sporazumima. Statut takođe utvrđuje opšte principe međunarodnog krivičnog prava. Ovi principi su bili: a) lideri, organizatori, podstrekači ili saradnici koji su učestvovali u sastavljanju ili izvršenju bilo kog zajedničkog plana ili zavere u svrhu izvršenja krivičnog dela, odgovorni su za sva krivična dela počinjena u sprovođenju tog plana ili zavere, od kojih osoba; b) službeni položaj počinioa krivičnog dela, bilo kao šefa države ili nadležnog organa u državnoj upravi, neće biti osnov za oslobođenje od odgovornosti ili za ublažavanje kazne; c) Činjenica da je počinilac krivičnog dela radio po nalogu svoje vlade ili nadređenog, nije osnova za oslobađanje od odgovornosti, ali se može smatrati razlogom za ublažavanje kazne, ako sud utvrdi da je za to potrebna pravda.

Kategorizacija ovih krivičnih dela je od suštinskog značaja za pravilan pravni tretman i za zaštitu žrtava. Glavne kategorije su: ratni zločini, zločini protiv čovečnosti i genocid. Oni su priznati i regulisani međunarodnim instrumentima kao što su Rimski statut, Ženevske konvencije, kao i sudskom praksom međunarodnih sudova, uključujući Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju (ICTY), koji je bio od posebnog značaja za kontekst Kosova. Kosovo je i samo bilo predmet procesa usko povezanih sa međunarodnim krivičnim pravom, zbog oružanih ratova devedesetih i njihovih posledica. Tokom rata 1998–1999, na Kosovu su počinjeni zločini koji potencijalno predstavljaju ratne zločine i zločine protiv čovečnosti, a neki od njih su se bavili:

- ICTY, koji je procesirao nekoliko slučajeva zločina počinjenih na teritoriji Kosova,
- Misija UNMIK-a, koja je imala privremeno ovlašćenje za krivično gonjenje međunarodnih zločina,
- EULEX, koji je vršio istražne i sudske funkcije za zločine međunarodne prirode,

U međuvremenu, lokalni pravosudni sistem na Kosovu takođe ima jasne odgovornosti za krivično gonjenje međunarodnih krivičnih dela, u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom i međunarodnim standardima. Krivični zakonik Republike Kosovo sadrži odredbe koje kriminalizuju ratne zločine i druga krivična dela vezana za međunarodno humanitarno pravo. Za sudije i tužioce na Kosovu, dubinsko poznavanje klasifikacije ovih zločina i fer primene međunarodnih normi u domaćoj praksi je od suštinskog značaja za jačanje vladavine prava i pružanje pravde žrtvama sukoba.

Ova obuka ima za cilj povećanje profesionalnih kapaciteta učesnika kroz analizu domaćih i međunarodnih praktičnih slučajeva ratnih zločina, na osnovu nedostataka utvrđenih u praksi, uključujući i slučajeve koji su dobili sudski epilog.

Ciljevi

- ⇒ Unapređenje znanja o kategorizaciji krivičnih dela koja predstavljaju kršenje međunarodnog humanitarnog prava;
- ⇒ Produbljivanje znanja o specifičnim figurama i elementima svake kategorije krivičnih dela koja predstavljaju kršenje međunarodnog humanitarnog prava;
- ⇒ Unapređenje znanja o krivičnom delu genocida;
- ⇒ Produbljivanje znanja o krivičnom delu zločini protiv čovečnosti i ratni zločini protiv civilnog stanovništva;
- ⇒ Širenje znanja o oblicima krivične odgovornosti za ratne zločine;
- ⇒ Produbljivanje znanja o su počinocima kao obliku krivične odgovornosti u predmetima ratnih zločina;
- ⇒ Širenje znanja o individualnoj odgovornosti u predmetima ratnih zločina;
- ⇒ Produbljivanje znanja o odgovornosti Udruženog zločinačkog poduhvata (UZP) u predmetima ratnih zločina;
- ⇒ Oni prepoznaju komandnu odgovornost kao specifičan oblik krivične odgovornosti.

Sadržaj

- Kategorizacija krivičnih dela koja predstavljaju kršenje međunarodnog prava, u skladu sa međunarodnim pravom i nacionalnim pravom;
- Krivično delo genocid; krivično delo zločin protiv čovečnosti;
- Krivično delo ratni zločin protiv civilnog stanovništva;
- Primenjivi oblici krivične odgovornosti za ratne zločine;
- Su izvršavanje kao oblik krivične odgovornosti;
- Individualna odgovornost u predmetima ratnih zločina;
- Odgovornost Udruženog zločinačkog poduhvata (UZP) u predmetima ratnih zločina;
- Komandna odgovornost kao specifičan oblik krivične odgovornosti;
- Sudska praksa: Odluke Vrhovnog suda i žalbe Kosova.

Metodologija

Tokom obuke će se održati teorijski, praktični i kombinovani diskurs, praktične vežbe iz predmeta koji se obrađuju u tužilaštvu i od njih će se tražiti da analiziraju i predstave identifikovana pitanja.

Korisnici

Sudije, tužioci, stručni saradnici, pravni službenici, istražni policajci.

Trajanje

Obuka će trajati dva (2) dana.

Tema identifikovana iz:

- Predloga za obuku TSK-a
- Obrazac za VPO 2025. posle obuke

9. Krivična dela protiv opšte bezbednosti ljudi i imovine – neovlašćena gradnja i nezakoniti građevinski radovi

Ova krivična dela izazivaju veliku opasnost po živote ljudi, kao i značajnu materijalnu štetu, imajući u vidu činjenicu da gradnje koje se izvode bez dozvole nadležnih organa i protivno svim relevantnim propisima i zakonima koji su na snazi direktno utiču na život, imovinu, opštu bezbednost i javne prostore koji su u opštem interesu građana. Ova krivična dela se obično čine ne postupanjem u skladu sa pravilima ili tehničkim propisima o zaštitnim merama i na taj način uzrokuju veliku opasnost po živote ljudi ili značajnu materijalnu štetu. Kod nas se ovi radovi uglavnom izvode na javnoj ili državnoj imovini, u zaštićenim područjima, posebnim područjima, posebnim zaštićenim područjima, područjima od posebnog ekonomskog interesa, sanitarnim područjima za korišćenje voda ili zaštićenim područjima za strateške svrhe, čije su posledice značajne i često nepopravljive zbog činjenice da se organi za sprovođenje zakona često susreću sa velikim poteškoćama u uništavanju nelegalnih građevina. Kada se manifestuju elementi ovih krivičnih dela? Razlika između nelegalne gradnje i nelegalnih građevinskih radova, rušenje zgrade izgrađene bez dozvole, gde je linija razdvajanja između administrativnih i krivičnih aspekata ovih slučajeva? Da li je potreban predlog tužioca za rušenje zgrade bez dozvole? Rešavanje ovih dilema tokom obuke će se vršiti kroz pravne analize vezane za ova krivična dela, rešavanje praktičnih predmeta, rušenje objekta izgrađenog bez dozvole.

Ciljevi

- ⇒ Unaprediti znanje za tačno utvrđivanje elemenata ovih krivičnih dela;
- ⇒ Razlikuju administrativne radnje i krivične istražne radnje u ovim krivičnim delima;
- ⇒ Utvrđuju koje su nadležnosti državnog tužioca u ovim krivičnim delima u odnosu na nadležnosti drugih organa uprave;

Sadržaj

- Istraga ovih krivičnih dela;
- Pružanje dokaza o izgradnji bez dozvole;
- Podnošenje optužnice.

Metodologija

Metodologija obuke sadrži kombinaciju metoda usmerenih na prezentacije trenera, diskusiju o studijama slučaja, otvorene i interaktivne diskusije, razmenu iskustava i praksi.

Korisnici

Sudije i tužioci.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana iz:

- Predlog za obuke TSK-a
- Izveštaj sa nalazima o životnoj sredini na Kosovu
- Predlog od rezidentnog trenera AP-a

10. Krivična dela protiv životne sredine

Zločin protiv životne sredine, zločin protiv prirode i zločin protiv šuma u Republici Kosovo, već godinama, je prilično formatiran kako u pogledu zakonskih odredbi za sprečavanje i kažnjavanje krivičnih dela u ovim oblastima, tako i u smislu vrste krivičnih dela koja su se pojavljivala i pojavljuju svakodnevno sa evolucijom društva uopšte i tehnologije posebno. Kod nas se sve više primećuje zagađenje i degradacija životne sredine, praćena ilegalnom sečom šuma, paljenjem šuma ili prouzrokovanim požarima. To nepovratno menja floru i faunu oštećene površine, čime se šteti životnoj sredini, šumama i prirodi. Krivični zakonik Republike Kosovo u poglavlju 27. reguliše krivična dela protiv životne sredine, kao što su „Zagađenje, degradacija ili uništavanje životne sredine“; „pustoš šuma“; „Ilegalno posedovanje opasnih materija i otpada“; „Ilegalno izdavanje dozvola za izgradnju ili rad fabrika i instalacija koje zagađuju životnu sredinu“; i mnoga druga krivična dela. U eri u kojoj je zagađenje životne sredine postalo globalni izazov, zaštita životne sredine dobila je ogroman značaj u savremenom svetu. Studije i istraživanja ovog izazova pokazuju da su naponi za očuvanje i promociju životne sredine neophodni kako bi se garantovala naša budućnost i budućnost budućih generacija. U nastojanju da postignu ovaj važan cilj, mnoge savremene države kaznile su mnoštvo radnji vezanih za zagađenje životne sredine, pružajući ih kao nezakonita dela, bilo u obliku krivičnih dela (krivičnih gonjenja), prekršaja, administrativnih prekršaja i drugih prekršaja. Ove mere imaju za cilj da se brinu o pravu građana na čistu i zdravu životnu sredinu. Na ovaj način, rešavanje ovih ekoloških pitanja na raznim okruglim stolovima i forumima među sudijama i drugim stručnjacima smatra se od posebnog značaja.

Da li Kosovo ima dovoljno mehanizama za zaštitu životne sredine? Pravna kvalifikacija dileme između upravnog i krivičnog dela? Oduzimanje sredstava počilaca krivičnih dela protiv životne sredine? Krivična odgovornost pravnih lica (kompanija), ekspertiza u pogledu obima prouzrokovane štete.

Ciljevi

- ⇒ Identifikuju krivična dela protiv zagađenja i degradacije životne sredine;
- ⇒ Na pravedan način primenjuje zakonske odredbe koje se odnose na krivična dela protiv životne sredine;
- ⇒ Razumeti što je moguće jasnije elemente brojki krivičnih dela protiv životne sredine, uzimajući u obzir međunarodne sporazume u oblasti zaštite životne sredine uopšte;

Sadržaj

- Razumevanje krivičnih dela iz oblasti životne sredine, šume i prirode;
- Lokalno zakonodavstvo za zaštitu životne sredine, šuma i prirode;
- Obračun kazne izrečene za prekršaj u kazni izrečenoj za krivična dela;
- Međunarodne konvencije o zaštiti životne sredine;
- Međunarodne organizacije koje deluju u borbi protiv zločina protiv životne sredine;
- Konvencije Saveta Evrope o životnoj sredini;
- Sudska praksa Evropskog suda za ljudska prava o pitanjima zaštite životne sredine.

Metodologija

Kombinovane metode objašnjenja i diskusije o konkretnim pitanjima vezanim za krivična dela protiv životne sredine. U tom smislu, biće interaktivne diskusije i razrada slučajeva iz sudske prakse, grupni rad.

Korisnici

Sudije, tužioci, policijski istražitelji i stručni saradnici.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan

Tema identifikovana iz:

- Predlog za obuku TSK-a
- Preporuka SSK-a
- Izveštaj sa sastanka sa sudijama krivične oblasti

11. Vodič za kaznenu politiku

Sudski proces ima dve osnovne svrhe koje sledi obaveza suda, a to je: a) Pronalaženje krivice optuženog i b) Pitanje krivične sankcije. U tom smislu, kroz ova dva cilja treba postići jednak tretman pred zakonom u krivičnom postupku, tako da pored obaveze da sud mora da izrekne kaznu protiv počinioca tako da se on resocijalizuje, što je vezano za individualizaciju kazne, u isto vreme optuženi treba da bude tretiran pred zakonom u sličnim okolnostima i slučajevima. Stoga, da bi se postigla individualizacija i jednak tretman i postigao cilj kažnjavanja, u okviru ovog okruglog stola potrebno je proceniti praktične probleme koje se često krše individualizacija, jednak tretman i svrha kažnjavanja. Fokus okruglog stola će biti diskusija o sudskoj praksi kako bi se postiglo otklanjanje praktičnih problema u primeni smernica u svrhu opšteg i specifičnog kažnjavanja. Dileme koje se javljaju su, identifikacija okolnosti u konkretnim slučajevima, izbegavanje kao procena elemenata krivičnog dela kao otežavajuće ili olakšavajuće okolnosti, vaganje okolnosti koje se uzimaju kao osnova za izricanje kazne. Pristup će biti isključivo da se kao model podele neki praktični slučajevi sudskih odluka u kojima su utvrđene povrede, tj. sudske odluke koje su uzele kao osnovu smernicu i odluke koje nisu uzele smernicu kao osnovu.

Ciljevi

- ⇒ Da se postigne ujedinenje i doslednost u sprovođenju Vodiča za politiku kažnjavanja;
- ⇒ Da se pravilno razume ne korišćenje elemenata krivičnog dela kao okolnosti, bilo da otežavaju ili ublažavaju;
- ⇒ Unapređenje znanja o faktorima koji okolnost čine značajnom.

Sadržaj

- Određivanje polazne tačke kažnjavanja;
- Identifikacija okolnosti;
- Vaganje okolnosti;
- Izbegavanje procene elemenata krivičnog dela kao okolnosti, bilo da olakšavaju ili otežavaju.

Metodologija

Trebalo bi da postoji tabela za diskusiju o praksi koja se sledi i identifikaciji slučajeva koji su u skladu sa uputstvom, kao i onih koji nisu u skladu. Diskusija o praktičnim slučajevima, podizanje diskusije o tome kako da se izbegnu nedostaci u budućim praktičnim slučajevima.

Korisnici

Sudije, tužioci i stručni saradnici.

Trajanje

Tabela će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana iz:

- Predlog za obuku TSK-a
- Izveštaj Evropske komisije o Kosovu
- Obrazac za VPO 2025-posle obuke
- Preporuke trenera posle obuke
- Upitnik tužioca VPO 2026.
- Izveštaj sa sastanka sa sudijama krivične oblasti
- Radionica o izradi programa kontinuiranog usavršavanja

12. Optužnica

Važnu ulogu u ovoj fazi krivičnog postupka ima izrada optužnice koja predstavlja konačni čin u istražnom postupku. Optužnica predstavlja istražni proces i rezultate postignute ovom istragom. Optužnica mora biti dobro sastavljena, jasna i suštinska kako bi se sudu omogućilo da nastavi sa slučajem. Cilj obuke je da omogući tužiocima i sudijama da dublje razumeju izradu optužnice, njenu sudsku reviziju, proces proširenja, izmene i prevazilaženja optužnice pod sudskom preispitivanjem. Od posebnog značaja je izrada optužnice u skladu sa zakonskim zahtevima i standardima i osiguranje kvaliteta optužnice kroz jasno i dosljedno obrazloženje. Svrha obuke je i jačanje uloge sudije u proveru zakonitosti i sadržaja optužnice, ukoliko je sastavljena u skladu sa Zakonom o krivičnom postupku. Cilj je takođe da se nauče prakse i tehnike izmene i proširenja optužnice i zakonske granice i mogućnosti, pravni postupak za produženje i izmenu optužnice. Takođe je važno razjasniti princip da je sud u vezi sa optužnicom i ne može suditi izvan nje, osim što sud prema Zakonu o krivičnom postupku nije vezan za pravnu kvalifikaciju krivičnog dela u optužnici. Treba shvatiti da prekoračenje optužnice krši princip zakonitosti i pravo na odbranu optuženog. Analizirati razliku između izmene i prekoračenja optužnice od strane suda i razraditi praktične slučajeve kada su sudovi prekoračili optužnicu i njene posledice, kao i ojačati poštovanje ravnoteže između prevazilaženja optužnice i zaštite prava optuženog u krivičnom postupku.

Šta optužnica treba da sadrži u odnosu na zakonske uslove? Kako se sastavlja izreka optužnice i njeno obrazloženje i šta ona sadrži, Kada je zakonski dozvoljeno da se izmeni i proširi optužnica tokom sudske revizije? Može li se menjati samo pravna kvalifikacija ili čak bitne činjenice optužnice, Može li se optužnica izmeniti novim krivičnim delima tokom suđenja? Može li se optužnica izmeniti ili proširiti bez novih dokaza samo na postojećem činjeničnom stanju? U kojoj meri se proširuje pravo tužioca da izmeni i proširi optužnicu? Koja je uloga sudije u produženju i izmeni optužnice? Da li je pravo na odbranu ugroženo u slučaju izmene i produženja optužnice? Ono što se podrazumeva pod prekoračenjem optužnice i šta podrazumeva prekoračenje optužnice, da li to uključuje samo promenu pravne kvalifikacije ili čak sadržaj njenog činjeničnog stanja.

Pristup adresiranju ovih dilema tokom obuke će se vršiti kroz analizu zakonskih odredbi, proučavanje praktičnih slučajeva, razmenu iskustava, diskusiju o slučajevima i praktične dileme.

Ciljevi

- ⇒ Identifikuju izvor informacija i izgrađuju standard razumne sumnje;
- ⇒ Poznaју metode i tehniku krivične istrage;

- ⇒ Procenjuju kada i kako se informacije pretvaraju u prihvatljive dokaze u krivičnom postupku;
- ⇒ Unapređenje znanja u vezi sa izradom optužnice.

Sadržaj

- Izrada optužnica koje sadrže optužnice u vezi sa zakonskim zahtevima;
- Kako i šta je sadržano u izreci (činjeničnom stanju) optužnice i njenom obrazloženju;
- Kada je zakonski dozvoljeno da se izmeni i proširi optužnica tokom sudskog razmatranja;
- Može li se promeniti samo pravna kvalifikacija ili čak suštinske činjenice optužnice;
- Može li se optužnica izmeniti i proširiti novim krivičnim delima tokom suđenja;
- Može li se optužnica izmeniti ili proširiti bez novih dokaza samo o postojećem činjeničnom stanju;
- Pravo tužioca da izmeni i proširi optužnicu;
- Koja je uloga sudije u proširenju i izmeni optužnice;
- Pravo na odbranu u slučaju izmene i produženja optužnice;
- Ono što se podrazumeva pod prekoračenjem optužnice i šta podrazumeva prekoračenje optužnice, da li to uključuje samo promenu pravne kvalifikacije ili čak sadržaj njenog činjeničnog stanja.

Metodologija

Tokom obuke, koristi će se interaktivne metode, simulacija slučaja, grupni rad, pitanja i diskusije od učesnika.

Korisnici

Sudije i tužioci.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana iz:

- Radionica o izradi programa kontinuiranog usavršavanja 2026.

13. Krivična odgovornost pravnih lica

Pored fizičkih lica, počinioci krivičnih dela mogu biti i pravna lica. Pravna lica mogu biti odgovorna za krivična dela iz posebnog dela Krivičnog zakonika Republike Kosovo i za druga krivična dela, ako su ispunjeni uslovi za odgovornost pravnog lica predviđeni Zakonom o odgovornosti pravnih lica za krivična dela. Prema gore navedenom zakonu, pravno lice odgovara za krivično delo odgovornog lica koje je, postupajući u ime pravnog lica u okviru ovlašćenja, počinilo krivično delo kako bi pravno lice ostvarilo bilo kakvu korist ili je prouzrokovalo štetu. Odgovornost pravnog lica postoji čak i kada je radnja tog pravnog lica bila u suprotnosti sa poslovnom politikom pravnog lica i nalogima pravnog lica. Međutim, uprkos ovim zakonskim odredbama, česti su problemi u sudskoj praksi u određivanju krivične odgovornosti pravnih lica. Šta je krivična odgovornost pravnih lica? Koja je granica ove odgovornosti? Koje su sankcije koje se mogu izreći pravnim licima? Ovaj program obuke bavi se pitanjima analizirajući institut krivične odgovornosti pravnih lica, kao i zakonske odredbe koje se odnose na ovaj institut kroz praktične slučajeve

Ciljevi

- ⇒ Pravilno sprovodi institut krivične odgovornosti pravnih lica u skladu sa zakonom;
- ⇒ Ispravno razumeju u kojim slučajevima i koje vrste sankcija mogu biti izrečene pravnim licima;
- ⇒ Pravilno tumače zakonske norme, krivičnu odgovornost pravnih lica;

Sadržaj

- Osnova i granica krivične odgovornosti pravnih lica;
- Zakonski postupak za izricanje sankcija pravnim licima;
- Vrste sankcija koje se mogu izreći pravnim licima.

Metodologija

Tokom ove obuke koristiće se prezentacije materijala u PowerPoint-u, interaktivne metode obuke, koje će ih pratiti praktičnim i hipotetičkim slučajevima za različite situacije tokom kojih su se sudije i tužioci našli u slučaju odlučivanja o krivičnoj odgovornosti pravnih lica.

Korisnici

Sudije i tužioci Osnovnog i Apelacionog nivoa.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana iz:

- Radionica o izradi programa kontinuiranog usavršavanja 2026.

14. Alternativni postupci

Osnovna svrha alternativnih postupaka po Zakoniku o krivičnom postupku je brže i efikasnije rešavanje krivičnih predmeta, čime se smanjuje opterećenje tužilaca i sudija, kao i omogućava brža rehabilitacija optuženog i restorativna pravda/otklanjanje štete prouzrokovane krivičnim delom. Važni ciljevi postupka posredovanja i sporazuma o priznanju krivice uključuju: Izbegavanje preopterećenja predmeta u tužilaštvu i sudovima: Alternativni procesi mogu da reše slučajeve bez punih sudskih rasprava, čime se olakšava opterećenje u tužilaštvu i sudovima; Podsticanje pomirenja i sporazuma: Ovaj proces može da podstakne pomirenje između strana i može da poboljša društvene i lične odnose nakon sukoba. Poboljšanje rehabilitacije i nadoknade štete: Procedure koje pružaju restorativnu pravdu, kao i mogućnost za optuženog-osuđenika da učestvuje u rehabilitacijskim aktivnostima kao što su javni radovi ili obrazovni kursevi kako bi se izbeglo ponavljanje krivičnih dela. Obuka će osigurati spremnost tužilaca i sudija da primenjuju ove procedure na pravedan i uravnotežen način, efikasnu komunikaciju sa strankama, koordinaciju i efikasnu međuinstitucionalnu komunikaciju. Rešavanje dilema tokom obuke i razmena iskustava pomoći će da se profesionalci pripreme da se suoče sa potencijalnim izazovima u primeni ovih mehanizama / procedura.

Ciljevi

- ⇒ Unapređenje znanja o alternativnim postupcima;
- ⇒ Obuka za upravljanje pomirenjem i pregovaranjem;
- ⇒ Unapređenje znanja za procenu slučaja i izbor najprikladnijeg postupka;
- ⇒ Unapređenje prakse u sporazumima o priznanju krivice i kaznama koje se mogu preporučiti u sporazumu;
- ⇒ Poboljšanje pristupa žrtvama i optuženima.

Sadržaj

- Posredovanje;
- Sporazum o prihvatanju krivice.

Metodologija

Metodologija obuke će biti interaktivna, praktična i fokusirana na razvijanje sposobnosti za primenu ovih procedura u praksi: Detaljno objašnjenje zakonskih odredbi; Studija slučaja, studija slučaja iz sudske prakse ESLJP i radnih grupa.

Korisnici

Tužioci, sudije, službenici za posredovanje.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana iz:

- Radionica o izradi programa kontinuiranog usavršavanja 2026.

15. Intervjuisanje stranaka, pristup žrtvama i očevicima, pronalaženje dokaza, priprema stranaka u postupku za pojavljivanje pred sudom

Cilj ove obuke je da pripremi tužioce i sudije sa naprednim teorijskim i praktičnim znanjima za najefikasnije načine ispitivanja stranaka, žrtava i očevidaca u krivičnom postupku. Obuka ima za cilj jačanje sposobnosti za osjetljiv pristup žrtvama, za pružanje verodostojnih i zakonitih dokaza, kao i profesionalnu pripremu svedoka za pojavljivanje na suđenju, kako bi se sudski postupak vodio pošteno i u skladu sa Zakonikom o krivičnom postupku i međunarodnim standardima ljudskih prava. Kako su intervjuisane stranke, očevici? Kako se tretiraju žrtve zločina u krivičnom postupku? Obezbeđivanje zakonitih i prihvatljivih dokaza, ko imenuje svedoke koji sarađuju? Kvalitet kooperativnih svedoka? Pristup rešavanju ovih dilema će se vršiti kroz analizu zakonskih odredbi, proučavanje praktičnih slučajeva, razmenu iskustava, diskusiju o praktičnim slučajevima i dilemama

Ciljevi

- ⇒ Razumeti zakonske i etičke principe ispitivanja stranaka i svedoka u krivičnom postupku;
- ⇒ Priminiti praktične tehnike intervjuisanja ili ispitivanja kako bi se osigurali jasni i prihvatljivi dokazi;
- ⇒ Priminiti siguran pristup žrtvama zločina;
- ⇒ Identifikovati i prikupi materijalne dokaze u skladu sa važećim zakonodavstvom;
- ⇒ Proceniti poverljivost svedoka i upravljajte kontradikcijama tokom sudske revizije.

Sadržaj

- Zakonske osnove i principi ispitivanja stranaka u krivičnom postupku;
- Sporazum sa svedocima koji sarađuju, zakonske i proceduralne koristi;
- Tretman, upravljanje svedocima koji sarađuju, smanjenje kazne za svedoke koji sarađuju;
- Prikupljanje i obezbeđivanje dokaza;
- Pristup žrtvama i očevicima;
- Tehnike i metode intervjuisanja i ispitivanja stranaka;
- Priprema svedoka za suđenje.

Metodologija

Tokom treninga će se koristiti interaktivne metode, simulacija slučaja, grupni rad, pitanja i diskusije od učesnika.

Korisnici

Tužioci, sudije, policijski istražitelji, stručni saradnici.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana iz:

- Predloga za obuku TSK-a
- Izveštaj sa sastanka sa sudijama krivične oblasti
- Upitnik za VPO za sudije 2026.
- Izveštaj trenera sa preporukama posle obuke
- Radionica o izradi programa kontinuiranog usavršavanja 2026.

16. Suđenje u odsustvu

Prema odredbama Zakonika o krivičnom postupku Kosova (ZKPK), u slučajevima kada se prisustvo optuženog ne može osigurati ni nakon razumnih napora, suđenje se može održati i bez njegovog prisustva. Ova institucija je takođe predviđena Direktivom (EU) 2016/343 Evropskog parlamenta i Saveta od 9. marta 2016. godine. Suđenje u odsustvu je uključeno zbog čestih poteškoća u obezbeđivanju prisustva optuženog, što je u nekim slučajevima dovelo do zastarelosti krivičnog gonjenja. U drugim slučajevima, optuženi su namerno izbegli pravdu, posebno kada su u pitanju krivična dela genocida, ratni zločini, zločini protiv čovečnosti, druga krivična dela koja nisu zastarela prema međunarodnom pravu, kao i krivično delo teškog ubistva.

Suđenje u odsustvu može se primeniti na bilo koje krivično delo, sve dok su ispunjeni zakonski uslovi. Ovi uslovi uključuju prisustvo okrivljenog na saslušanju najmanje jednom (na početnom ročištu ili tokom sudske revizije), kao i prethodno obaveštenje o njegovoj obavezi da bude prisutan. Takođe, optuženi mora biti obavešten da se suđenje može nastaviti čak i u njegovom odsustvu, ako ga dobrovoljno izbegne. Izuzetno, za krivična dela koja nisu zastarela prema članu 104. Krivičnog zakonika Kosova, uslov prethodnog prisustva optuženog nije potreban. U ovim slučajevima, na osnovu člana 303., stav 7. ZKP-a, optuženi uživa pravo na безусловno, automatsko i potpuno ponovno suđenje, na njegov zahtev.

Kako je obezbeđena ravnoteža između prava optuženog na pravilno suđenje i javnog interesa za funkcionalnost pravde? Koji su naponi koje bi trebalo da uloži tužilaštvo da bi se smatralo da je optuženi dobrovoljno izbegao? Da li domaći pravni sistem garantuje dovoljnu zaštitu za optužene kojima se sudi u odsustvu?

Obuka će se odvijati kroz interaktivne diskusije, analizu sudske prakse i poređenja između domaćeg i međunarodnog zakonodavstva, konkretnih slučajeva i sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava (ESLJP).

Ciljevi

- ⇒ Razumeti zakonske uslove za održavanje suđenja u odsustvu;
- ⇒ Da proceni neophodnost prisustva optuženog u početnom ili sudskom razmatranju;
- ⇒ Da analizira domaće i međunarodno zakonodavstvo u vezi sa ovim proceduralnim institutom.

Sadržaj

- Zakonski uslovi za održavanje suđenja u odsustvu (članovi 303–308 ZKP);
- Prisustvo optuženog na početnoj i sudskoj reviziji;
- Saslušanje radi utvrđivanja odsustva optuženog;
- Razumni naponi da se pronađe optuženi i dokumentuju ovi naponi;
- Obaveštenje okrivljenog o presudi i pravima koja su mu zagantovana;

- Ponovno suđenje u slučajevima suđenja u odsustvu;
- Pravo optuženog na branioca tokom postupka;
- Utvrđivanje zakonskih kriterijuma za procenu opravdanog ili neopravdanog nedostatka;
- Analiza domaće i međunarodne sudske prakse na suđenju u odsustvu.

Metodologija

Tokom obuke će se koristiti kombinovane metode obuke, interaktivne diskusije, praktični slučajevi, grupni rad, analiza presuda ESLJP.

Korisnici

Sudije, tužioci, stručni saradnici i pravni službenici.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana iz:

- Izveštaj sa sastanka sa sudijama krivične oblasti
- Upitnik za VPO za sudije 2026.
- Državna strategija za droge 2024-2028.
- Radionica o izradi programa kontinuiranog usavršavanja 2026.

17. Krivična dela u vezi sa narkoticima i drugim supstancama

Obuka ima za cilj da pruži napredna znanja o istražnim metodama, upotrebi posebnih dokaza i međunarodnoj saradnji u borbi protiv trgovine narkoticima. Od posebnog značaja je razumevanje i primena zakonskih odredbi za zapljenu i oduzimanje imovine stečene kriminalnim aktivnostima. Kroz obuku, tužioci i sudije jačaju svoja znanja i veštine za identifikaciju, analizu i rešavanje sofisticiranih operativnih praksi kriminalnih grupa. Usklađivanje sudske prakse i obezbeđivanje jedinstvenog pristupa sprovođenju zakona takođe je od velikog značaja u sprovođenju kaznene politike. Cilj obuke je povećanje efikasnosti pravosudnog sistema u sprečavanju nezakonite dobiti i jačanje istražnih kapaciteta u borbi protiv i sprečavanju kriminala. Identifikovanje izazova i dilema u praksi? Razlika između posedovanja u svrhu korišćenja i prodaje? Koji je standard testiranja koji dokazuje svrhu prodaje i distribucije? Kako treba upravljati slučajevima sa uzbunjivačima? Kako se sprovodi proaktivna istraga?, Primena zakonskih odredbi zapljene i oduzimanja?

Ciljevi

- ⇒ identifikovati elemente krivičnih dela vezanih za opasne opojne droge i psihotropne supstance;
- ⇒ Sprovođenje krivičnih i finansijskih istraga u predmetima koji se odnose na trgovinu opasnim opojnim drogama i psihotropnim supstancama;
- ⇒ Identifikujte vrste narkotika i posledice upotrebe opasnih narkotika i psihotropnih supstanci.

Sadržaj

- Elementi krivičnih dela vezanih za opasne opojne droge i psihotropne supstance;
- Proaktivne krivične i finansijske istrage, u slučajevima koji se odnose na trgovinu opasnim opojnim drogama i psihotropnim supstancama;
- Identifikacija vrsta opasnih opojnih droga i psihotropnih supstanci;
- Nadležnosti i saradnja sa Finansijsko-obaveštajnom jedinicom;
- Posledice upotrebe opasnih opojnih droga i psihotropnih supstanci;

Metodologija

Tokom obuke će se koristiti interaktivne metode, simulacija slučaja, grupni rad, pitanja i diskusije učesnika.

Korisnici

Tužioci i sudije prvog i drugog stepena.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana iz:

- Izveštaj sa sastanka sa sudijama krivične oblasti
- Izveštaj OCD
- Predlog za obuku TSK-a
- Radionica o izradi programa kontinuiranog usavršavanja 2026.

18. Mere za osiguranje prisustva okrivljenog u postupku

Svrha obuke o merama za osiguranje prisustva optuženog je da učesnike opremi znanjem i sposobnostima za efikasno razumevanje, sprovođenje i procenu ovih mera u skladu sa krivičnim zakonodavstvom i međunarodnim standardima za to. Razumeti značaj mera za obezbeđivanje prisustva optuženog u krivičnom postupku i njegovu ulogu u postupku. Analizirajte vrste mera koje se mogu preduzeti, kao što su: Poziv, Nalog za hapšenje, Obećanje optuženog da neće napustiti mesto prebivališta, zabrana pristupa mestu ili osobi, pojavljivanje u policijskoj stanici, kaucija, kućni pritvor, pritvor, pitanja za raspravu u obuci: Kada je mera „hapšenje u zatvoru“ opravdana, a kada ne? Kako sud balansira rizik od bekstva i pravo na slobodu? Kako lične okolnosti optuženog utiču na donošenje odluka? Kako se postupa sa žalbama na odluke o merama bezbednosti?

Ciljevi

- ⇒ Unapređenje znanja za procenu proporcionalnosti i neophodnosti mera za obezbeđivanje prisustva okrivljenog, na osnovu rizika od bekstva, rizika od ponavljanja krivičnog dela ili ometanja istrage;
- ⇒ Unaprediti znanje o poštovanju ljudskih prava, uključujući pravo na slobodu i sigurnost, pravo na pravično suđenje i princip pretpostavke nevinosti;
- ⇒ Da se poveća stručni kapacitet da se opravda i dokumentuje donošenje odluka u vezi sa ovim merama pred sudom i zainteresovanim stranama.

Sadržaj

- Tumačenje odredaba Zakonika o krivičnom postupku i člana 5. Evropske konvencije o ljudskim pravima – pravo na slobodu i bezbednost.

Metodologija

Tretiranje slučajeva iz sudske prakse, koji se odnose na mere bezbednosti prisustva okrivljenog sa posebnim osvrtom na pritvor kao najozbiljniju meru bezbednosti prisustva okrivljenog u postupku.

Korisnici

Sudije, tužioci, stručni saradnici.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana iz:

- Predlog za obuku TSK-a
- Radionica o izradi programa kontinuiranog usavršavanja 2026.

19. Krivična dela protiv života i tela – ubistvo, teško ubistvo i ubistvo počinjeno u stanju teškog psihičkog šoka

Krivična dela protiv života i tela, posebno protiv života, su krivična dela koja u sudskoj praksi kontinuirano predstavljaju probleme u ispravnoj i istinskoj kvalifikaciji. Štaviše, ljudsko pravo na život je najvažnije pravo u grupi osnovnih ljudskih prava i sloboda i to pravo je apsolutno. Iz tog razloga, ovo pravo je zagarantovano najvažnijim međunarodnim aktima, ali je garantovano i Ustavom Republike Kosovo. Zaštita života je takođe sankcionisana odredbama KZRK-a, definišući njen osnovni oblik i neke kvalifikovane i privilegovane oblike ovog krivičnog dela. Tokom ove obuke raspravljaće se o definiciji i kvalifikacionim elementima teškog ubistva, okolnostima, načinima i oblicima izvršenja ovog krivičnog dela, praktičnim problemima u slučaju kvalifikacije teškog ubistva i privilegovanih ubistava, posebno za ubistvo počinjeno u stanju teškog telesnog šoka. Ova i druga pitanja će se baviti kroz ovu obuku razbijanjem zakonskih odredbi i analizom praktičnih slučajeva.

Ciljevi

- ⇒ Unapređuju znanje o krivičnim delima ubistva, njegovim kvalifikovanim i privilegovanim oblicima;
- ⇒ Identifikuju oblike, okolnosti i druge aspekte krivičnih dela teškog ubistva;
- ⇒ Analiziraju praktične slučajeve ovih krivičnih dela.

Sadržaj

- Krivična dela protiv života kao što su ubistvo, teško ubistvo i privilegovano ubistvo;
- Ubistvo počinjeno u stanju jakog mentalnog šoka.

Metodologija

Metodologija obuke će se fokusirati na interaktivnu diskusiju sa učesnicima, kao i sa učesnicima, biće im ponuđeno da u grupama razgovaraju o slučajevima iz sudske prakse kako bi se pravilno kvalifikovala krivična dela iz ovog poglavlja, a posebno slučajevi kvalifikacionih elemenata teškog ubistva.

Korisnici

Sudije i tužioci osnovnog nivoa.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana iz:

- Strategija zaštite od nasilja u porodici i nasilja nad ženama
- Nacionalni plan za ljudska prava
- Upitnik za VPO za sudije 2026.
- Radionica o izradi programa kontinuiranog usavršavanja 2026.

20. Krivični postupak protiv počinitelja sa mentalnim poremećajima

Krivični postupak protiv počinitelja sa mentalnim poremećajima nije samo poseban prema zakonodavstvu, već su istovremeno i mere za izricanje protiv počinitelja sa mentalnim poremećajima posebne. U sudskoj praksi postoje problemi kako u pogledu procene stručnosti, podele kategorija počinitelja sa mentalnim poremećajima vezanim za pitanje nesposobnosti, smanjene odgovornosti i pune krivične odgovornosti, za koje će kroz ovu obuku biti moguće rešiti takva pravna i praktična pitanja sa praktičnog aspekta. Takođe, način i priroda odlučivanja diktiraju se u zavisnosti od okolnosti da li je počinitelj u stanju mentalne nesposobnosti ili suštinski smanjene mentalne sposobnosti, a to je povezano u trenutku izvršenja krivičnog dela, ali je i činjenica da se utvrdi da li je počinitelj sposoban da se podvrgne suđenju koje se ispituje u kasnoj fazi nakon izvršenja krivičnog dela je takođe bitno praktično pitanje. Stoga, kroz obuku, ovi pravni i praktični problemi će se takođe rešiti. U okviru ovog postupka, važnu ulogu treba imati i određivanje mere pritvora protiv ove kategorije počinitelja krivičnih dela, nalog za psihijatrijsko ispitivanje bilo da se radi sa zabranom pregleda ili kada se to radi na slobodi, kao i praktični slučajevi kada osumnjičeni odbije psihijatrijski pregled, svi ovi pravni i praktični aspekti će biti u fokusu svrhe ove obuke.

Kao suštinsko pitanje utvrđivanje stanja počinioca u trenutku izvršenja krivičnog dela koje su počinili stručnjaci, čime se efektivno određuje aspekt da li je počinitelj krivično odgovoran ili je počinitelj sa suštinski smanjenim mentalnim sposobnostima, u tom kontekstu važno je pozabaviti se ovom dilemom, jer se u nekom obliku ispostavlja da je stručnjak taj koji određuje prirodu odgovornosti, koje regionalni i evropski sistemi ne tretiraju na ovaj način, ali ovaj nalaz donosi samo sud u procesu vrednovanja. Drugi aspekt su mere obaveznog psihijatrijskog tretmana i u slobodi ili pritvoru koje imaju važne pravne aspekte i koje se pojavljuju kao problemi u sudskoj praksi kako u pogledu trajanja tako i uslova koji moraju biti ispunjeni za njihovo izricanje, a nalozi za ispitivanje imaju odlučujuću ulogu s obzirom na to da sudska praksa izdaje generalizovani nalog i da je potrebno posebno zatražiti od stručnjaka pojašnjenje u vezi s tim aspektom. U ovom slučaju, nalozi za ispitivanje imaju odlučujuću ulogu mentalnog stanja osumnjičenog, a istovremeno i priroda donošenja odluka koja je važna kako u načinu donošenja odluke, tako i u vrsti odluke treba razjasniti sa praktičnog aspekta.

Diskusija o praktičnim aspektima sudskih predmeta s obzirom na zakonske odredbe, aspekt sudske prakse koja postoji na nivou regiona i tumačenje zakonskih odredbi stvaranjem konkretnih pitanja iz praktične situacije.

Ciljevi

- ⇒ Unapređuju znanje o ulozi stručnjaka u slučaju ispitivanja i njegovoj nadležnosti;
- ⇒ Razumeti neophodnost specifičnih zahteva uključenih u nalog za ispitivanje;
- ⇒ Razumeti zakonske uslove mera za obavezno psihijatrijsko lečenje na slobodi ili u pritvoru;
- ⇒ Razumevanje standarda ESLJP-a za mere pritvora protiv počinitelja sa mentalnim poremećajima.

Sadržaj

- Mentalna nesposobnost i suštinski smanjena mentalna sposobnost;
- Uloga suda u određivanju invaliditeta ili smanjene mentalne sposobnosti;
- Koji su kriterijumi koje treba koristiti kao osnovu za procenu od strane suda da li je počinilac mentalno nesposoban ili u suštinski smanjenoj mentalnoj sposobnosti u vreme izvršenja krivičnog dela;
- Kako treba tražiti pojašnjenja i u kojoj meri treba dozvoliti nadležnost stručnjaka da pomogne sudu;
- Koji su uslovi za proglašenje mera i koliko dugo mogu da traju;
- Kakva je priroda donošenja odluka u krivičnom postupku počinilaca sa mentalnim poremećajima.

Metodologija

Power Point prezentacija koja govori o praktičnim slučajevima i praksi sudova u regionu o tome kako unaprediti primenu zakonskih odredbi, grupna diskusija o hipotetičkim slučajevima, kao i pitanja i odgovori sa učesnicima.

Korisnici

Sudije, tužioci, stručni saradnici.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana iz:

- Predlog za obuku TSK-a
- Upitnik za VPO za sudije 2026.
- Upitnik za VPO za tužioce 2026.
- Izveštaj Evropske komisije o Kosovu
- Predlog od strane rezidentnog trenera AP
- Radionica o izradi programa kontinuiranog usavršavanja 2026.

21. Ekstremizam, radikalizam i terorizam

Pravosudni i tužilački sistem treba da bude u stanju da razvije efikasne i profesionalne kapacitete za rešavanje krivičnih dela prirode ekstremizma, radikalizma i terorizma, uzimajući u obzir da ova krivična dela i dalje krše demokratske vrednosti zemlje i stvaraju, pored konkretnih šteta, stalni strah u društvu, što u suštini efikasan tretman predstavlja i javnu i državnu bezbednost. Stoga je u ovoj obuci namenjeno rešavanju pitanja elemenata ekstremizma i radikalizma, kada se ova dva različita i kada uđu na nivou područja koje predstavljaju kriminalne radnje, a ne kategorizaciju slobode izražavanja, kako ovi aspekti radikalizma i ekstremizma predstavljaju vidljiv element rizika za terorizam, koje su mere koje se moraju kreirati i sprovoditi u odnosu na ekstremizam i terorizam kako bi se sprečilo izazivanje terorističkih dela i radnji. Kako funkcioniše aspekt terorističke grupe i koji su zakonski uslovi koji se smatraju da se bave terorističkim aktima. Kako se terorizam finansira i kako se to radi su organizovane kriminalne grupe međusobno povezane u vršenju terorističkih dela ili finansiranju terorizma.

Razlikovanje pravnih aspekata u elementima ispoljavanja ekstremizma i slobode izražavanja, kriterijuma identifikacije ekstremizma sa radikalizmom i razlikovanje radikalizma i uticaja na terorizam. Načini funkcionisanja terorističkih grupa i organizovanih kriminalnih grupa i njihovo finansiranje u kriminalnim interakcijama. Prihvatljivost dokaza kada su pribavljeni zbog obaveze vanrednog stanja za intervenciju u slučajevima sprečavanja terorističkih napada.

Postupanje u praktičnim slučajevima radi razlikovanja ekstremnih, radikalnih i terorističkih elemenata, postupanje u hipotetičkim slučajevima radi efikasnog sprovođenja istraga terorističkih krivičnih dela i finansiranja, izrada hipotetičkih slučajeva istražne strategije za teroristička krivična dela, prezentacija u Power Point u tumačenju zakonskih i proceduralnih odredbi koje se odnose na prihvatljivost dokaza.

Ciljevi

- ⇒ Razumeti razlike između slobode izražavanja i ekstremizma u akcijama koje se mogu kvalifikovati kao podsticanje na mržnju i podelu;
- ⇒ Razumeti ekstremizam i radikalizam u njihovim karakterističnim elementima;
- ⇒ Razumeti terorizam i krivična dela koja su počinjena u svim njegovim oblicima, uključujući grupu i pojedinca kao teroristu.

Sadržaj

- Međunarodno i domaće zakonodavstvo o borbi protiv terorizma;
- Nacionalna strategija za borbu protiv terorizma i mere koje se razvijaju za sprečavanje ekstremizma i radikalizma;
- Terorizam kao krivično delo, teroristička grupa i pojedinac u izvršenju terorističkih dela;

- Načini finansiranja terorizma i interakcije sa organizovanim kriminalnim grupama;
- Prihvatljivost dokaza kao specifičnih slučajeva zbog hitne prirode, krivičnih sankcija i relevantnosti za ročište za izricanje kazne.

Metodologija

Tretiranje praktičnih i hipotetičkih slučajeva, prezentacija sa Power Point, grupna diskusija pitanja i odgovori.

Korisnici

Sudije i tužioci.

Trajanje

Obuka će trajati tri (3) dana.

Tema identifikovana iz:

- Predlog za obuku TSK-a
- Upitnik za VPO za sudije 2026.
- Upitnik za VPO za tužioce 2026.
- Radionica o izradi programa kontinuiranog usavršavanja 2026.

22. Međunarodna pravna saradnja u krivičnim stvarima

Kroz ovu obuku cilj je unapređenje znanja učesnika iz oblasti pravne saradnje u krivičnim stvarima i njihovo poznavanje domaćeg zakonodavstva, sporazuma sa drugim zemljama, kao i međunarodnih instrumenata u oblasti međunarodne pravne saradnje u krivičnim stvarima. Imajući u vidu činjenicu da se često krivična dela čine u više zemalja, a imamo i situacije kada počinio krivičnih dela počinje krivična dela u našoj zemlji ili građani Kosova počinje krivična dela u drugim zemljama, onda je za uspešan razvoj krivičnog postupka potrebna pravna pomoć u krivičnim predmetima. Osnova za sprovođenje međunarodne pravne pomoći je lokalno zakonodavstvo, odnosno Zakon br. 04/L-213 – o međunarodnoj pravnoj saradnji u krivičnim pitanjima. U svrhu ostvarivanja međunarodne pravne saradnje važni su i sporazumi potpisani sa određenim državama u cilju efikasnog ostvarivanja međunarodne pravne saradnje u krivičnim stvarima. Takođe je važno steći znanje o relevantnom međunarodnom zakonodavstvu. Važno pitanje u ovoj temi je definisanje osnovnih kriterijuma međunarodne pravne saradnje prema domaćem i međunarodnom zakonodavstvu, kao i na osnovu sporazuma između naše zemlje i drugih zemalja u cilju ostvarivanja međunarodne pravne saradnje u krivičnim pitanjima. Međunarodna pravna saradnja sa zemljama koje nisu priznale Kosovo sa posebnim naglaskom na Srbiju? Koji su glavni međunarodni instrumenti koje Kosovo sprovodi? Koji su nedostaci u zakonodavstvu koji ga otežavaju? Koje su prepreke na koje su se najčešće susreli u ovoj oblasti?

Ciljevi

- ⇒ Unapređenje znanja o aspektima međunarodne pravne saradnje u krivičnom smislu;
- ⇒ Unapređenje znanja sa domaćim i međunarodnim zakonodavstvom o pitanjima pravosudne saradnje u krivičnim pitanjima;
- ⇒ Pravilna primena zakonskih odredaba domaćeg i međunarodnog zakonodavstva u oblasti međunarodne pravne saradnje.

Sadržaj

- Diskusije domaćeg i međunarodnog zakonodavstva u oblasti međunarodne pravne saradnje;
- Primena relevantnih odredaba iz domaćeg i međunarodnog zakonodavstva;
- Izručenje;
- Uslovi izručenja;
- Zabrane izručenja, svrhe koristi ili nanošenja štete.

Metodologija

Tokom obuke će se koristiti kombinovane metode počevši od prezentacije od strane trenera, a takođe će se koristiti i interaktivne metode kako bi se podstakla diskusija kroz praktične slučajeve

Korisnici

Sudije i tužioci.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana iz:

- Upitnik za VPO za tužioce 2026.
- Izveštaj Evropske komisije o Kosovu
- Radionica za izradu

23. Trgovina ljudima

Trgovina ljudima predstavlja jedan od najozbiljnijih oblika kršenja ljudskih prava i ozbiljan izazov vladavini prava, javnoj bezbednosti i društvu u celini. To uključuje iskorišćavanje pojedinaca - često nezaštićenih i u ranjivim uslovima - putem prevare, sile ili drugih oblika kontrole, u profitabilne svrhe, kao prinudni rad, seksualno iskorišćavanje, trgovina organima ili drugi oblici iskorišćavanja. Obuka namerava unapređivanje znanja za identifikaciju, tretiranje i krivično gonjenje slučajeva trgovine ljudima, u skladu sa domaćim zakonodavstvom i međunarodnim standardima. Kroz sveobuhvatan pristup, obuka će razmotriti pravni okvir, mehanizme prevencije, zaštitu žrtava, kao i institucionalnu i međunarodnu saradnju u borbi protiv ovog složenog fenomena. Koji su glavni uzroci koji čine pojedinca ranjivijim na trgovinu ljudima? Šta razlikuje trgovinu ljudima od krijumčarenja migranata? Koji su najprošireniji oblici trgovine ljudima? Koje su psihološke, društvene i ekonomske posledice za žrtve? Kakvi pravni mehanizmi postoje na nacionalnom i međunarodnom nivou za sprečavanje trgovine ljudima?

Ciljevi

- ⇒ Pravilno sprovode pravnu infrastrukturu u vezi sa trgovinom ljudima;
- ⇒ Identifikuju elemente krivičnog dela trgovine ljudima;
- ⇒ Prave razliku između trgovine ljudima i krijumčarenje migranata;
- ⇒ Prave razliku između trgovine odraslim licima i iskorišćavanje prostitucije;
- ⇒ Sprovode postupak za naknadu štete.

Sadržaj

- Koncept trgovine ljudima;
- Elementi krivičnog dela;
- Trgovina decom;
- Identifikacija žrtava, istraga i krivično gonjenje;
- Zaplena i konfiskacija imovine;
- Naknada i podrška žrtvama.

Metodologija

Za realizaciju ove obuke koristiće se kombinovane metode, uključujući kratko teorijsko objašnjenje, interaktivne diskusije, prezentacije u PowerPoint, diskusije u grupama.

Korisnici

Sudije, tužioci, stručni saradnici, policijski službenici, branioci žrtava, policijski istraživači.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana od:

- Upitnika o PPO za tužioce 2026.
- Izveštaja Evropske komisije o Kosovu.
- Radionice za izradu Programa o kontinuiranim obukama 2026.

24. Obrazloženje sudskih odluka, pravnih sredstava i reformatio in peius princip

Jedna od obaveza za pravično suđenje je obaveza Suda da obrazloži sudske odluke. Odlučivanje u suštini, u nedostatku kvaliteta obrazloženja sudskih odluka, predstavlja kršenje pravičnog suđenja prema Konvenciji o osnovnim ljudskim slobodama i pravima i prema ustavnim odredbama. Stoga, u okviru ove obuke, će se ciljati da se objasne standardi kojih je stvorio i ESLJP za nivo obrazloženja sudskih odluka, šta treba da obuhvati i kako treba da izgradi obrazloženje sudske odluke kako bi bilo što ubedljivije, bilo prema stranama, tako i za širu javnost, uzimajući za osnov da transparentnost objavljivanja odluka koje su u pravosudnom sistemu daje mogućnost i javnosti da sagleda kvalitet sudskih odluka. Sa druge strane, da bi bio sudski proces sa efektivnošću i pravičnom sprovođenju zakona, mora razmotriti od svih nivoa sudova do njegovog završetka, gde se često važnu ulogu daje i redovnim ili vanrednim pravnim sredstvima, budući da su drugostepeni sud i Vrhovni sud ograničeni da razmotre prema službenoj dužnosti pitanja koja su pogođena izborom sudske odluke, stoga je potrebno da se i pravna sredstva tretiraju u okviru ove obuke o minimalnim standardima koji se moraju predstaviti u pravnim sredstvima kako bi bili efektivni u pravičnom sprovođenju zakona. U sudskoj praksi bilo je slučajeva kada je prekršen i princip reformatio in peius, u zavisnosti od toga kada je slučaj vraćen na ponovno suđenje, gdje je Sud, bilo zbog okolnosti ponovnog suđenja, izvršio teže prekvalifikacije ili čak i kada su dali mogućnost tužiocu da izvrši prekvalifikacije za teža krivična dela, jer je žalba odbrane bila uspešna i prva odluka je poništena. Stoga će se u okviru ove obuke tretirati i ovi praktični problemi za efektivno i rigorozno sprovođenje garancija u odnosu na optuženog koje ovaj princip stvara i koje su obavezne da sprovode i Sud i Tužilaštvo. Dileme u vezi sa nivoom obrazloženja do kojej tački sud ima obavezu da obrazloži odluku kako bi ispunio pravne standarde i međunarodne standarde za pravično suđenje. Aspekti sudske prakse i izbegavanje nedostataka, što kao posledica obrazloženja poništavaju se sudske odluke.

Tokom obuke biće tretiran aspekt standarda ESLJP-a o obrazloženju odluka, praksi stvorenoj od Ustavnog suda, praksi sudskih odluka.

Ciljevi

- ⇒ Da postignemo podizanje kvaliteta i jedinstvene prakse za slične slučajeve u obrazloženju odluka;
- ⇒ Da upoznamo standarde ESLJP-a za obrazloženje sudskih odluka;
- ⇒ Da postignemo podizanje kvaliteta redovnih i vanrednih pravnih sredstava;
- ⇒ Da razumemo kada treba biti oprezan u ugrožavanju principa reformatio in peius.

Sadržaj

- Ključne tačke obrazloženja sudskih odluka;
- Nivo obrazloženja u skladu sa standardima ESLJP-a;
- Ključne i jake tačke za efektivna, redovna i vanredna pravna sredstva;
- Tretiranje principa reformatio in peius u slučaju prekvalifikacije ili promene optužbe.

Metodologija

PowerPoint prezentacija, praveći direktne diskusije i pitanja u odnosu na slučajeve koji se tretiraju u praksi, kao i zakonske zahteve koji su za obrazloženje odluka.

Korisnici

Sudije, tužioci, stručni saradnici.

Trajanje Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana od:

- Izveštaja sa sastanka sa sudijama krivične oblasti
- Strategije o vladavini prava
- Obrasca o PPO 2025. - nakon obuke
- Predloga o obukama iz TSK-a
- Izveštaja trenera sa preporukama nakon obuke
- Izveštaja Evropske komisije o Kosovu
- Radionice za izradu Programa o kontinuiranim obukama 2026.

25. Istraga i krivično gonjenje ratnih zločina

Istraga i krivično gonjenje ratnih zločina na Kosovu predstavlja novi izazov za pravosudni sistem u zemlji. Pravosudni i tužilački sistem Kosova je prošao kroz teške faze, a naponi da se krivično prate i kazne počinioce ratnih zločina su još u toku. Moramo imati u obzir da ratni zločini nisu samo pravna pitanja; oni predstavljaju teška kršenja morala i ljudskih prava, ostavljajući duboke posledice na dušu žrtava i zajednice kojoj pripadaju i rane koje će se osećati za mnogo godina.

Tokom ovih 25 godina, preduzeti su veliki naponi da se privedu pravdi lica odgovorna za zločine tokom rata. Ovi naponi su uključivali stvaranje poštenih i nezavisnih struktura, podršku žrtvama i obezbeđivanje tačne i potpune dokumentacije o zločinima. Međunarodna pomoć i angažovanje domaćih institucija bili su ključni elementi u ovom procesu i ostajemo posvećeni da podržemo ove napore svim našim resursima.

U pravnom sistemu Kosova, tretiranje slučajeva ratnih zločina bazira se na tri (3) pravna okvira: (1) pravila međunarodnog prava, (2) pravila prava bivše Jugoslavije, i (3) pravila prava Republike Kosova.

Kosovo, kao zemlja koja je prošla oružani rat široko dokumentovan od međunarodnih organizacija i krivičnih tribunala, suočava se sa složenom realnošću u tretiranju dokaza o ratnim zločinima. Među glavnim faktorima koji utiču na ovaj proces su:

- strah od osvete,
- društveni pritisak i stigma,
- nerešena trauma,
- kao i protok vremena, što utiče na pouzdanost sećanja (memorije).

U posleratnim pravosudnim sistemima, tretiranje žrtava ratnih zločina nije samo proceduralno pitanje, već i čin pravde, poštovanja i humanosti. Žrtve su nosioci prava na traženje pravde, ali i ranjivi subjekti koji traže posebnu zaštitu. Sudije i tužioci imaju nezamenjivu ulogu u obezbeđivanju zakonitog i etičkog tretiranja žrtava tokom čitavog sudskog procesa.

Ova obuka namerava povećati profesionalne kapacitete učesnika kroz analizu domaćih i međunarodnih praktičnih slučajeva ratnih zločina, na osnovu nedostataka identifikovanih u praksi, uključujući i slučajeve koji su dobili sudski epilog.

Ciljevi

- ⇒ Produblјivanje znanja o istraživanju i krivičnom gonjenju slučajeva ratnih zločina;
- ⇒ Širenje znanja o oblicima krivične odgovornosti za ratne zločine;
- ⇒ Tretiranje komandne odgovornosti kao specifičnog oblika krivične odgovornosti;

- ⇒ Produblјivanje znanja o pravnom okviru koji reguliše istragu i krivično gonjenje u odsustvu za slučajeve ratnih zločina.
- ⇒ Produblјivanje znanja u vezi sa značajem uloge svedoka u slučajevima ratnih zločina;
- ⇒ Poznavanje specifičnih izazova koji se javljaju tokom davanja izjava;
- ⇒ Primena odgovarajućih tehnika za uzimanje dokaza u skladu sa principima krivičnog prava i međunarodnog humanitarnog prava;
- ⇒ Da procene ulogu i prava žrtava tokom krivičnog procesa.
- ⇒ Da koriste pristupe osetljive na žrtve u osetljivim slučajevima, kao seksualno nasilje tokom rata.
- ⇒ Da primene konkretne prakse za zaštitu žrtava u procesu, uključujući mere tajnosti, psihološku pomoć i pravno zastupanje.

Sadržaj

- Krivično gonjenje slučajeva ratnih zločina u odsustvu;
- Posredni dokazi u utvrđivanju odgovornosti za slučajeve ratnih zločina;
- Pravni i praktični okvir procesa uzimanja dokaza;
- Specifični izazovi uzimanja izjave jednog svedoka u slučajevima ratnih zločina;
- Slučajevi kada je sud procenio izjavu svedoka;
- Zakonski okvir za zaštitu svedoka;
- Uloga žrtve u krivičnim postupcima na Kosovu;
- Reparacije i nadoknada - zakonski okvir i praktične mogućnosti;
- Balansiranje prava optuženog sa onima žrtve;
- Sudska praksa: Odluke Vrhovnog suda i Apelacionog suda Kosova;
- Međunarodna pravna saradnja za slučajeve ratnih zločina (Rezidentni mehanizmi za međunarodne tribunale sa sedištem u Hagu).

Metodologija

Obuka će se izvoditi kroz teorijske, praktične i kombinovane metode predavanja. Učesnicima biće date praktične vežbe iz slučajeva tretiranih u tužilaštvu i tražiće se da analiziraju i prezentiraju evidentirana pitanja. Sesije će se organizovati u individualnim i grupnim radionicama. Kroz ovu metodu, namerava se da se učesnik aktivno uključi u svako pitanje i na taj način i ojačaće znanja koja poseduje, ali i steći će nova znanja u određenim oblastima.

Korisnici

Sudije, tužioci, stručni saradnici, pravni službenici, policijski istražioci, branilac žrtava.

Trajanje

Obuka će trajati dva (2) dana.

Tema identifikovana od:

- Izveštaja sa sastanka sa sudijama krivične oblasti za maloletnike
- Upitnika o PPO za sudije 2026.
- Upitnika o PPO za tužioce 2026.
- Izveštaja Evropske komisije o Kosovu.
- Radionice za izradu Programa o kontinuiranim obukama 2026.

26. Krivična dela protiv seksualnog integriteta

Krivična dela protiv seksualnog integriteta, kao tema, zahtevaju dublje tretiranje kako bi se uklonile dileme koje se pojavljuju u praksi. U okviru poglavlja o krivičnim delima protiv seksualnog integriteta između ostalog predviđa se značajan broj krivičnih dela koja pogađaju dostojanstvo, a pravilno sprovođenje zakonskih odredbi iz ovog poglavlja često se predstavlja kao izazov za sudije i tužioce, uključujući oprez tokom uzimanja izjave žrtve a posebno u slučajevima kada je žrtva dete.

Koja su krivična dela protiv seksualnog integriteta? Koje su karakteristike odlikovanja ovih krivičnih dela kako bi se otklonile dileme u slučaju kvalifikacije ovih krivičnih dela? Koja je uloga državnog tužioca u istrazi ovih krivičnih dela?

Tokom obuke biće uloženi maksimalni naponi da se kod ovih krivičnih dela koja se poćine nad decom daju što sadržanija objašnjenja kako bi učesnici izbegli dileme i nejasnoće koje se pojavljuju u praksi.

Ciljevi

- ⇒ Širenje znanja u vezi sa krivičnim delima protiv seksualnog integriteta;
- ⇒ Analiza i oblici predstavljanja silovanja i drugih krivičnih dela u vezi sa seksualnim integritetom;
- ⇒ Pravilna primena zakonskih odredbi u vezi sa ovim krivičnim delima.
- ⇒ Sprovođenje zakonskog ogranićenja o uzimanju izjave deteta žrtve i prisustvo potrebnih institucionalnih zastupnika;

Sadržaj

- Silovanje, seksualni napad;
- Seksualne usluge za žrtve trgovine ljudima;
- Seksualno zlostavljanje lica mlađih od šesnaest (16) godina;
- Vanbraćna zajednica sa licem mlađim od šesnaest (16) godina.

Metodologija

Tumaćenje zakonskih odredbi, interaktivna diskusija učesnika u obuci, tretiranje prakse i primena međunarodnih konvencija, rad u grupama.

Korisnici

Sudije i tužioći, branioci žrtava, stručni saradnici, policijski službenici, Centar za socijalni rad.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana od:

- Organizacije za bezbednost i saradnju u Evropi - OEBS

27. Borba protiv finansiranja terorizma

Kao konkretan rezultat saradnje sa Departmanom za transnacionalne pretnje/Jedinicom za postupanje protiv terorizma u Sekretarijatu OEBS-a u Beču, program obuke trenera (ToT) o borbi protiv finansiranja terorizma (CFT) počeo je u Prištini dana 13. decembra 2022. i završio se u aprilu 2024. Projekat je finansiran od Vlade Sjedinjenih Američkih Država, a sproveden od OEBS-a i Kancelarije Ujedinjenih nacija za droge i kriminal "Globalni program protiv pranja novca, prihoda od kriminala i finansiranja terorizma (UNODC/GPML)". Program je izrađen da poveća kapacitet, da spreči teroriste od kretanja, čuvanja, korišćenja i prikupljanja novca za terorističke svrhe, u skladu sa međunarodnim angažmanima i standardima. Na kraju ovog projekta, osam (8) domaćih trenera sa Kosova je sertifikovano kao treneri o "Sprečavanju i borbi protiv finansiranja terorizma". Sertifikovani će nastaviti da razvijaju obuke za domaće institucije unutar Akademije pravde i Akademije za bezbednost i javnu bezbednost. Oni će stvoriti svoju platformu obuke za borbu protiv finansiranja terorizma. Obuka za borbu protiv finansiranja terorizma (BFT) ključni je deo napora za jačanje finansijskog sistema i sprečavanje njegove upotrebe od terorističkih pojedinaca ili grupa u nezakonite svrhe. Borba protiv finansiranja terorizma je suštinski deo nacionalne i međunarodne bezbednosti. Ona uključuje niz pravnih, administrativnih i finansijskih mera koje imaju za cilj: sprečavanje prikupljanja fondova u terorističke svrhe; otkrivanje i prekidanje protoka novca koji se koristi za finansiranje terorističkih radnji; kažnjavanje onih koji pomažu, finansiraju ili podržavaju terorističke organizacije.

Glavne tačke borbe protiv finansiranja terorizma: Zakonski okvir, institucije i mehanizmi praćenja, uloga banaka i finansijskog sektora, međunarodne mere, prepreke i izazovi. Upotreba kripto valuta i neformalnog sistema za prenos novca (npr., Hawala); Infiltrirane dobrotvorne organizacije; nedostatak saradnje između zemalja ili slabosti u pravnim sistemima nekih država.

Ova obuka namerava da učesnicima pruži bolje znanje, sposobnosti i prakse za identifikaciju, sprečavanje i prijavljivanje aktivnosti koje se vežu za finansiranje terorizma. Šta je finansiranje terorizma? Koji su najuobičajeni izvori finansiranja terorizma? Koji su najčešće korišćeni mehanizmi za sprečavanje finansiranja terorizma? Koje su međunarodne institucije koje se bore protiv ovog fenomena (kao FATF, UN, EU, itd.)? Kako se banke i finansijske institucije uključuju u identifikaciju sumnjivih aktivnosti?

Da li je sprečavanje kroz finansijski nadzor ili krivično kažnjavanje efektivnije? Da li se prava i privatnost građana mogu ugroziti u ime borbe protiv finansiranja terorizma? Da li se ovaj rat ikada koristi kao političko sredstvo protiv opozicionih grupa ili manjina? Kako upotreba kriptovaluta utiče na kontrolu protiv finansiranja terorizma? Da li su postojeća sredstva dovoljna za gonjenje međunarodnih transakcija koje finansiraju terorizam?

Ciljevi

- ⇒ Unapređenje znanja o konceptu finansiranja terorizma;
- ⇒ Pravilno sprovođenje zakonskog i regulatornog okvira;

- ⇒ Identifikacija rizika i načina finansiranja;
- ⇒ Sprovođenje preventivnih mera;
- ⇒ Prijavljivanje sumnjivih transakcija;
- ⇒ Studije slučaja i najbolje prakse;
- ⇒ Analiza realnih slučajeva;
- ⇒ Diskusija o neuspesima ili uspesima sistema kontrole.

Sadržaj

- Uvod u borbu protiv finansiranja terorizma;
- Zakonski i regulatorni okvir;
- Procena rizika i otkrivanje modela finansiranja terorizma;
- Preventivne mere i unutrašnja kontrola;
- Izveštavanje o sumnjivim transakcijama (STR);
- Uloga nefinansijskih institucija i NVO-a;
- Međuinstitucionalna i međunarodna saradnja;
- Studije slučaja i praktične vežbe.

Metodologija

Tretiranje praktičnih i hipotetičkih slučajeva, PowerPoint prezentacija, diskusija u grupama pitanja i odgovori.

Korisnici

Sudije, tužioci, istražioci iz Policije Kosova.

Trajanje

Obuka će trajati dva (2) dana.

Tema identifikovana od:

- Radionice za izradu Programa o kontinuiranim obukama

28. Tretiranje sukoba interesa za sudije i tužioce

Svrha ove obuke je da poveća osveščivanje, pravna znanja i praktične sposobnosti sudija i tužilaca za identifikaciju, prijavljivanje, sprečavanje i upravljanje slučajevima sukoba interesa u skladu sa ustavnim, zakonskim i etičkim principima. Kroz obuku, učesnici će produbiti razumevanje rizika koji sukob interesa predstavlja za nezavisnost, nepristrasnost i integritet pravosudnog sistema. Sukob interesa nije samo formalno pitanje; on je test poverenja javnosti u pravdi. Sudija ili tužilac, čak i ako je nepristrasan u praksi, treba da izbegava bilo kakav sukob, bilo i ako je očigledan, jer je percepcija javnosti jednako važna kao i stvarnost. Obuka će pomoći učesnicima da razumeju zakonske obaveze, međunarodne standarde (npr. Principi iz Bangalorea, mišljenja CCJE i CCPE, preporuke GRECO-a), kao i najbolje prakse u upravljanju situacijama sukoba interesa. Tokom obuke, učesnici će se angažovati u diskusije i vežbe o pitanjima koja su direktno vezana za njihov rad, kao: Kako identifikovati mogući sukob interesa u sudskom ili istražnom pitanju? Šta sudija/tužilac treba da uradi kada ima porodične, prijateljske ili stručne veze sa stranom ili advokatom? Da li se smatra sukobom interesa kada sudija/tužilac ima društveni odnos sa stranom, ali ne i finansijsku korist? Koje su pravne i disciplinske posledice u slučaju neprijavljivanja? Kako percipirani sukob utiče na imidž nepristrasnosti sudije/tužioca? Kako se može izbalansirati očuvanje privatnog života sa zahtevom za javnu transparentnost?

Ciljevi

- ⇒ Objašnjavaju koncept i vrste sukoba interesa u pravosuđu i tužilaštvu;
- ⇒ Unapređuju znanja o svojim zakonskim i etičkim obavezama za prijavljivanje imovine, veza i interesa (na osnovu Zakona o prijavi imovine, Zakona o sprečavanju sukoba interesa, Etičkog kodeksa sudija i tužilaca);
- ⇒ Razvijaju sposobnosti za identifikaciju i prijavljivanje mogućih konfliktnih situacija;
- ⇒ Razumeju disciplinske i zakonske posledice u slučaju prekršaja;
- ⇒ Promovišu kulturu integriteta i transparentnosti, jačajući nezavisnost pravosudnog sistema.

Sadržaj

- Uvod u koncept sukoba interesa;
- Vrste sukoba interesa;
- Zakonski i podzakonski okvir;
- Mehanizmi prijavljivanja i upravljanja;
- Zakonske i etičke posledice;
- Strategije prevencije.

Metodologija

Interaktivna diskusija, PowerPoint, nadovezana sa stvarnim iskustvima. Diskusije u malim grupama o osetljivim situacijama sukoba interesa. Studije slučaja (case studies) iz prakse pravosuđa i tužilaštva. Role-playing i simulacije: učesnici su smešteni u hipotetičkim situacijama da donose etičke odluke.

Korisnici

Sudije i tužioci.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana od:

- EU, Kancelarija u Prištini, projekat "Radna prava za sve" sproveden od ATRC

29. Istraga i adresiranje slučajeva kršenja radnih prava

Ova obuka ima za fokus istraživanje i adresiranje slučajeva kršenja radnih prava i namerava podizanje kapaciteta tužilaca i inspektora za tretiranje na efektivan način ovih slučajeva. Učesnici će tretirati domaće zakonodavstvo i *acquis* EU-a o krivičnom gonjenju kršenja radnih prava, fokusirajući se na evropske standarde i međunarodne najbolje prakse.

Obuka uključuje studije slučajeva, gde učesnici praktikuju istražne postupke, prikupljanje dokaza i pripremu optužbi, imajući u obzir diskriminatorne pristupe i načine za njihovo otklanjanje. Učesnici će takođe raditi na poboljšanju međuinstitucionalne saradnje, garantujući efektivnu koordinaciju između tužilaca, sudija i inspektora rada. Ova obuka namerava da poveća sposobnost tužilaca kao istražioca i inspektora za efektivnije sprovođenje zakona, poboljšanje pristupa pravdi za radnike i adresiranje slučajeva kršenja radnih prava u skladu sa evropskim standardima.

Ciljevi

- ⇒ Proširenje znanja tužilaca i inspektora rada za efektivnu istragu i tretiranje slučajeva kršenja radnih prava.
- ⇒ Produblјivanje razumevanja praksi za tretiranje slučajeva koji se završavaju teškim posledicama, uključujući i one sa fatalitetom.
- ⇒ Analiza zakonskog i institucionalnog okvira, sa posebnim naglaskom na rokove, krivične postupke i Vodič za krivičnu politiku Vrhovnog suda.
- ⇒ Povećanje saradnje između odgovornih institucija (Tužilački savet Kosova, Inspektorat rada, sudovi i organizacije civilnog društva) za efektivnije adresiranje slučajeva prekršaja.
- ⇒ Poređenje sa najboljim međunarodnim praksama, u cilju izvlačenja pouka i primene efektivnih modela zaštite radnih prava na Kosovu.

Sadržaj

- Domaće zakonodavstvo o krivičnom gonjenju kršenja radnih prava.
- Oblici kršenja radnih prava, uključujući: bezbednost i zdravlje na radu, slučajeve povreda i smrti na radnom mestu.
- Krivični postupci i rokovi za krivično gonjenje zbog kršenja pravila o radu.
- Studije slučajeva sa primerima simuliranih istraga o kršenju rada, uključujući slučajeve sa fatalitetom.
- Prikupljanje dokaza, dokumentovanje i priprema optužnica.
- Realizacija inspekcija na radnom mestu na efektivan i bezbedan način.
- Identifikacija povreda: nebezbedni uslovi, povrede plata, diskriminacija, dečji rad.
- Međuinstitucionalna saradnja u istrazi složenih slučajeva ili onih sa fatalnim posledicama.

Metodologija

Obuka će tužiocima i inspektorima rada pružiti znanje o praksama potrebnim za efektivnu istragu i tretiranje sa kršenjima radnih prava, uključujući i slučajeve koji se završavaju sa fatalitetom. Metodologija će uključivati: interaktivni diskurs o nacionalnom zakonodavstvu, analize studija slučajeva, koje omogućavaju učesnicima da istražuju stvarne scenarije i razumeju istražne i tužilačke postupke. Bice predstavljene simulacije slučajeva gde inspektori rada praktikuju inspekcije na radnom mestu, identifikuju povrede i dokumentuju dokaze, dok se tužioci fokusiraju na pregled dokaza, izradu optužnica i koordinaciju istraga. Obuka biće podržana od projekta "Radna prava za sve" koji je podržan od Kancelarije Evropske unije na Kosovu, a implementira se od Centra za obuke i resurse za zastupanje (ATRC).

Korisnici

Tužioci, stručni saradnici i Inspektorat rada.

Trajanje

Obuka će trajati dva (2) dana.

AKTIVNOSTI OBUKE IZ CIVILNE OBLASTI

Tema identifikovana od:

- Radionice za izradu Programa o kontinuiranim obukama
- Preporuke od SSK-a

1. Sudska praksa Vrhovnog suda i Apelacionog suda u slučaju odlučivanja prema sredstvima za pobijanje odluka

Okrugli sto ima za cilj da adresira nalaze od Vrhovnog suda i Apelacionog suda povodom odlučivanja prema sredstvima pobijanja odluka, koja uključuju: pitanja nesprovođenja uputstava i preporuka datih od najvišeg suda, sudova nižih instanci u slučaju vraćanja slučajeva na ponovno suđenje; nesprovođenje pravnih mišljenja, pravnih vodiča i principijelnih stavova Vrhovnog suda od strane sudova nižih instanci, a što su rezultirali do razilaženja sudske prakse, uz nejednak tretman strana u postupku u suštinski istih pitanja; kao i situacije kada uputstva i preporuke viših sudova u slučaju vraćanja slučajeva na ponovno suđenje nisu jasne, su generalizovane i zbunjujuće za sudove nižih instanci i kao takve predstavljaju dileme kako sudovi treba da postupaju u slučaju razmatranja slučajeva u ponovnom suđenju. Jedan od identifikovanih nalaza je da u nekim slučajevima sudovi viših instanci, u slučaju razmatranja slučajeva prema sredstvima pobijanja, prelaze granice ispitivanja ovih sredstava ne vodeći računa da poštuju princip "reformatio in pejus". Pitanja za diskusiju na ovom okruglom stolu mogu biti kao u nastavku: Granice ispitivanja redovnih i vanrednih pravnih sredstava od strane sudova viših instanci. Dokazi i dokazna sredstva u slučaju vraćanja slučajeva na ponovno suđenje, Princip "reformatio in pejus", Sprovođenje uputstava i preporuka od sudova nižih instanci, Sprovođenje pravnih mišljenja, uputstava i principijelnih stavova Vrhovnog suda.

Ciljevi

- ⇒ Objedinjavanje sudske prakse;
- ⇒ Jedinstveno sprovođenje postupnih i materijalnih zakona;
- ⇒ Povećanje efikasnosti i kvaliteta u odlučivanju.

Sadržaj

- Sporni postupak prema sredstavima pobijanja;
- Nalazi Vrhovnog suda i Apelacionog suda povodom odluke prema sredstvima pobijanja odluka.

Metodologija

Kombinovane metode objašnjenja, praćene praktičnim primerima i zajedničkim diskusijama, kako bi svaki od učesnika bio aktivan tokom vremena obuke, da bi se postigli ciljevi ove obuke u celini.

Korisnici

Sudije Vrhovnog suda, Apelacionog suda i osnovnih sudova.

Trajanje

Okrugli sto će trajati dva (2) dana.

Tema identifikovana od:

- Radionice za izradu Programa o kontinuiranim obukama
- Preporuke od SSK-a

2. Sudske prakse u slučajevima eksproprijacije i proizvoljnog uzimanja imovine

Pravna institucija eksproprijacije, koja se sada zove eksproprijacija, do 2009. bila je pravno regulisana Zakonom o eksproprijaciji (Službeni list Kosova br. 21/1978.) sa svim njegovim izmenama i dopunama, dok je nakon proglašenja nezavisnosti, Republika Kosova donela još jedan zakon kojim je pravno regulisao ovaj pravni institut, koji se zove Zakon o eksproprijaciji nepokretne imovine. Zakon o eksproprijaciji nepokretne imovine objavljen u Službenom listu Republike Kosova br. 52, dana 8. maja 2009., kada je ovaj zakon stupio na snagu. Sada ovaj zakon definiše nadležna ovlašćenja i podelu nadležnosti na centralnom i opštinskom nivou, definiše uslove i pravila i procedure za eksproprijaciju, definiše uslove, pravila i procedure za ograničenje privremenog korišćenja nepokretnosti, takođe definiše uslove, pravila i kriterijume postupka za određivanje naknade za razliku od Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, kao i člana 1. Protokola 1. Konvencije, utvrđeno je da se mešanje u imovinska prava mora zasnivati na zakonu i da ovo mora biti poslednja mera intervencije za postizanje predviđenog cilja. Zahtevani elementi prema EKLJP i Protokolu 1 Konvencije kao i praksi Evropskog suda o ljudskim pravima su: da služi opštem interesu, zakon koji određuje da eksproprijacija mora biti pristupačna i precizna. Nagrada - naknada mora biti adekvatna od strane države licima čija su imovinska prava ugrožena. U okviru ovoga biće uključeno i pitanje naknade u slučajevima kada se imovina uzima bez postupka eksproprijacije (proizvoljno uzimanje imovine).

Ustav Republike Kosovo u poglavlju II člana 46. stav 3 dozvoljava eksproprijaciju privatne imovine, samo ako je to u javnom interesu. Prema ovoj ustavnoj odredbi, eksproprijacija se može izvršiti samo ako je određena zakonom i ako je pogodna za ostvarivanje javnog cilja ili podržavanje javnog interesa i praćena davanjem neposredne i adekvatne naknade za lice ili lica čija je imovina eksproprijisana. Zakonski okvir koji reguliše eksproprijaciju na Kosovu je Zakon o eksproprijaciji nepokretne imovine (Službeni list Republike Kosova br. 03/L-139, sa izmenama i dopunama ovog zakona). Pre stupanja na snagu predmetnog zakona na Kosovu, važio je Zakon o eksproprijaciji (Službeni list Republike Kosova, br. 21/78). Zakon o eksproprijaciji nepokretne imovine posebno predviđa sledeće faze koje mora da sprovede država. Dodela od opšteg interesa, Pripremni radovi, Postupak eksproprijacije, Odluka o naknadi. Dileme koje su se pojavile odnose se na nadležnost kada se preliminarna odluka napada, zatim na odstupanje u slučaju prosuđivanja razlike u ceni od procene organa za eksproprijaciju, kamatu i njen obračun kao i gubitak vrednosti i način dokazivanja.

Ciljevi

- ⇒ Analiziraju postupke eksproprijacije;
- ⇒ Napreduju znanja o postupku dodele naknade;
- ⇒ Da procene šta naknada uključuje;
- ⇒ Da shvate način dodele naknade.

Sadržaj

- Postupak određivanja visine naknade za eksproprijaciju;
- Ograničenja prava na imovinu sa EKLJP i Ustavom Republike Kosovo;
- Određivanje naknade i plaćanje naknade;
- Naknada u slučajevima proizvoljnog uzimanja imovine.

Metodologija

Tokom ovog okruglog stola analiziraće se interaktivne metode diskusije i elaboracije slučajeva, grupni rad i praktični slučajevi.

Korisnici

Sudije Apelacionog suda i Osnovnih sudova.

Trajanje

Okrugli sto će trajati jedan (1) dan.

Tema je identifikovana od:

- Radionice za izradu Programa o kontinuiranim obukama.
- Prekoruke od SSK-a.

3. Objedinjavanje sudske prakse u imovinskim pitanjima

Okrugli sto o imovinskim pitanjima ima za fokus tretiranje i adresiranje izazova sudske prakse u vezi sa sprovođenjem materijalnih odredbi u oblasti imovinskog prava. Na okruglom stolu o imovinskim pitanjima biće tretirana najbitnija pitanja u okviru imovinskog prava. Imovinska pitanja u našoj zemlji privlače širok spektar problema, počevši od onih pravnih pa do sudske prakse u nejedinstveno sprovođenje materijalnog zakona. Polazeći od značaja imovinsko-pravnih odnosa ne samo za građane već i za samu zemlju, a i zbog složenosti i izazova ove oblasti, ovom okruglom stolu treba posvetiti dužan značaj u programu kontinuiranog pravnog obrazovanja. Zakonske izmene koje su se desile poslednjih godina u vezi sa načinom regulisanja imovinskih odnosa, promenom društvenog sistema u vezi sa konceptom imovine i vrstama imovine, neformalnim transakcijama prenosa vlasništva, nerazmatranjem nasleđivanja *itd.*, uticale su da broj slučajeva bude veći na našim sudovima. Sudska praksa se suočava sa velikim izazovima koji nisu na jedinstven način adresirani u pravosudnom sistemu, što je direktno uticalo na pravnu bezbednost. Vrhovni sud Kosova, u okviru svoje jurisdikcije kao sud za ocenjivanje zakonitosti donošenja odluka na drugim sudskim nivoima, namerava da kroz ovaj okrugli sto organizovan od Akademije pravde direktno podrži povećanje sudskog učinka kroz povećanu efikasnost, kvalitet, jedinstveno sprovođenje zakonskih odredbi kako bi rad sudova bio objektivan, zakonit i pouzdan. Teme uključene u ovaj okrugli sto su pažljiv izbor najvažnijih i aktuelnih pitanja, koja su sažeta u: Sticanje vlasništva na osnovu pobedničkog zastarevanja, prava građenja i nasleđivanja. Razumnost fokusiranja na ove osnove je zbog neposrednih potreba kao rezultat nejedinstvenih praksi, nameravajući objedinjavanje sudskih praksi koje bi obezbedile princip pravne bezbednosti.

Radovi okruglog stola će se odvijati prema okvirnoj agendi (unapred određenoj) za pitanja koja su uključena u oblast imovinskih odnosa. Tretiranje pitanja će se vršiti predstavljanjem izazova identifikovanih u praksi trećestepenog suda a koji će biti predstavljeni kroz konkretna pitanja. Radovi okruglog stola treba da se podrže na zakonskim konceptima regulisanja imovinskih odnosa, za koje moderatori treba da budu spremni da daju svoje komentare potkrepljene na sudske prakse i zakonske odredbe o svim pitanjima iz oblasti koja se tretira. Okrugli sto je dizajniran da se odvije u interaktivnom okruženju diskusija i praktičnih vežbi. Prezentacija tema će se vršiti kroz predstavljanje jednog ili više praktičnih slučajeva koji su direktno vezani za pitanje koje će se tretirati prema agendi. Panelisti treba da budu spremni i otvoreni da diskutuju o slučaju/slučajevima povezanim sa temom odgovarajuće sesije, podstičući interaktivnu i analitičku diskusiju o odgovarajućem slučaju, ali istovremeno pružajući teorijske/doktrinarne stavove, zakonsku perspektivu i onu iz sudske prakse kao podršku mogućim zaključcima koji proizlaze iz slučaja o kojem se diskutuje. Adresiranja svakog pitanja/teme sažeta u ovom okruglom stolu treba da se urade i kroz kratku (teorijsku) prezentaciju drugih pojmova i značenja svakog postavljenog pitanja, a istovremeno treba da bude praćeno primerima za svaku temu/pitanje. Primeri moraju biti pažljivo odabrani i moraju imati podršku u konsolidovanoj sudskoj praksi. Na kraju okruglog stola, moderatori treba da izrade sažeti izveštaj za održani okrugli sto. Izveštaj će poslužiti da raspodeli rezultate okruglog stola, ali i da identifikuje neko pitanje koje se treba uključiti u programe obuke akademije ili eventualno i da se tretiraju na generalnoj sednici Vrhovnog suda Kosova. Okrugli sto namerava eliminisanje razlike u donošenju odluka na osnovu identifikovanih problema.

Sticanje vlasništva na osnovu pobedničkog zastarevanja (zakonski uslovi za sticanje vlasništva na osnovu pobedničkog zastarevanja, primenjivo zakonodavstvo), izgradnje (zakonski uslovi za sticanje vlasništva na osnovu prava izradnje prema ZOJPO-a, izgradnja preko granice prema ZVSP-a) i nasleđivanje (zakonski uslovi za sticanje vlasništva na osnovu nasleđivanja, zakonski poredak prema ZNK-a i poništavanje pravnih radova zbog ugrožavanja neophodnog dela).

Ciljevi

- ⇒ Objedinjavanje sudske prakse;
- ⇒ Jedinstveno sprovođenje zakona;
- ⇒ Podizanje kvaliteta u odlučivanju.

Sadržaj

- Pravo na imovinu;
- Osnove sticanja prava vlasništva i
- Sudska zaštita.

Metodologija

Kombinovane metode objašnjenja, praćene praktičnim primerima i zajedničkim diskusijama, tako da je svaki od učesnika aktivan tokom čitavog vremena.

Korisnici

Sudije Vrhovnog suda, Apelacionog i Osnovnih sudova.

Trajanje

Okrugli sto će trajati dva (2) dana.

Tema identifikovana od:

- Radionice za izradu Programa o kontinuiranim obukama.
- Prekoruke od SSK-a.

4. Objedinjavanje sudske prakse u sporovima za naknadu štete i zastarelosti

Veliki broj sudskih sporova za naknadu štete, posebno nematerijalne štete, neusklađena sudska praksa što se tiče odlučivanja i kriterijuma za utvrđivanje visine nematerijalne štete, pokazatelji su koji pokazuju da je ova tema veoma važna za tretiranje. Pravno-civilna zaštita dobara i postojanje pravnocivilne odgovornosti (ako neko ugrožava ta dobra) važan je segment u okviru obezbeđivanja višeg nivoa zaštite pravno zaštićenih ljudskih dobara. Tačno utvrđivanje odgovornosti uzročnika štete i realizacije prava oštećene strane na naknadu štete, u vanugovornom civilnom pravnom odnosu jedan je od izazova sudija civilne oblasti.

Iako je sudska praksa relativno razvijena u vezi sa ovom temom, ali veliki broj slučajeva na sudovima Kosova uticao je na to da postoje razlike u sudskoj praksi, posebno što se tiče kriterijuma za utvrđivanje visine materijalne i nematerijalne štete, ali i način utvrđivanja činjeničnog stanja u ovim slučajevima često ima nedostataka. Osnova odgovornosti za naknadu materijalne i nematerijalne štete? Koji su kriterijumi za utvrđivanje visine materijalne i nematerijalne štete? Kako se dokazuje činjenično stanje u postupku za naknadu materijalne i nematerijalne štete? Kako obaviti u praksi sprovođenje materijalnih odredbi u konkretnim slučajevima u sporovima za naknadu materijalne i nematerijalne štete? Koja je praksa za određivanje visine naknade za materijalnu i nematerijalnu štetu? Tematika obuke je strukturirana na način da se odgovori na gore postavljena pitanja i nejasnoće kroz analizu svih materijalnopравnih odredbi koje se odnose na naknadu materijalne i nematerijalne štete.

U sudskoj praksi imamo različite dileme i donošenje odluka što se tiče instituta zastarevanja u obaveznim odnosima, posebno u slučajevima naknade štete, regresa kao i opštinskih usluga. Dileme i donošenje odluka drugačije se uglavnom odnose na obračun zastarevanja (kada počinje rok zastarevanja, kada se prekida ili prestaje?) Takođe, u sudskoj praksi identifikovane su dileme i različito odlučivanje u predstavljenim slučajevima koje se odnosi na zahteve za naknadu štete-odnosno izgubljenu dobit, dokaze i dokazna sredstva, kao i procenu uslova u slučaju promene odluka koja se odnose na ovu kategoriju štete.

Okrugli sto namerava eliminisanje razlika u donošenju odluka bazirajući se na identifikovane probleme. Pitanja za diskusiju na ovom okruglom stolu mogu biti kao u nastavku: Nematerijalna šteta, novčana naknada, specifikacija zahteva za kompenzacijske kategorije prema ZOO-a, pravna osnova, određivanje visine tužbenog zahteva kao i kriterijumi za određivanje visine novčane naknade. Zastarevanje u obaveznim osnovama, izračunavanje roka zastare, prekid i zabrana roka zastarevanja. Izgubljena dobit, ostvarena renta i renta za budućnost, dokazivanje i dokazna sredstva i promene odluka koje se odnose na izgubljenu dobit.

Ciljevi

- ⇒ Objedinjavanje sudske prakse;
- ⇒ Jedinstveno sprovođenje zakona;
- ⇒ Podizanje kvaliteta u donošenju odluka.

Sadržaj

- Naknada nematerijalne štete i sudska praksa;
- Zastarelost;
- Izgubljena dobit.

Metodologija

Na ovom okruglom stolu biće korišćene kombinovane metode objašnjenja, praćene praktičnim primerima i zajedničkim diskusijama, tako da svaki od učesnika bude aktivan tokom čitavog vremena obuke, kako bi se u potpunosti ostvarili ciljevi ove obuke.

Korisnici

Sudije Vrhovnog suda, Apelacionog i Osnovnih sudova.

Trajanje

Okrugli sto će trajati dva (2) dana.

Tema identifikovana od:

- Radionice za izradu Programa o kontinuiranim obukama.
- Prekoruke od SSK-a.

5. Objedinjavanje sudske prakse u slučajevima iz izvršnog postupka

Vrhovni sud je, prilikom razmatranja vanrednog sredstva, zahtevu za zaštitu zakonitosti identifikovao nejedinstvenu praksu u odlučivanju u slučajevima izvršnog postupka. Kao identifikovana pitanja su: ispitivanja od strane izvršnog organa u slučaju dopuštanja predloga za izvršenje, zatim ispitivanje od strane Osnovnog suda u slučaju razmatranja odbacivanja, kao i ispitivanje i granice ispitivanja prema žalbi od Apelacionog suda.

Različite prakse donošenja odluka od strane osnovnih sudova, ali i od strane Apelacionog suda u slučajevima izvršenja ugrožavaju pravnu bezbednost kada se uzima za osnovu činjenica da je ceo postupak potkrepljen na principu formalno-pravne strogosti, kao i principu zaštite dostojanstva dužnika. U praksi još uvek postoje dileme u vezi sa izvršnim naslovima, zatim obavezama izvršnog organa u vezi sa procenom i ispitivanjem predloga za izvršenje, prikladnosti izvršnog dokumenta itd.

Okrugli sto će kroz diskusija o praktičnim slučajevima pružiti jasan pregled kroz koji se namerava postizanje usklađenosti stavova nižih instanci kako bi smo imali objedinjavanje prakse u izvršnim slučajevima, što predstavlja i garanciju pravne bezbednosti.

Na okruglom stolu će se tretirati najbitnija pitanja izvršnog postupka kako za slučajeve kada se postupak pokreće kod privatnog izvršitelja, tako i za slučajeve kada se postupak pokreće na sudu, ne isključujući i pitanja koja se vežu sa sprovođenjem izvršenja, kao i postupak prema sredstvima pobijanja, kao i postupak u slučajevima protiv izvršenja. Potreba za održavanjem takvog okruglog stola diktirana je velikim brojem slučajeva koji se vraćaju na ponovno razmatranje zbog kršenja odredaba parničnog i izvršnog postupka i potrebe da se objedini sudska praksa za sve nivoe sudskih instanci. Okrugli sto će poslužiti kao dobra osnova za pružanje znanja sudijama učesnicima u vezi sa konsolidovanom praksom o postupnim pitanjima. Radovi okruglog stola će se odvijati po okvirnoj agendi (unapred određenoj) za pitanja koja su obuhvaćena u okviru oblasti sprovođenja izvršnog postupka.

Okrugli sto je dizajniran da se razvije u interaktivnom okruženju diskusija i praktičnih vežbi. Prezentacija tema će se vršiti kroz predstavljanje jednog ili više praktičnih slučajeva koji su direktno vezani za pitanje koje će se treba tretirati prema agendi. Za podnošenje slučajeva, moderator treba da uze u obzir činjenične i pravne aspekte slučaja, postavi neka pitanja/dileme o kojima će se diskusija odvijati i tema će biti konzumirana. Moderator treba da bude spreman i otvoren da diskutuje o slučaju/slučajevima nadovezanih sa temom odgovarajuće sesije podstičući interaktivnu i analitičku diskusiju odgovarajućeg pitanja, ali istovremeno pružajući teorijske/doktrinarne stavove, pravnu perspektivu i onu iz sudske prakse kao podršku mogućim zaključcima koji proizilaze iz slučaja o kojem se diskutuje. Na kraju radova okruglog stola, moderatori treba da izrade sažeti izveštaj za održani okrugli sto. Izveštaj će poslužiti za širenje rezultata okruglog stola, ali i za identifikaciju nekog pitanja koje se treba uključiti u programe obuke akademije ili eventualno i da se tretiraju na generalnoj sednici Vrhovnog suda Kosova.

Ciljevi

- ⇒ Identifikovanje izazova za sprovođenje odredaba zakona o izvršnom postupku Kosova;
- ⇒ Identifikovanje ne-jedinstvenih praksi u sudovima nižih instanci;
- ⇒ Adresiranje izazova kroz predstavljanje jedinstvene sudske prakse, kao zaključak.

Sadržaj

- Pokretanje izvršnog postupka, nadležnost i odluke izvršnog organa;
- Izvršni naslovi prema odredbama ZIP-a;
- Sredstva, predmet i sprovođenje izvršenja;
- Redovna i vanredna sredstva u izvršnom postupku.

Metodologija

Tokom ovog okruglog stola održaće se interaktivna diskusija, prezentacija pitanja kroz slučajeve, diskusija o slučajevima i sažetak zaključaka o diskutovanom pitanju.

Korisnici

Sudije Apelacionog suda i Osnovnih sudova.

Trajanje

Okrugli sto će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana od:

- Radionice za izradu Programa o kontinuiranim obukama.
- Prekoruke od SSK-a.
- EU, Kancelarija u Prištini, projekat "Radna prava za sve" sproveden od ATRC.

6. Sudska zaštita u radnim sporovima, prema Zakonu o radu

Okrugli sto o sudskoj zaštiti u sporovima koji proizilazi iz radnog odnosa, prema Zakonu o radu, ima za fokus tretiranje i adresiranje izazova sudske prakse u vezi sa sprovođenjem materijalnih i proceduralnih odredbi iz oblasti radnog prava. Na ovom okruglom stolu će se, između ostalog, tretirati pitanja o postupku pokrenutog od zaposlenima u slučajevima kršenja radnih dužnosti od strane poslodavaca, uključujući ovde i identifikaciju preduslova koji se trebaju ispuniti od tražioca pre nego što se obrati sudu sa tužbom kako bi se obezbedila sudska zaštita u takvim sporovima, postupak suda i vrste donošenja odluka potomjeg u vezi sa ovim sporovima. Pitanja za diskusiju mogu biti kao u nastavku: Koje su vrste ugovora o radu prema Zakonu o radu? Koji su uzroci prestanka radnih odnosa prema Zakonu o radu? Kakav je postupak pre prestanka radnog odnosa od strane poslodavca? Koja su sredstva zaposlenog da bi obezbedio sudske zaštite? Koji su zakonski rokovi za obezbeđivanje sudske zaštite u radnim sporovima? Koje su sudske odluke u radnim sporovima? *itd.* Obuka će poslužiti kao dobra osnova za pružanje znanja sudijama učesnicama u vezi sa trenutnom sudskom praksom.

Tretiranje pitanja će se vršiti predstavljajući izazove identifikovane u praksi drugostepenog i trećestepenog suda i koji će se predstaviti kroz konkretne slučajeve. Predstavljani slučajevi treba pažljivo odabrati kako bi se konzumirali svi izazovi koji se odnose na odgovarajuću oblast, u ovom slučaju oblast pitanja koja se vežu sa sudskom zaštitom u radnim sporovima. U vezi sa odabranim slučajevima, treneri treba da urade odgovarajuća istraživanja iz sudske prakse u sudovima u kojima rade i treba da se obezbede da ti slučajevi objektivno predstavljaju problematiku tretiranih pitanja, ali i način kako treba postupati u budućnosti.

Ciljevi

- ⇒ Proširuju znanja vezano za sporove koji proizilaze iz radnog odnosa;
- ⇒ Identifikuju primenjivo domaće i međunarodno zakonodavstvo u sporovima koji proizilaze iz radnog odnosa;
- ⇒ Razlikuju sporove za službenike civilne službe i sporove iz radnog odnosa prema zakonu o radu;
- ⇒ Ispravno sprovode odredbe odgovarajućeg zakona procenjujući rokove za traženje sudske zaštite.

Sadržaj

- Ugovori o radu i njihove vrste;
- Sporovi iz radnog odnosa prema zakonu o radu;
- Sudski postupak za zaštitu radnih prava;
- Poštovanje rokova za traženje sudske zaštite;
- Sprovođenje Opšteg kolektivnog i sektorskog sporazuma.

Metodologija

Tokom okruglog stola biće korišćene kombinovane metode objašnjenja, održaće se interaktivna diskusija, sa fokusom na predstavljanje pitanja kroz slučajeve, diskusiju o slučajevima i sažetak zaključaka o diskutovanom pitanju, kako bi se ostvarili ciljevi ove obuke u celini. Okrugli sto biće podržan od projekta "Radna prava za sve" koji je podržan od Kancelarije Evropske unije na Kosovu, a implementiran od Centra za obuku i resurse za zastupanje (ATRC).

Korisnici

Sudije Apelacionog suda i Osnovnih sudova.

Trajanje

Okrugli sto će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana od:

- Radionice za izradu Programa o kontinuiranim obukama.
- Prekoruke od SSK-a.

7. Sudska zaštita u slučajevima klevete i uvrede

Sudska praksa u slučajevima tretiranja klevete i uvrede je identifikovala nekoliko izazova koji se odnose na aspekt dokazivanja, kvaliteta donošenja odluka i pozivanje na Evropsku konvenciju o ljudskim pravima, kao i sudsku praksu Evropskog suda za ljudska prava. Kvalitet donošenja odluka u takvim slučajevima ne korespondira sa zahtevanim međunarodnim standardima a što to onda predstavlja neodgovarajuće tretiranje pitanja. Kroz ovu obuku, koja će se potkrepiti najboljim praksama ESLJP-a, namerava se da se postigne tretiranje usklađeno sa standardima, zatim kao fokus biće aspekt dokazivanja u slučajevima klevete i uvrede u smislu utvrđivanja visine naknade, odgovornosti i dokazivanja odgovornosti, podele odgovornosti kao i zaštitnih mera u takvim slučajevima.

Ciljevi

- ⇒ Upoznaju koncept klevete i uvrede;
- ⇒ Pravilno sprovode domaće i međunarodno zakonodavstvo;
- ⇒ Prepoznaju odgovorne i sankcije u novinarstvu, sadržaj modula obuke;
- ⇒ Koncept klevete;
- ⇒ Domaći i međunarodni zakonski okvir;
- ⇒ Domaće zakonodavstvo u vezi sa privremenim merama bezbednosti;
- ⇒ Kleveta i uvreda u vezi sa javnim interesom;
- ⇒ Primena zakonskih standarda;
- ⇒ Odgovornosti i sankcije u novinarstvu.

Sadržaj

- Podnošenje tužbe za klevetu i uvredu;
- Pravo na naknadu nematerijalne štete u slučaju klevete i uvrede;
- Sudska praksa Evropskog suda za ljudska prava.

Metodologija

Specifične metode obuka za pravne stručnjake će se primenjivati na ovu obuku, grupne vežbe, prezentacije u PP, studije slučajeva će se koristiti. Obuka će se u potpunosti zasnivati na priručniku o obuci razvijenom od projekta JUFREX.

Korisnici

Sudije Vrhovnog suda, Apelacionog i Osnovnih sudova.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana od:

- Radionice za izradu Programa o kontinuiranim obukama.
- Prekoruke od SSK-a.

8. Preliminarno razmatranje tužbe

Preliminarno razmatranje tužbe označava početak aktivnosti suda za pripremu glavne revizije. Često se dešava da se u sudskoj praksi ne pridaje značaj ovoj fazi postupka, odnosno da se ne preuzmu odgovarajuće mere od suda kako bi se verifikovalo da li su ispunjene proceduralne pretpostavke za odvijanje parničnog postupka. Preliminarno razmatranje tužbe je filter koji pomaže sudu u otklanjanju svih prepreka kako bi se nastavilo sa drugim fazama postupka. U tom smislu, važno je da sudije u civilnoj oblasti unaprede svoje znanje u vezi sa preliminarnim razmatranjem tužbe kako bi na pravilan način sprovele odredbe Zakona o parničnom postupku što se tiče verifikacije ispunjenja proceduralnih pretpostavki i to: Pretpostavke u vezi sa sudom, strankama i predmetom spora, kao i pretpostavke u vezi sa pravilnošću tužbe. Zatim proceduralne radnje koje su sudije primorane da preduzmu do faze zakazivanja ročišta za glavno razmatranje pitanja.

Ciljevi

- ⇒ Da prošire znanja u vezi sa tužbom i njenim sadržajem;
- ⇒ Pravilno tumačiti i sprovoditi odredbe ZPP-a u vezi sa preliminarnim razmatranjem tužbe;
- ⇒ Utvrde radnje za sudske odluke;
- ⇒ Prepoznaju i razlikuju odluke koje se donose u ovoj fazi postupka.

Sadržaj

- Proceduralne pretpostavke vezane za strane;
- Proceduralne pretpostavke vezane za nadležnost;
- Proceduralne pretpostavke vezane za predmet;
- Suparničarstvo i učešće trećeg lica.

Metodologija

Tokom ovog okruglog stola razvije se interaktivna diskusija, predstavljanje pitanja kroz slučajeve, diskusija o slučajevima i sažetak zaključaka o diskutovanom pitanju.

Korisnici

Sudije Apelacionog suda i Osnovnih sudova.

Trajanje

Okrugli sto će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana od:

- Radionice za izradu Programa o kontinuiranim obukama.
- Prekoruke od SSK-a.

9. Upućivanje predmeta na postupak posredovanja, njegov razvoj u obavezno posredovanje, posebno u porodičnim slučajevima, i odobravanje ili poništavanje sporazuma o posredovanju - praktični slučajevi

Upućivanje predmeta na postupak posredovanja, njegov razvoj u obavezno posredovanje i odobravanje ili poništavanje sporazuma o posredovanju - praktični slučajevi, ima za cilj da pruži detaljna pojašnjenja o postupku posredovanja, počevši od trenutka upućivanja predmeta, pojašnjenje njegovog razvoja u obaveznom posredovanju, posebno u porodičnim slučajevima, kao i opisati postupak za odobravanje ili poništavanje sporazuma o posredovanju i njihov efekat u praksi. Obuka namerava da za predloženu temu razjasni i pomogne sudijama da shvate ili pravilno tumače zakonske odredbe koje ostavljaju prostor za dvosmislenost i da razrade nejedinstveno sprovođenje ovih odredbi od strane sudija koje tretiraju takve predmete.

Potreba za organizovanjem ovakvog ciklusa obuka, sa predloženom temom, proizilazi iz praćenja sprovođenja Zakona o posredovanju i iz praktičnih izazova adresiranih od sudije. Obuka namerava da postigne podizanje kapaciteta sudija koji su završili početnu obuku i onih koji nisu učestvovali u prethodnim ciklusima ovih obuka. Cilj je da oni tretiraju sa efikasnošću civilne slučajeve i pružaju rešenja za izazove sa kojima se susreću tokom procesiranja slučajeva u posredovanju, kao i u vršenju svoje nadležnosti u vezi sa valjanošću sporazuma o posredovanju. To uključuje usklađivanje sudskih praksi i održivo sprovođenje zakonskih odredbi.

Koji su najveći izazovi za sudije tokom upućivanja predmeta na postupak posredovanja, tokom postupka odobravanja ili poništavanja sporazuma o posredovanju? Koji su izazovi postupka upućivanja predmeta za koje je predviđeno obavezno posredovanje? Koje su dileme sudija u vršenju svoje nadležnosti tokom procene valjanosti sporazuma o posredovanju? Koji su eventualni nedostaci koje sudije vide u aspektu sastavljanja sporazuma od strane posrednika? Najefikasniji način da se razumeju koncepti prema ovoj obuci je interaktivni razgovor sa sudijama kroz postavljanje pitanja i dobijanje odgovora, tako da se, među praktičnim primerima, mogu rešiti dileme koje se mogu pojaviti.

Ciljevi

- ⇒ Tačno razumeju ulogu sudija u procesu upućivanja, odobravanja ili odbijanja sporazuma o posredovanju;
- ⇒ Pravilno sprovode pravni osnov posredovanja;
- ⇒ Objedinjuju praksu upućivanja, odobravanja ili poništavanja sporazuma postignutih putem posredovanja;
- ⇒ Razjašnjaju postupak upućivanja porodičnih slučajeva u postupku posredovanja;
- ⇒ Objedinjuju upućivanje sporova za koje je predviđeno obavezno posredovanje;
- ⇒ Objedinjuju sprovođenje Protokola o posredovanju.

Sadržaj

- Upućivanje prikladnih predmeta na postupak posredovanja - praktični slučajevi;

- Postupak odobravanja ili poništavanja sporazuma o posredovanju;
- Obavezno posredovanje, sa posebnim fokusom na porodične slučajeve;
- Izazovi u implementaciji Zakona o posredovanju;
- Izazovi u implementaciji Protokola o posredovanju.

Metodologija

Obuka će se odvijati kroz interaktivnu diskusiju, primenu najboljih primera u praksi koji daju adekvatna pojašnjenja procesa upućivanja, odobravanja ili odbijanja sporazuma postignutih u posredovanju, obavezno posredovanje. Tokom obuke biće predstavljeni praktični slučajevi u kojima sudije moraju dati svoje odgovore ili mišljenja, kako bi razumevanje postupka posredovanja bilo što lakše razumljivo.

Korisnici

Sudije osnovnih sudova i ogranaka, kao i regionalni posrednici tih sudova.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

***AKTIVNOSTI OBUKE IZ OBLASTI PRAVOSUĐA
ZA DECU***

Civilni aspekt

Tema identifikovana od:

- Radionice za izradu programa o kontinuiranim obukama 2026.

1. Zaštita prava dece u sudskom postupku razvoda braka i u slučajevima nasilja u porodici

Obuka za zaštitu prava deteta u sudskom postupku razvoda braka i u slučajevima nasilja u porodici fokusira se na suočavanje i rešavanje izazova sudske prakse u vezi sa primenom materijalnih i procesnih odredbi iz oblasti porodičnog prava. Na ovoj obuci, između ostalog, biće obrađena pitanja koja se odnose na zaštitu prava deteta u slučajevima razvoda braka i u slučajevima nasilja u porodici, koja su regulisana Zakonom o Porodici (ZP), kao i Zakonom o zaštiti od nasilja u porodici, imajući kao referencu Konvenciju o Pravima Deteta (KPD) i sudsku praksu ESLJP-a. Takođe će se diskutovati i o poverenju deteta sa jednim roditeljem, određivanje visine alimentacije, određivanje ličnih ugovora deteta sa jednim roditeljem, načinu i metodama sudske komunikacije sa decom u sudskim postupcima, principu najboljeg interesa deteta, ulozi suda i organa starateljstva u postupcima koji se odnose na zaštitu prava deteta u ovim slučajevima, kao i važeće domaće i međunarodno zakonodavstvo, uključujući ovde i odredbe Zakona o zaštiti deteta.

Pitanja za diskusiju na ovoj obuci mogu biti sledeća: Koji su principi i procedure za zaštitu prava deteta prema važećem zakonodavstvu, u slučajevima poverenja deteta u jednog roditelja, plaćanja alimentacije i zakazivanje ličnih kontakata? Koje je međunarodno zakonodavstvo primenjivo u ovim slučajevima? Po kojim kriterijumima sud odlučuje u slučajevima poverenja deteta, određivanja visine alimentacije, kao i određivanje ličnih ugovora deteta sa jednim roditeljem? Koji su načini i metode komunikacije suda sa decom u sudskom postupku razvoda braka? Kako se tretira i koja je težina misli deteta u ovom postupku? Koje su posledice dece kao posledica nasilja u porodici? Ko može zatražiti nalog za zaštitu? Koje informacije treba da sadrži zahtev? Ko je obavešten o nalogu za zaštitu. Obuka će poslužiti kao dobra osnova za pružanje znanja sudijama koji učestvuju u radu u vezi sa trenutnom sudskom praksom.

Obuka će se razvijati po okvirnom dnevnom redu (unapred određenom) za pitanja koja su obuhvaćena oblasti porodičnih odnosa, sa posebnim akcentom na zaštitu prava deteta u sudskom postupku razvoda braka i u slučajevima nasilja u porodici. Tretiranje pitanja će se vršiti kroz predstavljanje izazova identifikovanih u praksi drugostepenih i trećestepenih sudova, ali i slučajevima iz prakse ESLJP-a, koji će biti predstavljeni kroz konkretne slučajeve. Prikazani predmeti moraju biti pažljivo odabrani kako bi se iskoristili svi izazovi koji se odnose na relevantnu oblast, u ovom slučaju oblast pitanja zaštite prava deteta u postupku razvoda braka, dečjeg poverenja, alimentacije i dodeljivanja ličnih kontakata, kao i u slučajevima nasilja u porodici itd. U vezi sa odabranim predmetima, treneri moraju da urade odgovarajuća istraživanja iz sudske prakse u sudovima u kojima rade i da se postaraju da ti predmeti objektivno prikazuju probleme predmeta kojima se bave, ali i način postupanja u budućnosti.

Ciljevi

- ⇒ Identifikovanje izazova za sprovođenje odredaba Zakona o porodici Kosova, koje se nadovezuju sa zaštitom prava dece u slučajevima razvoda braka i nasilja u porodici;
- ⇒ Objedinjavanje prakse u sudovima nižih instanci;

⇒ Identifikovanje i adresiranje izazova kroz predstavljanje jedinstvene sudske prakse, kao zaključak.

Sadržaj

- Principi o zaštiti prava dece prema domaćem i međunarodnom zakonodavstvu;
- Kriterijumi koje sud uzima kao osnovu u slučajevima poverenja dece i principi za utvrđivanje alimentacije;
- Imenovanje ličnih kontakata, kao i privremenih mera prema ZPK;
- Nasilje u porodici, nalog za zaštitu i sudski postupak za odlučivanje po zahtevima za nalog za zaštitu, u slučajevima kada su učesnici deca;
- Vrste zaštitnih mera i njihovo trajanje;
- Izvršenje i posledice neizvršenja naloga za zaštitu, u odnosu na zaštitu prava dece.

Metodologija

Tokom ove obuke koristiće se kombinovane metode objašnjenja, održaće se interaktivna diskusija, predstavljanje pitanja kroz slučajeve, diskusija o slučajevima i sažetak zaključaka o diskutovanom pitanju, kako bi se postigli ciljevi ove obuke u celini.

Korisnici

Sudije Apelacionog suda i Osnovnih sudova, Organi starateljstva (CSR), Branioци žrtava, Službenici za besplatnu pravnu pomoć.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana od:

- Radionice za izradu programa o kontinuiranim obukama 2026.

2. Sudska zaštita prava dece u slučajevima osporavanja ili potvrde materinstva/očinstva

Obuka za zaštitu prava deteta u slučajevima osporavanja ili potvrde materinstva/očinstva, usmerena je na suočavanje i rešavanje izazova sudske prakse u vezi sa primenom materijalnih i procesnih odredbi iz oblasti porodičnog prava. Na ovoj obuci, između ostalog, biće obrađena pitanja u vezi sa zaštitom prava deteta u slučajevima promene njihovog statusa, kao i oblici posebne zaštite ove dece koji su regulisani Zakonom o Porodici Kosova (ZPK), odnosno uz Konvenciju o Pravima Deteta (KPD). Takođe će biti reči o načinu i metodama sudske komunikacije sa decom u sudskim postupcima, principu najboljeg interesa deteta, ulozi suda i organa starateljstva u postupcima zaštite prava deteta u predmetima. promene njihovog statusa, kao i važećeg domaćeg i međunarodnog zakonodavstva, uključujući i novine Zakona o Zaštiti Deteta. Pitanja za diskusiju u ovoj obuci mogu biti sledeća: Koji su uslovi koji moraju biti ispunjeni da bi se priznalo i dokazalo pravo na materinstvo i očinstvo slučajevi suprotnosti očinski ili materinski? Koji su domaći i međunarodni akti koji se primenjuju u postupku potvrde/osporavanja materinstva/očinstva? Kakvi su efekti priznavanja ili suprotstavljanja očinstva/materinstva u odnosu na dete? itd.

Obuka će poslužiti kao dobra osnova za pružanje znanja sudijama učesnicima o dosadašnjoj sudskoj praksi u postupku zaštite dece u slučaju promene njihovog statusa. Obuka će se razvijati po (unapred utvrđenom) okvirnom dnevnom redu za pitanja koja su obuhvaćena u oblasti porodičnih odnosa, sa posebnim akcentom na zaštitu prava deteta u slučaju promene statusa u sudskom postupku. Rešavanje pitanja će se vršiti kroz predstavljanje izazova identifikovanih u praksi drugostepenih i trećestepenih sudova, koji će biti predstavljeni kroz konkretne predmete. Prikazani slučajevi moraju biti pažljivo odabrani kako bi se iskoristili svi izazovi koji se odnose na relevantnu oblast, u ovom slučaju oblast pitanja koja se odnose na zaštitu prava deteta u slučajevima promene njihovog statusa. U vezi sa odabranim predmetima, treneri moraju da urade odgovarajuća istraživanja iz sudske prakse u sudovima u kojima rade i da se postaraju da ti predmeti objektivno predstavljaju probleme predmeta kojima se bave, ali i način postupanja u budućnosti.

Ciljevi

- ⇒ Identifikovanje izazova za sprovođenje odredaba Zakona o porodici Kosova i Zakona o zaštiti dece koji se nadovezuju na zaštitu prava dece u slučaju promene njihovog statusa;
- ⇒ Identifikovanje ne-jedinstvenih praksi u sudovima nižih instanci;
- ⇒ Adresiranje izazova kroz predstavljanje jedinstvene sudske prakse, kao zaključak.

Sadržaj

- Majčinstvo i očinstvo;
- Zaštita prava deteta u postupku osporavanja i potvrđivanja očinstva ili materinstva i principa najvišeg interesa deteta, njegovog pravnog statusa i položaja;
- Nasledna prava dece čiji je pravni status promenjen;
- Sprovođenje u praksi odredaba ZPK i Zakona o zaštiti dece.

Metodologija

Tokom ove obuke koristiće se kombinovane metode objašnjenja, održaće se interaktivna diskusija, predstavljanje pitanja kroz slučajeve, diskusija o slučajevima i sažetak zaključaka o diskutovanom pitanju, kako bi se postigli ciljevi ove obuke u celini.

Korisnici

Sudije Apelacionog suda i Osnovnih sudova, Organ starateljstva (CSR), Bраниoci žrtava, Službenici za besplatnu pravnu pomoć.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana od:

- Radionice za izradu programa o kontinuiranim obukama 2026.

3. Zaštita prava dece bez roditeljskog staranja u sudskom postupku

Obuka za zaštitu prava dece bez roditeljskog staranja usmerena je na suočavanje i rešavanje izazova sudske prakse u vezi sa primenom materijalnih i procesnih odredbi iz oblasti porodičnog prava. Na ovoj obuci, između ostalog, biće obrađena pitanja zaštite prava dece bez roditeljskog staranja, kao i oblici posebne zaštite ove dece koji su regulisani Zakonom o Porodici Kosova (ZPK), a kao referenca Konvencija o Pravima Deteta (KPD). Biće reči i o načinu i metodama sudske komunikacije sa decom u sudskim postupcima, principu najboljeg interesa deteta, ulozi suda i organa starateljstva u postupcima koji se odnose na zaštitu prava dece bez roditeljskog staranja, kao i važeće domaće i međunarodno zakonodavstvo, uključujući i odredbe Zakona o zaštiti deteta.

Pitanja za diskusiju u ovoj obuci mogu biti sledeća: Koji su uslovi koji moraju biti ispunjeni da bi se dozvolilo usvajanje deteta? Koja je pravna procedura koju treba da sledi usvojilac da usvoji dete? Da li decu državljana Kosova mogu usvojiti strani državljani? Koji su to međunarodni akti koji se primenjuju u postupku zasnivanja usvojenja? Koje druge oblike roditeljskog staranja pruža ZPK? Kako se u ovom postupku procenjuje najbolji interes deteta? Koji su načini komunikacije sa decom u postupku usvajanja? Značaj davanja saglasnosti biološkog roditelja i deteta, kao i zamena saglasnosti kada su ispunjeni zakonski uslovi? Sudski postupak i donošenje odluka u slučajevima usvajanja? Koja je uloga, dužnosti i odgovornosti organa starateljstva u usvajanju, uključujući i ono sa međunarodnim elementom?

Obuka će poslužiti kao dobra osnova za pružanje znanja sudijama učesnicima o dosadašnjoj sudskoj praksi u postupku utvrđivanja usvojenja i ne samo. Obuka će se razvijati po okvirnom dnevnom redu (unapred utvrđenom) za pitanja koja su obuhvaćena oblasti porodičnih odnosa, sa posebnim akcentom na zaštitu prava dece bez roditeljskog staranja u sudskim postupcima. Postupanje po predmetima će se vršiti kroz predstavljanje izazova identifikovanih u praksi drugostepenih i trećestepenih sudova, koji će biti predstavljeni kroz konkretne predmete. Prikazani slučajevi moraju biti pažljivo odabrani kako bi se iskoristili svi izazovi koji se odnose na relevantnu oblast, u ovom slučaju oblast pitanja koja se odnose na zaštitu prava dece bez roditeljskog staranja. U vezi sa odabranim predmetima, treneri moraju da urade odgovarajuća istraživanja iz sudske prakse u sudovima u kojima rade i da se postaraju da ti predmeti objektivno prikazuju probleme predmeta kojima se bave, ali i način postupanja u budućnosti.

Ciljevi

- ⇒ Identifikovanje izazova za sprovođenje odredaba Zakona o porodici Kosova i Zakona o zaštiti deteta, koji se nadovezuju na zaštitu prava dece bez roditeljskog staranja;
- ⇒ Identifikacija ne-jedinstvenih praksi u sudovima nižih instanci;
- ⇒ Adresiranje izazova kroz predstavljanje jedinstvene sudske prakse, kao zaključak.

Sadržaj

- Zaštita prava dece bez roditeljskog staranja;
- Usvajanje, sudski postupak i donošenje odluka;
- Uloga, dužnosti i odgovornosti Organa starateljstva;
- Načini i metode komunikacije suda sa decom u sudskom postupku;

- Princip najvišeg interesa deteta.

Metodologija

Tokom ove obuke koristiće se kombinovane metode objašnjenja, održaće se interaktivna diskusija, predstavljanje pitanja kroz slučajeve, diskusija o slučajevima i sažetak zaključaka o diskutovanom pitanju, kako bi se postigli ciljevi ove obuke u celini.

Korisnici

Sudije Apelacionog suda i Osnovnih sudova, Organ starateljstva (CSR), Branioci žrtava, Službenici za besplatnu pravnu pomoć.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Krivični aspekt

Tema identifikovana od:

- Radionice za izradu Programa o kontinuiranim obukama 2026.

1. Krivični postupak protiv punoletnika za krivična dela počinjena nad maloletnicima sa fokusom na zaštitu maloletnih žrtava i prikupljanje dokaza

Zakonik pravde o maloletnicima (ZPM) u članu 108. predvideo je niz krivičnih dela za koja je nadležan Osnovni sud, Departman za maloljetnike, koja krivična dela sudi sudija za maloletnike ili sudsko telo za maloletnike, u slučajevima kada se krivični postupak vodi za odrasla lica koja su počinila jedno ili više krivičnih dela predviđena članom 108. Zakonika pravde o maloletnicima. Pravilno sprovođenje zakonskih odredbi često se predstavlja kao izazov za sudije za maloletnike i tužioce, uključujući i brigu tokom dobijanja izjave žrtve kada je žrtva jednog od ovih krivičnih dela dete. Koja su krivična dela predviđena članom 108. Zakonika pravde o maloletnicima? Kako se istražuju ova krivična dela? Koje su poteškoće koje utiču na odlučivanje u ovim slučajevima? Ovaj program obuke adresira pitanja analizirajući ova krivična dela, kao i krivični postupak koji se odvija protiv odraslih koji su počinili krivična dela nad decom.

Ciljevi

- ⇒ Proširenje znanja u vezi sa krivičnim delima predviđenim u članu 108. ZPM;
- ⇒ Pravedna primena zakonskih odredbi vezanih za ova krivična dela;
- ⇒ Primena zakonskog ograničenja o dobijanju izjave deteta žrtve i prisustvo potrebnih institucionalnih predstavnika.

Sadržaj

- Krivična dela i njihova istraga (član 108. ZPD);
- Suđenje ovim krivičnim delima;
- Intervjuisanje dece koja su žrtve krivičnih dela protiv seksualnog integriteta, kao i krivičnog dela trgovine ljudima;
- Sudsko-medicinsko ispitivanje dece žrtava.

Metodologija

Tumačenje zakonskih odredbi, interaktivna diskusija učesnika obuke, tretiranje prakse i primena međunarodnih konvencija, grupni rad.

Korisnici

Sudije i tužioci iz departmana za maloletnike, branioci žrtava, stručni saradnik, policijski službenik, centri za socijalni rad.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana od:

- Radionice za izradu Programa o kontinuiranim obukama 2026.

2. Uloga tužioca i sudije za maloletnike u izricanju krivičnih sankcija

Prema Zakoniku pravde o maloletnicima - ZPM, Državni tužilac za maloletnike je stručnjak u krivičnim pitanjima gde je uključen maloletnik, dete i mladi punoletnik, krivično gonjenje odraslih počinitelja za krivična dela počinjena nad maloletnicima. Stoga je uloga tužioca veoma važna u krivičnom postupku koji ovaj akter vodi za preduzimanje istražnih radnji kako bi uvek ostao u važnim zakonskim granicama za razvoj pripremnog postupka. Takođe, stalna uloga koju sud ima u zaštiti proceduralnih prava maloletnika i u suđenju slučajeva kada se krivični postupak vodi protiv maloletnika.

Koja je uloga državnog tužioca za maloletnike? Koja je uloga suda u garantovanju proceduralnih prava maloletnika tokom pripremnog postupka? Koje su poteškoće i dileme koje se javljaju u praksi maloletnog suđenja zbog karakteristike odlikovanja koje ima? Ovaj program obuke dakle, adresira pitanja analizirajući problematična pitanja koja se pojavljuju u praksi u cilju otklanjanja dilema o ulozi tužioca za maloletnike u krivičnom postupku koji se vodi protiv maloletnika, kao i ulozi suda u izricanju vaspitnih mera i kazni koje se izriču protiv maloletnika.

Ciljevi

- ⇒ Preciziraju nadležnosti Državnog tužioca za maloletnike u krivičnom postupku;
- ⇒ Pravilno sprovode zakonske odredbe Zakonika pravde o maloletnicima i međunarodnim aktima koje je dužan sprovoditi;
- ⇒ Utvrđuju u kojim slučajevima se mere ili kazne mogu izreći protiv maloletnika.

Sadržaj

- Uloga tužioca u krivičnom postupku koji se vodi protiv maloletnika koji je prekršio zakon;
- Uloga sudije za maloletnike u krivičnom postupku i karakteristike suđenja za maloletnike;
- Mere divergencije;
- Vaspitne mere i kazne koje se izriču od suda.

Metodologija

Tokom ove obuke, korišće se interaktivna metodologija u vidu diskusije u kombinaciji sa praktičnim slučajevima.

Korisnici

Sudije za maloletnike, tužioci za maloletnike, službenici iz Probacione službe.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana od:

- Radionice za izradu Programa o kontinuiranim obukama 2026.

3. Postupak za maloletnike

Krivični postupak koji se vodi protiv maloljetnika koji je prekršio zakon, uključujući karakteristike krivičnog postupka koji se odnose na maloljetnike, postavlja potrebu tretiranja napretka i odlikovanim karakteristikama koje ovaj postupak ima u poređenju na krivični postupak koji se vodi protiv odraslih osoba (kao što su poverljivost, hitnost, zaštita koja se mora pružiti maloletniku tokom celog postupka, itd.). Takođe, stalnu ulogu koju sud ima u zaštiti proceduralnih prava maloletnika u suđenju slučajeva kada se protiv maloletnika vodi krivični postupak, protiv njih je značajno što postavlja potrebu detaljnog tretiranja ovog postupka koji se odvija od nadležnih organa.

Koja je uloga državnog tužioca za maloletnike? Koja je uloga suda u garantovanju proceduralnih prava maloletnika tokom pripremnog postupka? Koje su poteškoće i dileme koje se pojavljuju u praksi suđenja maloletnika zbog odlikovanih karakteristika koje ima? Ovaj program obuke dakle, adresira pitanja analizirajući problematična pitanja koja se javljaju u praksi u cilju otklanjanja sukob tumačenja zakonskih odredbi i njihovog jedinstvenog sprovođenja.

Ciljevi

- ⇒ Preciziraju nadležnosti Državnog tužioca za maloljetnike u krivičnom postupku;
- ⇒ Pravilno sprovode zakonske odredbe Zakonika pravde o maloletnicima i međunarodnim aktima koje je dužan sprovoditi;
- ⇒ Utvrđuju u kojim slučajevima se mere ili kazne mogu izreći protiv maloletnika.

Sadržaj

- Pripremni postupak - pritvor maloletnika;
- Garantovanje proceduralnih prava i sudskog razmatranja koja se odvija protiv maloletnika od suda;
- Pravo na žalbu.

Metodologija

Tokom ove obuke, koristiće se interaktivna metodologija u vidu diskusije u kombinaciji sa praktičnim slučajevima.

Korisnici

Sudije za maloletnike, tužioci za maloletnike, službenici iz Probacione službe.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

***AKTIVNOSTI OBUKE IZ KOMERCIJALNE
OBLASTI***

Tema identifikovana od:

- Akcionog plana Strategije o vladavini prava 2025-2026.
- Preporuke od sudije Privrednog suda.
- Radionice za izradu Programa o kontinuiranim obukama 2026.

1. Sprovođenje prava intelektualne svojine, trgovinskih maraka i патената

Pravo intelektualne svojine u celini, a posebno o žigovima i patentima (svi zajedno nazvani kao intelektualna svojina ili IS) je relativno nova oblast prava na Kosovu. Instituti ili koncepti ove oblasti sa kojima se pravosudni sistem suočava su veoma specifični i nimalo slični onima sa kojima se pravosudni sistem tradicionalno suočavao. Stoga, sudske odluke mogu da ne budu na odgovarajućem nivou kako sa proceduralnog tako i sa materijalnog aspekta, što umanjuje poverenje poslovne zajednice u pravosuđe. Obuka će se fokusirati i na detaljna objašnjenja o tehnologiji i njenom uticaju na pravosudni sistem, posebno u oblasti elektronskog privrednog prava kao što su pravna odgovornost, posrednici usluga, digitalni ugovori itd. i u ovom pogledu biće ponuđene najbolje prakse u rešavanju ovih pitanja.

Ciljevi

- ⇒ Da prepoznaju glavne institute prava IS-a, žigova i geografskih pokazatelja, патената i industrijskog dizajna, kao i da prepoznaju razlike između ovih instituta;
- ⇒ Primenjuju principe prava intelektualne svojine i dobre prakse u rešavanju sporova u vezi sa autorskim i srodnim pravima;
- ⇒ Primenjuju principe prava IS-a i dobre prakse u rešavanju sporova oko žigova i geografskih pokazatelja, kao i u rešavanju sporova oko патената i industrijskih dizajna;
- ⇒ Tumače regionalna i globalna zakonodavstva, politike i dobre prakse iz različitih zemalja ili organizacija i da mogu da koriste ovo znanje na najbolji mogući način za rešavanje slučajeva na Kosovu;

Sadržaj

- Prava IS-a - zaštita i sprovođenje autorskog i srodnih prava;
- Zaštita i ostvarivanje prava na žigove i geografske pokazatelje;
- Zaštita i sprovođenje prava na patente i industrijski dizajn;
- Pravna sredstva za ostvarivanje prava intelektualne svojine;
- Autorska prava online, pravni izazovi, onlajn regulisanje, domeni i licenciranje intelektualne svojine.

Metodologija

Interaktivna metodologija učenja kroz predavanja, vežbe i diskusije, konkretne slučajeve iz sudske prakse za meritorno odlučivanje za konkretne slučajeve.

Korisnici

Sudije i stručni saradnici Privrednog suda.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana od:
Akcionog plana Strategije o vladavini prava 2025-2026.
Preporuke od sudije Privrednog suda.
Radionice za izradu Programa o kontinuiranim obukama 2026.

2. Priznavanje i izvršenje odluka domaće i strane arbitraže

Obuka na temu priznavanja i izvršenje odluka domaćeg i stranog arbitražnog tribunala ima za cilj da precizno razjasni značaj i postupak priznavanja i izvršenja kako odluka kako domaćeg tako i stranog arbitraža, pomažući sudijama da ujedine prakse priznavanja i izvršenja ovih odluka. Obuka ima za cilj izgradnju kapaciteta sudija u pogledu pravičnog i tačnog tumačenja odredbi koje mogu imati nejasnoće u pogledu priznavanja i izvršenja odluka arbitraža. Sa kojim izazovima se suočavaju sudije u postupku priznavanja i izvršenja odluka domaćeg i stranog arbitraža? Koje su eventualne mane koje sudije vide u pogledu postupka priznavanja i izvršenja odluka arbitraža? Da li postoje eventualni izazov u vezi sa primenom ili sadržajem Zakona o arbitraži? Najbolji način razumevanja svih koncepata i rešavanja dileme jeste interaktivni razgovor sa sudijama i postavljate pitanja i donošenje zaključaka o postavljenim pitanjima kroz obelodanjivanje najboljih praksi i pojašnjavanje pitanja na praktičnim primerima ili konceptima.

Ciljevi

Tačno razumeju ulogu sudija u procesu priznavanja odluka arbitraža;
Tačno sprovode zakonski osnov arbitraže;
Objedinjuju praksu priznavanja i izvršenja.

Sadržaj

Priznavanje i izvršenje odluka arbitraža donetih od strane arbitražnih tribunala unutar i van Kosova.

Metodologija

Obuka će se odvijati na interaktivan način od učesnike i razrade praktičnih slučajeva.

Korisnici

Sudije Privrednog suda i stručni saradnici.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana od:

- Akcionog plana Strategije o vladavini prava 2025-2026.
- Preporuke od sudije Privrednog suda.
- Radionice za izradu Programa o kontinuiranim obukama 2026.

3. Sudska praksa u sporovima koje proizilaze iz Zakona o privrednim društvima

Obuka će se fokusirati na objašnjavanje svih privrednih društava koje se mogu osnovati na Kosovu na osnovu Zakona o privrednim društvima, organizacione strukture i ekonomske aktivnosti koje mogu da obavljaju. Takođe u odgovornostima i ovlašćenjima ARBK-a u aspektima kao što su: osnovni kapital, preferencijalne akcije, obične akcije, osnivačka dokumenta, njihovo očuvanje, raspodela dividendi, itd. kao i prava, obaveze i odgovornosti koje proizilaze iz Zakona o privrednim društvima. Štaviše, u ovoj obuci takođe će se tretirati korporativno upravljanje, kapitalne i akcionarske strukture, kao i spajanja, podele i promet korporacije.

Ciljevi

- ⇒ Unapreduju znanje o različitim privrednim društvima;
- ⇒ Opisuju oblik organizovanja privrednih društava i njihove imovinske strukture;
- ⇒ Razlikuju prava i obaveze akcionara, ovlašćenih zastupnika, vlasnika, direktora, menadžera i trećih lica u odnosu na privredna društva;
- ⇒ Opisuju i raspravljaju o sporovima (problemima) koji se javljaju do sudskih sporova;
- ⇒ Da imaju znanje o korporativnom upravljanju, strukturama kapitala i akcionara;
- ⇒ Da uopšte razumeju kako se spajanje, podela i promet korporacije vrši.

Sadržaj

- Vrste privrednih društava - funkcije i ovlašćenja ARBK-a;
- Priroda organizovanja privrednih društava i vlasnička struktura;
- Prava, obaveze i odgovornosti;
- Korporativno upravljanje;
- Strukture kapitala i akcionara;
- Spajanja, podele i korporativni promet.

Metodologija

Na ovoj obuci će se primenjivati metodologija interaktivnog učenja kroz predavanja, vežbe i diskusije, kao i kroz konkretne slučajeve iz sudske prakse za meritorno odlučivanje o konkretnim predmetima.

Korisnici

Sudije i stručni saradnici Privrednog suda.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana od:

- Akcionog plana Strategije o vladavini prava 2025-2026.
- Preporuke od sudije Privrednog suda.
- Radionice za izradu Programa o kontinuiranim obukama 2026.

4. Ugovori u ekonomiji

U tržišnoj ekonomiji razvijeni biznisi (poslovanja) koji se bave specifičnim delatnostima koriste ugovore koji su specifični za njihovo poslovanje, a koji se razlikuju kako po strukturi tako i po pravima i obavezama koje stvaraju za strane.

Obuka će služiti za: povećanje profesionalne stručnosti sudija u ovoj oblasti, kreiranje sudske prakse u skladu sa međunarodnim i evropskim standardima i najboljom praksom zemalja u regionu, unapređenje znanja o primeni međunarodnih instrumenata koji regulišu ovu oblast. Program je koncipiran tako da se kroz delimične teorijske diskusije, interaktivne diskusije učesnika i predstavljanja praktičnih slučajeva, rešavaju dileme i poteškoće sa kojima se susreću u dosadašnjoj sudskoj praksi.

Ciljevi

- ⇒ Prepoznaju ugovor o franšizi, ustupanju, lizingu, know-how, licenci, javni ugovor i njegove specifičnosti, ugovor o međunarodnoj prodaji robe i njihove specifikacije;
- ⇒ Pravilno sprovode Međunarodnu konvenciju o prodaji robe, njene karakteristike i sprovođenje na Kosovu;

Sadržaj

- Ugovor franšize, ustupanja, lizinga i njegove karakteristike;
- Ugovor o znanju (know-how) i licenci i njegove karakteristike;
- Javni ugovori, njihove vrste, specifičnosti i druge karakteristike;
- Međunarodna konvencija o prodaji robe, njene karakteristike i primena u poslovnim odnosima sa stranim elementom;
- Pravni postupci u zaštiti prava poslovnih stranaka, u sporovima nastalim zbog neispunjenja ovih ugovora;
- Načini i kriterijumi za ocenjivanje specifičnih elemenata u slučajevima potraživanja za neispunjenje ili osporavanje punovažnosti (valjanosti) ovih ugovora.

Metodologija

Obuka je dizajnirana u tom obliku da se sastoji od teorijskog tretiranja i predstavljanja hipotetičkih slučajeva i konkretnih slučajeva iz sudske prakse, kao i diskusije o načinu meritornog odlučivanja u konkretnim slučajevima.

Korisnici

Sudije i stručni saradnici Privrednog suda.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana od:

- Akcionog plana Strategije o vladavini prava 2025-2026.
- Preporuke od sudije Privrednog suda.
- Radionice za izradu Programa o kontinuiranim obukama 2026.

5. Postupak stečaja (falimentacije)

Zakon o stečaju predstavlja sveobuhvatan zakon o stečaju i nesolventnosti, koji odražava najbolju međunarodnu praksu, ali sadrži mnoge druge institute i specifičnosti koje su bile skoro nepoznate u našem pravnom sistemu. Stoga, obuka ima za cilj izgradnju profesionalnih kapaciteta privrednih sudija u specifičnoj oblasti stečaja u cilju stvaranja napredne sudske prakse u skladu sa najboljom međunarodnom praksom. Štaviše, Skupština Kosova je usvojila novi Zakon o stečaju (Zakon br. 08/L-256), koji je stupio na snagu 06.08.2024. godine, i ovaj zakon uključuje novine u stečajnom postupku, stoga sudije moraju steći detaljna znanja o pravnim institutima i izmenama u novom zakonu.

Ciljevi

- ⇒ Unapređuju znanja o glavnim institutima zakona o stečaju;
- ⇒ Upoznavaju posledice otvaranja stečajnog postupka;
- ⇒ Razvijaju stečajni postupak i primene njegove specifičnosti;
- ⇒ Procenjuju zahteve poverilaca, regularnost predstavljanja, rokove i prioritet zahteva;
- ⇒ Procenjuju zakonske uslove i vrše nadzor nad postupkom reorganizovanja ili likvidacije privrednih društava;
- ⇒ Primenuju prekogranične odredbe.

Sadržaj

- Razumevanje stečaja, opšte odredbe Zakona o stečaju;
- Ubrzane procedure (MSP i pretpakovi);
- Pokretanje i otvaranje predmeta, posledice otvaranja predmeta;
- Potraživanja poverilaca;
- Reorganizovanje i likvidacija;
- Pojedinačno oslobođanje i zatvaranje slučaja;
- Prekogranične odredbe.

Metodologija

Na ovoj obuci primenjivaće se interaktivna metodologija učenja kroz predavanja, vežbe i diskusije, kao i kroz konkretne slučajeve iz sudske prakse za meritorno odlučivanje za konkretne slučajeve.

Korisnici

Sudije i stručni saradnici Privrednog suda.

Trajanje

Obuka će trajati dva (2) dana.

Tema identifikovana od:

- Akcionog plana Strategije o vladavini prava 2025-2026.
- Preporuke od sudije Privrednog suda.
- Radionice za izradu Programa o kontinuiranim obukama 2026.

6. Raskid ugovora i efekti raskida

Iako strane sklapaju ugovore na osnovu svoje volje da bi ispunile i ostvarile svrhu zbog koje ih sklapaju, međutim, u praksi se tokom realizacije ugovora javljaju različite situacije koje nameću raskidanje ugovora odnosno onemogućavaju njihovo ispunjenje, odnosno. U nekim ugovorima su nam pojavljaju i ništavne odredbe koje ne stvaraju pravno dejstvo prema ugovornim stranama. Neispunjenje ugovora, njegov raskid i poništenje ugovornih odredbi, stvara pravne posledice prema ugovornim stranama koje često postaju predmet revizije u sudskim postupcima. Ove posledice su izražene u privrednom sektoru jer kompanije tokom svog poslovanja zbog raskida ugovora mogu da pretrpe štete specifičnih priroda, kao što su izgubljena dobit, šteta prema trećim licima, nadoknada kazni prema drugim ugovoračima itd. Stoga, obrada ovih predmeta zahteva specifično poznavanje, ne samo materijalnih zakona već i specifičnosti poslovanja u privrednoj oblasti. U sudskoj praksi, broj sporova ove prirode, posebno u sferi prometa roba i usluga, je značajan sa tendencijom rasta, pa je obrada ove teme je od posebnog značaja.

Ciljevi

- ⇒ Povećanje profesionalne stručnosti sudija u ugovornoj sferi;
- ⇒ Pravne posledice po ugovorne strane u slučajevima neispunjenja ugovora, raskida ugovora i poništavanja ugovornih odredbi;
- ⇒ Specifičnosti raskida, posebne klauzule i druge karakteristike;
- ⇒ Kreiranje sudske prakse u skladu sa međunarodnim i evropskim standardima;
- ⇒ Primena u praksi iskustava i najboljih praksi zemalja u regionu;
- ⇒ Primena međunarodnih instrumenata koji regulišu ovu sferu.

Sadržaj

- Karakteristike ugovora u privredi i ugovorne obaveze;
- Potpuno neispunjenje i delimično neispunjenje ugovora;
- Specifični ugovoreni uslovi u slučaju neispunjenja ugovora;
- Prava stranaka u slučaju neispunjenja ugovora;
- Pravne posledice u slučaju raskida ugovora;
- Pravne posledice u slučaju ništavosti ugovornih odredbi;
- Vrste naknada zbog neispunjenja ugovora u privredi;
- Način izračunavanja visine naknade;
- Pravni postupci u zaštiti prava poslovnih stranaka, u sporovima nastalim zbog neispunjenja ovih ugovora;
- Načini i kriterijumi za procenjivanje specifičnih elemenata u slučajevima potraživanja za neispunjenje ili osporavanje valjanosti ovih ugovora.

Metodologija

Sprovođenje interaktivne metodologije, vežbi i diskusija, teorijska obrada specifičnih ugovora, predstavljanje hipotetičkih slučajeva i konkretnih slučajeva iz sudske prakse i rasprave o načinu meritornog odlučivanja za konkretne slučajeve, diskusija-zajedničko razgovaranje, davanje ideja, kako bi se postiglo da svi učesnici budu aktivni sve vreme dajući svoj doprinos postavljanjem pitanja, pružanjem rešenja i mišljenja.

Korisnici

Sudije i stručni saradnici Privrednog suda.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana od:

- Akcionog plana Strategije o vladavini prava 2025-2026.
- Preporuke od sudije Privrednog suda.
- Radionice za izradu Programa o kontinuiranim obukama 2026.

7. Ugovor o osiguranju i naknada štete

Za pravilno postupanje u slučajevima osiguranja potrebno je dovoljno znanja ne samo u pogledu postupanja sa štetama koje proizilaze iz osiguranih slučajeva, već i znanja koja se odnose na prirodu osiguranja, specifičnosti ugovora o osiguranju, način njihovog sklapanja i tumačenja, postupak postupanja sa štetom kao i načini procene štete u smislu odgovornosti i adekvatne naknade. Budući da se u sudskoj praksi najveći broj sporova pojavljaju iz sfere šteta pričinjenih u saobraćaju, fokus obuke biće obavezno osiguranje od autoodgovornosti uključujući: načine postupanja sa štetom, naknada štete, osnove odgovornosti i regresiranje u slučajevima „kasko” osiguranja, ostale vrste dobrovoljnog osiguranja, kao: osiguranjeimovine, osiguranje izvršenja ugovora, itd.

Kako povećati stručnu ekspertizu u ovoj oblasti? Kako stvoriti sudsku praksu u skladu sa međunarodnim i evropskim standardima? Kakva su iskustva i najbolje prakse zemalja u regionu? Program je koncipiran na način da se kroz parcijalne teorijske diskusije, interaktivne diskusije učesnika i prezentaciju praktičnih slučajeva, rešavaju dileme i teškoće na koje se nailazi u sadašnjoj sudskoj praksi.

Ciljevi

- ⇒ Prepoznaju specifičnosti ugovora o osiguranju - opšti i posebni uslovi;
- ⇒ Razlikuju postupke za naknadu štete van sudskog postupka;
- ⇒ Pravilno sprovode sudski postupak za naknadu štete;
- ⇒ Prepoznaju osnove odgovornosti u slučajevima nanošenja štete;
- ⇒ Identifikuju vrste adekvatne naknade u slučajevima predloženih šteta.

Sadržaj

- Subjekti prava osiguranja; Osiguranje od autoodgovornosti; Polisa TPL osiguranja i ograničenja pokrića;
- Zahtev za naknadu štete, naknada materijalne i nematerijalne štete iz polise osiguranja;
- Pravo na rentu i regresija štete.

Metodologija

Tokom obuke će se primenjivati interaktivna metodologija, diskusija, prezentacije konkretnih slučajeva iz sudske prakse i diskusije o meritornom odlučivanju za konkretne slučajeve.

Korisnici

Sudije i stručni saradnici Privrednog suda.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana od:

- Akcionog plana Strategije o vladavini prava 2025-2026.
- Preporuke od sudije Privrednog suda.
- Radionice za izradu Programa o kontinuiranim obukama 2026.

8. Privredni odnosi sa stranim elementima i međunarodna pravna saradnja u privrednim pitanjima

Obuka ima za cilj ažuriranje znanja sudija odgovarajućih sudova o opštem delu međunarodnog privatnog prava i o novinama prava uopšte, institutima i glavnim stubovima međunarodnog privatnog prava i biće obavešteni o glavnim novinama u tri njegova glavna stuba: u određivanju nadležnog prava, u nadležnosti sudova i u priznavanju i izvršenju stranih sudskih odluka i sa specifičnostima privrednih/trgovinskih odnosa sa stranim elementima.

Ciljevi

- ⇒ Unapređenje znanja sudija u oblasti međunarodnog privatnog prava, sa posebnim naglaskom na privredne (komercijalne) i trgovinske odnose;
- ⇒ Razumevanje autonomije volje: Obuka ima za cilj da pomogne sudijama u razumevanju autonomije volje stranaka u određivanju nadležnog prava u privrednim odnosima sa stranim elementima;
- ⇒ Međunarodne prakse: Obuka će pružiti objašnjenja o praksi Suda pravde Evropske unije;
- ⇒ Preispitivanje sudskih odluka: Obuka ima za cilj da upozna sudije sa postupcima i izazovima prepoznavanja i izvršenja stranih sudskih odluka u oblasti privrednih i radnih odnosa;
- ⇒ Međunarodna saradnja: Obuka ima za cilj da promoviše međunarodnu pravnu saradnju, nudeći praktične primere saradnje u oblasti međunarodnog privatnog prava.

Sadržaj

- Utvrđivanje nadležnog prava u privrednim odnosima sa stranim elementom, autonomija volje stranaka u ovom određivanju;
- Jurisdikcija sudova Kosova u trgovinskim odnosima sa stranim elementima i u radnopravnim sporovima;
- Jurisdikcija Privrednog suda na Kosovu u ovim odnosima;
- Autonomija volje stranaka u određivanju nadležnog suda (kosovskog ili stranog);
- Priznavanje i izvršenje stranih sudskih odluka iz oblasti privrednih odnosa i radnog prava;
- Priznavanje sudskih odluka Kosova u drugim zemljama;
- Međunarodno pravna saradnja u ovoj oblasti: praktična objašnjenja o saradnji sudova u izvođenju dokaza i usluživanju dokumenata.

Metodologija

Primena kombinovane metodologije između teorijskih objašnjenja promena koje donosi zakon i praktičnog dela koji se sastoji od vežbi. Objašnjenja o novinama zakona i institutima ove oblasti prava daju se razradom glavnih predmeta u praksi o kojima je odlučio Sud pravde Evropske unije. Sudska praksa ovog suda, osim što je veoma bogata, veoma je poučna za kosovske sudije jer tumači iste odredbe koje su transponovane u ZMPP-u na Kosovu.

Korisnici

Sudije i stručni saradnici Privrednog suda.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana od:

- Akcionog plana Strategije o vladavini prava 2025-2026.
- Preporuke od sudije Privrednog suda.
- Radionice za izradu Programa o kontinuiranim obukama 2026.

9. Ugovor o izgradnji

Ugovor o izgradnji i ugovor o inženjeringu trenutno su našli veliku primenu u oblasti građevinarstva imajući u obzir fazu rekonstrukcije zemlje. Isto tako, javni ugovori se široko koriste u javnoj sferi. Dok privredna društva tokom razvoja poslovanja u međunarodnoj sferi često primenjuju ugovore na koje se primenjuje Konvencija o međunarodnoj prodaji robe. Ovi ugovori imaju posebne specifičnosti i zahtevaju posebna znanja u slučaju primene i tumačenja ugovornih odredbi, pa su zato potrebna posebna znanja, ne samo pravna već i iz oblasti obuhvaćenih ovim ugovorima, za rešavanje sporova koji proizilaze iz poslovnog odnosa stvoren kroz ovih ugovora. U sudskoj praksi, broj sporova koji proizilaze iz ovih ugovora je značajan, sa tendencijom rasta, pa je obrada ove teme od posebnog značaja za povećanje znanja sudija u postupanju sa slučajevima.

Kako povećati stručnu ekspertizu sudija u ovoj oblasti? Kako stvoriti sudsku praksu u skladu sa međunarodnim i evropskim standardima? Kakva su iskustva i najbolje prakse zemalja u regionu? Kako primeniti međunarodne instrumente koji regulišu ovu sferu?

Ciljevi

- ⇒ Unaprede znanja za specifičnosti ugovora o izgradnji, inženjeringa i javnih ugovora;
- ⇒ Pravilno sprovode Međunarodnu konvenciju o prodaji robe, u poslovnim odnosima sa stranim elementom;
- ⇒ Pravilno sprovode zakonske postupke u zaštiti prava poslovnih stranaka, u sporovima nastalim zbog neispunjenja ovih ugovora;
- ⇒ Prepoznaju načine i kriterijume procenjivanja specifičnih elemenata u slučajevima nastojanja zbog neispunjenja ili osporavanja punovažnosti (valjanosti) ovih ugovora.

Sadržaj

- Karakteristike javnog ugovora o izgradnji i njihove specifičnosti;
- Opšti uslovi i posebni uslovi ugovora;
- Klausula „ključ u ruke“;
- Promene cena usled promena na tržištu;
- Pravni postupci u zaštiti prava poslovnih stranaka, u sporovima nastalim zbog neispunjenja ovih ugovora;
- Načini i kriterijumi za ocenjivanje pojedinih elemenata u slučajevima potraživanja za neispunjenje ili osporavanje punovažnosti (valjanosti) ovih ugovora.

Metodologija

Obuka će primenjivati interaktivnu metodologiju učenja koja se sastoji od predstavljanja hipotetičkih slučajeva i konkretnih slučajeva iz sudske prakse, kao i diskusije o meritornom odlučivanju za konkretne slučajeve i davanje rešenja i mišljenja.

Korisnici

Sudije i stručni saradnici Privrednog suda.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana od:

- Akcionog plana Strategije o vladavini prava 2025-2026.
- Preporuke od sudije Privrednog suda.
- Radionice za izradu Programa o kontinuiranim obukama 2026.

10. Ugovor o kreditu

Ugovori o kreditu imaju posebne specifičnosti i zahtevaju posebna znanja prilikom primene i tumačenja ugovornih odredbi, stoga su potrebna posebna znanja, ne samo pravna već i iz oblasti koje pokrivaju ove ugovore. Štaviše, finansijsko tržište u Republici Kosovo je u kontinuitetu pretrpelo suštinske promene, što je takođe rezultiralo zakonodavnim promenama u ovoj oblasti. Da bi se omogućilo ažuriranje znanja sudija o izmenama zakona i njihova primena u sporovima koji se pojavljuju pred sudovima, neophodna je stalno obučavanje u ovoj oblasti.

Ciljevi

- ⇒ Unapređenje znanja za rešavanje Ugovora o kreditu;
- ⇒ Stvaranje sudske prakse u skladu sa međunarodnim i evropskim standardima;
- ⇒ Znanja vezana za iskustva i najbolje prakse zemalja u regionu;
- ⇒ Primena međunarodnih instrumenata koji regulišu ovu sferu.

Sadržaj

- Razumevanje ugovora o kreditu, njegovi elementi i specifičnosti;
- Posebne klauzule vezane za kamate i njihov obračun;
- Posebne klauzule za zatezne kamate i kazne;
- Prevremena otplata kredita i pravne posledice;
- Sredstva osiguranja za ispunjenje kredita (zalog i hipoteka);
- Pravni postupci u zaštiti prava stranaka, u sporovima nastalim zbog neispunjenja ovih ugovora;
- Načini i kriterijumi za procenu specifičnih elemenata u slučajevima potraživanja za neispunjenje ili osporavanje valjanosti posebnih ugovornih odredbi.

Metodologija

Primena interaktivne metodologije, teorijski tretman specifičnih ugovora, prikazivanje hipotetičkih slučajeva i konkretnih slučajeva iz sudske prakse, sve to da bi dalo odgovore na dileme i nejasnoće koje se javljaju u sudskoj praksi.

Korisnici

Sudije i stručni saradnici Privrednog suda.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

AKTIVNOSTI OBUKE IZ UPRAVNE OBLASTI

Tema identifikovana od:

- Radionica za Izradu Programa za Kontinuiranu Obuku 2026.

1. Vrste tužbi prema novom Zakonu o upravnim sporovima

Ova obuka ima za cilj da se obradi odredba novog Zakona o upravnim sporovima koji se primenjuje od januara 2025. godine. Odredbe koje se odnose na vrste tužbi biće sveobuhvatno obrađene. Novi Zakon o upravnim sporovima odredio je određeni broj vrsta tužbi koje se mogu podneti u postupku upravnog spora. Ova obuka će sveobuhvatno pregledati odredbe novog zakona o upravnim sporovima u vezi sa tužbama i njihovim vrstama i glavnim ciljevima ovog zakona u vezi sa tužbama, dok su pitanja koja će se pokrenuti i koja zahtevaju odgovore sledeća: Određivanje vrste tužbe? Postupak koji se mora poštovati? i Odluka o konkretnoj tužbi.

U ovoj obuci, treneri će, kroz objašnjenja, tumačiti odredbe novog Zakona o upravnim sporovima u vezi sa gore pomenutom temom, a pitanja pokrenuta tokom obuke biće obrađena kroz objašnjenja trenera o novim zakonskim rešenjima i razradom hipotetičkih praktičnih primera o vrstama tužbi.

Ciljevi

- ⇒ Unapređenje znanja o vrstama tužbi i njihovim karakteristikama prema novom zakonu;
- ⇒ Produblјivanje znanja o tužbama i proceduralnim uslovima za njihovo podnošenje;
- ⇒ Unapređenje znanja o ocenјivanju vrsta tužbi;
- ⇒ Da se pravilno primene važeće zakonske odredbe u vezi sa tužbama.

Sadržaj

- Tužbe i njihove karakteristike po novom zakonu;
- Tužbe i procesni uslovi za njihovo podnošenje;
- Procena vrsta tužbi;
- Pravilna primena važećih zakonskih odredbi u vezi sa tužbama.

Metodologija

Nakon što počne primena novog Zakona o upravnim sporovima, pitanja postavljena tokom obuke biće razmatrana kroz objašnjenja trenera, obrađujući pravna rešenja putem teorijskih objašnjenja i praktičnih primera, kao i hipotetičkih praktičnih primera.

Korisnici

Sudije upravnog Departmana Apelacionog suda i Osnovnog suda, stručni saradnici.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana od:

- Radionica za Izradu Programa za Kontinuiranu Obuku 2026

2. Vrste i izvršenje odluka po Zakonu o upravnim sporovima

Ova obuka ima za cilj razmatranje uloge i značaja pravilne primene odredbi novog Zakona o upravnim sporovima koji počinje da se primenjuje od januara 2025. godine u vezi sa Odlukama, njihovim donošenjem i objavljivanjem.. Takođe će biti sveobuhvatno obrađen način odlučivanja Suda i vrste njegovog odlučivanja. Ova obuka će se baviti pitanjima kao što su: Koji su ciljevi zakonskih odredbi ZUS u vezi sa odlukama, njihovim donošenjem i objavljivanjem; Kada Sud odlučuje presudom, a kada rešenjem i da li postoji izuzetak od gore navedenog pravila? Koji je značaj odluka u postupku upravnog spora? Koja je uloga odluka i koje su karakteristike postupka za njihovo donošenje? 3. Kada će sud, presudom, usvojiti tužbu, a kada će je odbaciti? U ovoj obuci, treneri će objasniti i tumačiti odredbe Zakona o upravnim sporovima (na snazi od januara 2025. godine) u vezi sa gore navedenom temom, a pitanja pokrenuta tokom obuke biće obrađena kroz objašnjenja trenera, objašnjavajući zakonska rešenja i razrađujući praktične primere o odlukama, njihovom donošenju i objavljivanju.

Ciljevi

- ⇒ Da se upoznaju sa ciljevima zakonskih odredbi ZUS u vezi sa odlukama, njihovim donošenjem i objavljivanjem;
- ⇒ Napraviti razliku između situacija kada Sud odlučuje presudom i kada rešenjem, kao i izuzetaka od gore pomenutog pravila;
- ⇒ Da prepoznaju ulogu i značaj odluka u postupku upravnog spora i koje su karakteristike postupka za njihovo donošenje;
- ⇒ Unaprediti znanje o izvršenju odluka u postupku upravnog spora;
- ⇒ Da se upoznaju sa odlukama, postupkom njihovog donošenja i objavljivanja.

Sadržaj

- Ciljevi zakonskih odredbi ZUS u vezi sa odlukama, njihovim usvajanjem i objavljivanjem;
- Situacije kada Sud odlučuje presudom, a kada rešenjem i izuzeci od gore navedenog pravila;
- Uloga i značaj odluka u postupku upravnog spora i karakteristike postupka za njihovo donošenje;
- Izvršenje odluka u postupku upravnog spora;
- Zakonske odredbe za odluke, njihovo usvajanje i objavljivanje.

Metodologija

Odredbe Zakona o upravnim sporovima koje se odnose na gore pomenutu temu i pitanja pokrenuta tokom obuke biće obrađene kroz objašnjenja trenera, objašnjavajući zakonska rešenja na osnovu konkretnih slučajeva i primera. Pomenuta tema će biti obrađena i kroz interaktivne diskusije i praktične primere o principima i pravilima Zakona o upravnim sporovima i grupni rad sa učesnicima.

Korisnici

Sudije upravnog Departmana Osnovnog suda u Prištini, sudije upravnog Departmana Apelacionog suda i stručni saradnici u ovim sudovima.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana od:

- Radionica za Izradu Programa za Kontinuiranu Obuku 2026

3. Sudski nadzor upravnog diskrecionog prava

Ova obuka ima za cilj razmatranje uloge i značaja sudske kontrole upravne diskrecije. Drugi cilj je pravilna primena odredbi Zakona o Upravnim sporovima koji je počeo da se primenjuje od januara 2025. godine u vezi sa sudskom kontrolom upravne diskrecije. Metode i procena zakonitosti akta ili druge upravne radnje od strane sudova takođe će biti sveobuhvatno obrađene. Ova obuka će se baviti pitanjima kao što su: Koji su ciljevi zakonskih odredbi ZUS u vezi sa sudskom revizijom upravne diskrecije ? Kada sud preispituje samo zakonito korišćenje diskrecije u skladu sa relevantnim zakonom o opštem upravnom postupku i ne proširuje svoju reviziju na prikladnost izbora koji je napravila uprava? Kada sud neće odobriti tužbu, isključivo zbog utvrđenih povreda pravila upravnog postupka? Koja je uloga i značaj sudske revizije upravne diskrecije ? U ovoj obuci, treneri će, kroz objašnjenja, objasniti i tumačiti odredbe Zakona o upravnim sporovima (na snazi od januara 2025. godine) u vezi sa gore pomenutom temom, a pitanja pokrenuta tokom obuke biće obrađena kroz objašnjenja trenera objašnjavanjem novih zakonskih rešenja i razradom praktičnih primera o odlukama, njihovom donošenju i objavljivanju.

Ciljevi

- ⇒ Da se upoznaju sa ciljevima zakonskih odredbi ZUS u vezi sa sudskom revizijom upravne diskrecije;
- ⇒ Prepoznaju ulogu i značaj sudske revizije upravnog diskrecionog prava ;
- ⇒ Unapređuju znanja o metodama i proceni zakonitosti akta ili druge upravne radnje od strane sudova;
- ⇒ Da se pravilno primene odredbe Zakona o upravnim sporovima u vezi sa sudskom kontrolom upravne diskrecije.

Sadržaj

- Uloga i značaj sudske revizije upravnog diskrecionog prava;
- Metode i procena zakonitosti akta ili druge upravne radnje od strane sudova;
- Kada sud neće odobriti tužbu, isključivo zbog utvrđenih povreda pravila upravnog postupka;
- Pravilna primena odredbi Zakona o upravnim sporovima u vezi sa sudskom kontrolom upravne diskrecije.

Metodologija

Odredbe Zakona o upravnim sporovima koje se odnose na gore pomenutu temu i pitanja pokrenuta tokom obuke biće obrađene kroz objašnjenja trenera, objašnjavajući zakonska rešenja na osnovu konkretnih slučajeva i primera. Pomenuta tema će biti obrađena i kroz interaktivne diskusije i praktične primere o principima i pravilima Zakona o upravnim sporovima i grupni rad sa učesnicima.

Korisnici

Sudije upravnog Departmana Apelacionog suda i Osnovnog suda kao i stručni saradnici.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana od:

- Radionica za Izradu Programa za Kontinuiranu Obuku 2026.

4. Mere obezbeđenja u postupku upravnog spora

Ova obuka ima za cilj razmatranje uloge i značaja Mera bezbednosti u postupku upravnog spora. Još jedan cilj je pravilna primena odredbi Zakona o upravnim sporovima, koji se primenjuje od januara 2025. godine, u vezi sa merama bezbednosti u postupku upravnog spora. Takođe će biti sveobuhvatno obrađene situacije kada sud, na zahtev, može preduzeti bilo koju drugu odgovarajuću i srazmernu meru, utvrđenu relevantnim važećim zakonskim propisima o građanskom sudskom postupku. Ova obuka će se baviti pitanjima kao što su: Koji su ciljevi zakonskih odredbi ZUS u vezi sa merama bezbednosti u postupku upravnog spora? Radi bezbednosti tužbe u slučaju tužbi za poništenje upravnog akta, može li sud, na zahtev, odlučiti da obustavi izvršenje akta, odnosno da odmah zabrani drugu upravnu radnju? Radi bezbednosti potraživanja u slučaju zahteva za izdavanje upravnog akta, sud, na zahtev, može izdati privremenu meru koja se sastoji u privremenom regulisanju pravnog odnosa u sukobu? i, Sud, na zahtev, može preduzeti bilo koju drugu odgovarajuću i srazmernu meru, određenu relevantnim zakonskim propisima o građanskom sudskom postupku koji su na snazi, u slučajevima kada mere navedene u konkretnom članu ne pružaju dovoljnu zaštitu predlagaču mere bezbednosti.

U ovoj obuci, treneri će, kroz objašnjenja, objasniti i tumačiti odredbe Zakona o upravnim sporovima (na snazi od januara 2025. godine) u vezi sa gore pomenutom temom, a pitanja pokrenuta tokom obuke biće obrađena kroz objašnjenja trenera objašnjavanjem zakonskih rešenja i razradom praktičnih primera o merama bezbednosti u postupku upravnog spora.

Ciljevi

- ⇒ Da se upoznaju sa ciljevima zakonskih odredbi ZUS u vezi sa merama bezbednosti u postupku upravnog spora;
- ⇒ Da prepoznaju ulogu i značaj mera bezbednosti u postupku upravnog spora;
- ⇒ Da unapređuju znanja o situacijama kada Sud, na zahtev, može preduzeti bilo koju drugu odgovarajuću i srazmernu meru, kako je utvrđeno važećim relevantnim zakonom o građanskom sudskom postupku;
- ⇒ Da pravilno sprovede odredbe Zakona o upravnim sporovima u vezi sa Merama bezbednosti u postupku upravnog spora.

Sadržaj

- Zakonske odredbe ZUK u vezi sa merama obezbeđenja u postupku upravnog spora;
- Uloga i značaj mera bezbednosti u postupku upravnog spora;
- Situacije kada Sud, na zahtev, može preduzeti bilo koju drugu odgovarajuću i srazmernu meru, kako je utvrđeno važećim relevantnim zakonom o građanskom sudskom postupku;
- Pravilna primena odredbi Zakona o upravnim sporovima u vezi sa Merama bezbednosti u postupku upravnog spora.

Metodologija

Odredbe Zakona o upravnim sporovima koje se odnose na gore pomenutu temu i pitanja pokrenuta tokom obuke biće obrađene kroz objašnjenja trenera, objašnjavajući zakonska rešenja na osnovu konkretnih slučajeva i primera. Pomenuta tema će biti obrađena i kroz

interaktivne diskusije i praktične primere o principima i pravilima Zakona o upravnim sporovima i grupni rad sa učesnicima.

Korisnici

Sudije upravnog Departmana Osnovnog suda u Prištini, sudije upravnog Departmana Apelacionog suda i stručni saradnici u ovim sudovima.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana od:

- Radionica za Izradu Programa za Kontinuiranu Obuku 2026.

5. Ocena normativnih podzakonskih akata i incidentni pregled zakonitosti normativnog podzakonskog akta

Ova obuka ima za cilj tretiranje vrednovanja podzakonskih normativnih akata i posebnih odredbi za postupak suđenja tužbama za ukidanje ovih akata. Još jedan cilj je pravilna primena odredbi Zakona o upravnim sporovima, koji se primenjuje od januara 2025. godine, u vezi sa procenom normativnih podzakonskih akata i posebnih odredbi za postupak rešavanja tužbi za ukidanje ovih akata. Takođe će biti sveobuhvatno obrađeni slučajevi kada, prema oceni suda, podzakonski akt treba poništiti u celosti ili samo osporene odredbe prema tužbi. Predmet obrade biće i incidentna preispitivanja zakonitosti normativnog podzakonskog akta. Fokus će biti na situacijama u kojima sudovi upućuju Vrhovnom sudu pitanja u vezi sa usklađenošću normativnog podzakonskog akta sa zakonom, bez obzira da li je ta usklađenost pokrenuta po službenoj dužnosti ili na zahtev, tokom sudskog postupka, a referentni sud stvara uverenje o neusklađenosti osporenog normativnog podzakonskog akta sa zakonom.

Ova obuka će se baviti pitanjima kao što su: Koji su ciljevi zakonskih odredbi ZUS u vezi sa ocenom normativnih podzakonskih akata, kao i incidentnom preispitivanjem zakonitosti normativnog podzakonskog akta? Kada veće za preispitivanje, na sednici sudskog tela, može da objavi odluku kojom se zahtev odbija zbog nedostatka prihvatljivosti? Šta veće za reviziju radi kada jednoglasno ne zaključi da tužba nije prihvatljiva? Šta sud procenjuje tokom preispitivanja osnovanosti tužbe? U ovoj obuci, treneri će objasniti i tumačiti odredbe Zakona o upravnim sporovima (na snazi od januara 2025. godine) u vezi sa gore navedenom temom, a pitanja pokrenuta tokom obuke biće obrađena kroz objašnjenja trenera tumačenjem zakonskih rešenja i razradom praktičnih primera o oceni normativnih podzakonskih akata, kao i incidentnoj preispitivanju zakonitosti normativnog podzakonskog akta.

Ciljevi

- ⇒ Da razumeju značaj vrednovanja normativnih podzakonskih akata i posebnih odredbi za postupak rešavanja tužbi za ukidanje ovih akata;
- ⇒ Da razjasne slučajeve kada podzakonski akt prema oceni suda treba da se poništi u celini ili samo sporne odredbe prema tužbi;
- ⇒ Da se upoznaju sa ulogom i težinom incidentne provere zakonitosti jednog podzakonskog normativnog akta;
- ⇒ Da se upoznaju sa situacijama kada sudovi upućuju Vrhovnom sudu pitanja u vezi sa usklađenošću normativnog podzakonskog akta sa zakonom, bez obzira da li je ta usklađenost pokrenuta po službenoj dužnosti ili na zahtev, tokom sudskog postupka, referentni sud stvara uverenje o neusklađenosti osporenog normativnog podzakonskog akta sa zakonom;
- ⇒ Da pravilno primene odredbe Zakona o upravnim sporovima u vezi sa ocenom normativnih podzakonskih akata i posebne odredbe za postupak rešavanja tužbi za ukidanje ovih akata.

Sadržaj

- Ocena normativnih podzakonskih akata i posebnih odredbi za postupak rešavanja tužbi za ukidanje ovih akata;

- Vođenje predmeta kada sud utvrdi da podzakonski akt treba ukidati u celosti ili samo osporene odredbe prema tužbi;
- Uloga i težina incidentne provere zakonitosti normativnog podzakonskog akta;
- Rešavanje situacija kada sudovi upućuju Vrhovnom sudu pitanja u vezi sa usklađenošću normativnog podzakonskog akta sa zakonom, bez obzira da li je ta usklađenost pokrenuta po službenoj dužnosti ili na zahtev, tokom sudskog postupka;
- Pravilna primena odredbi Zakona o upravnim sporovima u vezi sa ocenom normativnih podzakonskih akata i posebnih odredbi za postupak rešavanja tužbi za ukidanje ovih akata.

Metodologija

Odredbe Zakona o upravnim sporovima koje se odnose na gore pomenutu temu i pitanja pokrenuta tokom obuke biće obrađene kroz objašnjenja trenera, objašnjavajući zakonska rešenja i na osnovu konkretnih slučajeva i primera. Pomenuta tema će biti obrađena i kroz interaktivne diskusije i praktične primere o principima i pravilima Zakona o upravnim sporovima i grupni rad sa učesnicima.

Korisnici

Sudije upravnog Departmana Apelacionog suda i Osnovnog suda, kao i stručni saradnici.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana od:

- Radionica za Izradu Programa za Kontinuiranu Obuku 2026.

6. Upravni postupci i razlika između drugih postupaka sa fokusom na prekršajni postupak kao i na sudske postupke.

Ova obuka ima za cilj da se pozabavi upravnim postupkom i razlikama između drugih postupaka, sa posebnim fokusom na prekršajni postupak i sudske postupke (povezano sa pitanjima u nadležnosti inspektorata Republike Kosovo). Takođe će biti obrađeni upravni postupci koji se odnose na inspekcijske poslove, kao i sudski postupci koji imaju nadležnost nad ovim pitanjima. Još jedan cilj je pravilna primena odredbi materijalnih zakona o specifičnim pitanjima i Zakona o upravnim sporovima koji je počeo da se primenjuje od januara 2025. godine. Ova obuka će se baviti pitanjima kao što su: Koji su ciljevi zakonskih odredbi materijalnih zakona o specifičnim pitanjima i Zakona o upravnim sporovima? Koje su dileme u vezi sa primenom materijalnih zakona u vezi sa razvojem upravnih postupaka i identifikacijom sudskih postupaka?

U ovoj obuci, treneri će, kroz objašnjenja, objasniti i tumačiti odredbe materijalnog prava konkretnih predmeta i Zakona o upravnim sporovima, u vezi sa gore navedenom temom, a pitanja pokrenuta tokom obuke biće obrađena kroz objašnjenja trenera objašnjavanjem zakonskih rešenja i razradom praktičnih primera o upravnom postupku i razlici između drugih postupaka sa posebnim fokusom na prekršajni postupak i sudske postupke (vezano za pitanja u nadležnosti inspektorata Republike Kosovo).

Ciljevi

- ⇒ Unapređenje znanja o upravnom postupku, kao i o razlikama između drugih postupaka, sa posebnim osvrtom na prekršajni postupak i sudske postupke (u vezi sa pitanjima iz nadležnosti inspektorata Republike Kosovo);
- ⇒ Da se razradi upravni postupak u vezi sa pitanjima inspekcije, kao i sudski postupci koji imaju nadležnost nad ovim pitanjima;
- ⇒ Da se identifikuju izazovi sa kojima se sudije i inspektori suočavaju u praksi dok obavljaju svoje dužnosti;
- ⇒ Pravilna primena odredbi materijalnih zakona o konkretnim stvarima i Zakona o upravnim sporovima i uspešno rešavanje izazova sa kojima se susrećemo u praksi.

Sadržaj

- Tretiranje upravnih postupaka i razliku između drugih postupaka sa posebnim osvrtom na prekršajne postupke i sudske postupke (povezano sa pitanjima u nadležnosti inspektorata Republike Kosovo);
- Tretiranje upravnih postupaka u vezi sa pitanjima inspekcije, kao i sudskih postupaka koji imaju nadležnost nad ovim pitanjima;
- Izazovi sa kojima se sudije i inspektori suočavaju u praksi dok obavljaju svoje dužnosti;
- Pravilna primena odredbi materijalnih zakona o konkretnim stvarima i Zakona o upravnim sporovima.

Metodologija

U vezi sa pomenutom temom, pokrenuta pitanja i izazovi biće obrađeni kroz objašnjenja trenera i doprinose (samopredstavljene izazova) učesnika obuke nudeći rešenja u skladu sa važećim zakonskim propisima. Takođe, pomenuta tema će biti obrađena kroz interaktivne

diskusije i praktične primere u skladu sa pravilima važećeg zakonodavstva, kao i grupni rad sa učesnicima. Sa fokusom na tretman upravnih postupaka vezanih za pitanja inspekcije, kao i sudskih postupaka koji imaju nadležnost nad ovim pitanjima.

Korisnici

Sudije upravnog Departmana Apelacionog suda i Osnovnog suda u Prištini, stručni saradnici, sudije divizija za prekršaje i inspektori svih inspektorata Republike Kosovo) sa GIZ-om.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana od:

- Radionica za Izradu Programa za Kontinuiranu Obuku 2026.

7. Okrugli sto za diskusiju o pitanjima nedostatka mehanizama za sprovođenje zakonskih odredbi o konfiskaciji u odnosu na zakone o inspektoratima Republike Kosovo.

Ovaj okrugli sto ima za cilj diskusiju o pitanjima nedostatka mehanizama za sprovođenje zakonskih odredbi o konfiskaciji u vezi sa zakonima o inspektoratima Republike Kosovo. Takođe će se diskutovati o pronalaženju rešenja za stvaranje ovih mehanizama u materijalnim zakonima tamo gde oni nedostaju ili ih je bilo nemoguće sprovesti. Ovaj okrugli sto će se baviti pitanjima kao što su: Koji su mehanizmi za sprovođenje zakonskih odredbi o konfiskaciji u vezi sa zakonima o inspektoratima Republike Kosovo? Koji su izazovi za sprovođenje ovih mehanizama? Koje su dileme za sprovođenje zakonskih odredbi u vezi sa konfiskacijom. Na ovom okruglom stolu, učesnici će kroz doprinose i interaktivne diskusije obraditi odredbe materijalnih zakona u odnosu na izazove primene odredbi o konfiskaciji.

Ciljevi

- ⇒ Da unapređuju znanja o pitanjima nedostatka mehanizama za sprovođenje zakonskih odredbi o konfiskaciji u vezi sa zakonima o inspektoratima Republike Kosovo;
- ⇒ Da pronađu rešenja za stvaranje mehanizama za konfiskaciju;
- ⇒ Da identifikuju izazovi u sprovođenju ovih mehanizama;
- ⇒ Da izbegnu dileme u vezi sa primenom zakonskih odredbi koje se tiču konfiskacije.

Sadržaj

- Diskusija u vezi sa pitanjima nedostatka mehanizama za sprovođenje zakonskih odredbi o konfiskaciji u vezi sa zakonima o inspektoratima Republike Kosovo;
- Diskusija o pronalaženju rešenja za stvaranje ovih mehanizama u materijalnim zakonima tamo gde oni nedostaju ili ih je bilo nemoguće implementirati;
- Mehanizmi za sprovođenje zakonskih odredbi o konfiskaciji u vezi sa zakonima o inspektoratima Republike Kosovo;
- Izazovi za sprovođenje ovih mehanizama? Koje su dileme za sprovođenje zakonskih odredbi u vezi sa konfiskacijom

Metodologija

U pomenutoj temi - pokrenuta pitanja i izazovi biće obrađeni kroz doprinose (predstavljene izazove) učesnika na okruglom stolu, nudeći rešenja u skladu sa važećim zakonodavstvom, interaktivne diskusije i praktične primere u skladu sa pravilima važećeg zakonodavstv.

Korisnici

Sudije upravnog Departmana Apelacionog suda i Osnovnog suda, stručni saradnici i inspektori iz svih inspektorata Republike Kosovo) sa GIZ-om.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana od:

- Radionica za Izradu Programa za Kontinuiranu Obuku 2026.

8. Radni sporovi po Zakonu o javnim službenicima

U ovoj obuci, glavni cilj je unapređenje znanja sudija o postupku koji se razvija i sudskoj zaštiti u sporovima iz radnih odnosa sa fokusom na državne službenike Republike Kosovo. Teškoće su izražene u sprovođenju odluka Saveta, sprovođenju odluka od strane sudova, sprovođenju ustavnih standarda za pravo na rad i sprovođenju garancija Evropske konvencije o ljudskim pravima. Takođe će se razmotriti pitanja vezana za sprovođenje odredbi Zakona o javnim službenicima u upravnim organima koji se bave sudskom zaštitom iz radnog odnosa, kao i postupak i rokovi za upravnu i sudsku žalbu. Takođe će se razmotriti pokretanje upravnog spora protiv odluke NNOK-a, sudska zaštita radnih prava javnih službenika, nadležnosti, rokovi i pravni lekovi itd. Namera je i da se u ovim slučajevima sprovede princip pravičnog suđenja i u razumnom roku. Izazovno u rešavanju nekih od ovih slučajeva je i odluka Ustavnog suda, kojom je zabranjena primena odredbi Zakona o javnim službenicima na određeni vremenski period, stoga je potreban sveobuhvatan pristup.

Ova obuka će sveobuhvatno pregledati odredbe Zakona o javnim službenicima radi njihove pravilne primene za javne službenike. Zatim će se razmotriti pravni postupak NNO i pravni lekovi protiv njegovih odluka, kao i izvršenje njegovih odluka. Takođe, ova obuka će se baviti pitanjima koja zahtevaju odgovore, kao što su: Koja su prava javnih službenika? Koji je značaj odredbi Zakona o javnim službenicima za postupak suđenja u vezi sa ovim kategorijama i kakva je težina odluka i postupak za njihovo donošenje? U ovoj obuci, treneri će tumačiti odredbe Zakona o javnim službenicima kroz objašnjenja u vezi sa gore navedenim temama. Pitanja pokrenuta tokom obuke biće obrađena pored objašnjenja tumačenjem zakonskih rešenja i razradom praktičnih primera o glavnim principima i pravilima gore navedenog Zakona i drugih važećih zakona, kao i interaktivnim diskusijama sa učesnicima.

Ciljevi

- ⇒ Da se upoznaju sa pravima državnih službenika prema Zakonu o javnim službenicima;
- ⇒ Da se razlikuju kategorije zaposlenih koji se sude u postupku upravnog spora i one kategorije koje se sude u parničnom postupku.
- ⇒ Da se analizira pravni postupak u NNO i pravna sredstva protiv njegovih odluka;
- ⇒ Da bi se pravilno sprovele zakonske odredbe za državne službenike.

Sadržaj

- Pravedna primena zakonskih odredbi za javne službenike;
- Pravni postupak u NNO i pravni lekovi protiv njegovih odluka;
- Slučajevi iz sudske prakse u vezi sa postupkom u stvarima koje se tiču javnih službenika.

Metodologija

Metode koje će se koristiti tokom ove obuke su: delimično predavanje, interaktivne diskusije i kritička analiza zakonskih odredbi i slučajeva iz prakse. Obuka će biti strukturirana na način da se većina vremena ostavi za debate i diskusije sa učesnicima. Obuka će razraditi glavne principe i pravila prava radnog odnosa za javne službenike prema Zakonu i metode donošenja odluka.

Korisnici

Sudije upravnog Departmana Apelacionog suda i Osnovnog suda, stručni saradnici i službenici NNO, predstavnici javnih organa.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana od:

- Radionica za Izradu Programa za Kontinuiranu Obuku 2026.

9. Praksa Evropskog suda za ljudska prava u upravnim sporovima - Način sprovođenja odluka Evropskog suda za ljudska prava u nacionalnim sudovima

Glavni cilj ove obuke je unapređenje znanja sudija o glavnim odlukama u aktuelnoj praksi Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u pitanjima upravnih sporova i načinu sprovođenja ovih odluka u nacionalnim (domaćim) sudovima. Drugi cilj je rešavanje sudske zaštite ljudskih prava, uključujući glavne slučajeve Evropskog suda za ljudska prava, tačnije, pružanje smernica i preporuka za pojedinačna ljudska prava koja su zaštićena Ustavom Kosova, sudskom praksom Evropskog suda za ljudska prava i Ustavnim sudom. Analiziraće se obim sudske zaštite ljudskih prava u Republici Kosovo, na osnovu poređenja ove zaštite sa standardima tumačenja Evropske konvencije, a biće razmotreni i odnosi između Evropskog suda za ljudska prava i nacionalnih sudova.

Ciljevi

- Da se upoznaju sa pravnim pitanjima koja se pokreću u upravnim sporovima pred Evropskim sudom za ljudska prava;
- Da razlikuju načine sprovođenja odluka Evropskog suda za ljudska prava u nacionalnim (lokalnim) sudovima u upravnoj oblasti;
- Da razume pristupe i stavove Evropskog suda za ljudska prava (ESLJP) u upravnim sporovima u vezi sa ključnim proceduralnim i materijalnim aspektima individualnih prava i sloboda, u vezi sa praksom ESLJP-a;
- Da primenu efikasno ustavnu obavezu specifičnu iz člana 53 Ustava Republike Kosova - "Ljudska prava i osnovne slobode (treba da) se tumače u skladu sa odlukama Evropskog suda za ljudska prava"; i da budu upoznati sa razlozima zbog kojih sudovi na Kosovu, u svojoj praksi, treba da se oslanjaju na pravnu praksu Evropskog suda za ljudska prava.

Sadržaj

- Pravna pitanja koja se pokreću u upravnim sporovima pred Evropskim sudom za ljudska prava po zahtevima u upravnoj oblasti.
- Metode sprovođenja odluka Evropskog suda za ljudska prava u nacionalnim (lokalnim) sudovima u upravnoj oblasti.
- Stavovi Evropskog suda za ljudska prava u upravnim sporovima u vezi sa glavnim proceduralnim i materijalnim aspektima individualnih prava i sloboda, u vezi sa praksom Evropskog suda za ljudska prava;
- Konkretna ustavna obaveza iz člana 53. Ustava Republike Kosovo i razlozi zašto bi sudovi Kosova, u svojoj praksi, trebalo da se oslanjaju na sudsku praksu Evropskog suda za ljudska prava.

Metodologija

Na ovoj obuci, učesnici će imati priliku, kroz interaktivne diskusije i objašnjenja trenera, da steknu nova znanja o glavnim odlukama u aktuelnoj praksi Evropskog suda za ljudska prava (ESLLP) u vezi sa žalbama u upravnoj oblasti - upravnim sporovima. Fokus će takođe biti na pružanju smernica i preporuka o pojedinačnim ljudskim pravima zaštićenim važećim zakonodavstvom i sudskom praksom ESLJP-a.

Korisnici

Sudije upravnog Departmana Apelacionog suda i Osnovnog suda kao i stručni saradnici.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana od:

- Radionica za Izradu Programa za Kontinuiranu Obuku 2026.

10. Primena Zakona o Azilu i Zakona o Državljanstvu i ne-državljanstvu - dileme u upravnoj i sudskoj praksi

Ova obuka ima za cilj produblјivanje znanja kosovskih sudija o međunarodnim garancijama u oblasti azila, a posebno o odredbama Zakona o azilu Kosova, odnosu ovog zakona sa Međunarodnom konvencijom o azilu i pravilnoj primeni njenih odredbi prilikom odlučivanja o ovim slučajevima. Takođe će biti obrađena pitanja vezana za status i boravak lica koja traže međunarodnu zaštitu, pravni postupak za njihovo pritvaranje i proterivanje iz Republike Kosovo na osnovu odredbi Zakona o azilu, kao i njihovo sprovođenje od strane nadležnih organa Republike Kosovo.

Cilј ove obuke je unapređenje znanja sudija o aktuelnim pitanjima ne državlјanstva u zemlji i aktuelnim dešavanjima u međunarodnoj pravnoj doktrini, kao i primerima dobre prakse i mogućim rešenjima. U ovoj obuci, pored poređenja praksi zemlje sa praksama u regionu i Evropi, biće ispitani objektivni i subjektivni izazovi u razmatranju tužbi u postupku upravnog spora, uloga kvalitetnog rada upravnih organa u dve instance, kao i pravosudnih organa u sprečavanju ne-državlјanstvu. Ne-državlјanstvo može nastati kao rezultat diskriminacije i proizvoljnog lišavanja državlјanstva, situacija abnormalnog rada države, neodgovarajuće prakse civilne registracije, problema u dobijanju dokumenata koji dokazuju državlјanstvo i drugih nedostataka u zakonima o državlјanstvu.

Znanje koje će učesnici steći imaće pozitivan uticaj na procenu zahteva tražilaca azila kako u administrativnim tako i u sudskim postupcima, i omogućiće pravedo i blagovremeno rešavanje ovih slučajeva. Učesnici će takođe steći efikasno znanje u vezi sa prikupljanjem informacija iz različitih međunarodnih izveštaja i zemlje porekla tokom obrade slučajeva. Ova obuka će pružiti odgovore u vezi sa odredbama Zakona o azilu Kosova, fokusirajući se na pitanja i dileme vezane za status i položaj lica koja traže međunarodnu zaštitu, pravni postupak za njihovo pritvaranje i proterivanje iz Republike Kosovo na osnovu međunarodnih standarda i nacionalnog zakonodavstva, kao i njihovu pravilnu primenu od strane nadležnih organa Republike Kosovo. Takođe će biti izvršena analiza dosadašnje sudske prakse u vezi sa sudskim odlukama o tužbama za priznavanje statusa međunarodne zaštite, kao i poređenje sa slučajevima Evropskog suda za ljudska prava. Neka od pitanja koja će biti pokrenuta i koja zahtevaju odgovore u ovoj obuci su: Glavne dileme koje se javljaju u vezi sa državlјanstvom i načinima njegovog sticanja i gubitka na Kosovu? Koji su glavni problemi u sprovođenju Zakona o državlјanstvu Kosova? Takođe, u praksi u Republici Kosovo postoje pravni problemi i nejasnoće i druga pitanja u vezi sa državlјanstvom koja treba i biće detalјno tretirana. Ovi problemi i postupci treba da se rešavaju na sveobuhvatan način kroz objašnjenje zakonskih odredbi, načina sticanja državlјanstva, ispravne primene postupaka za gubitak državlјanstva i rokova za razmatranje zahteva i žalbi.

U ovoj obuci, dileme i pitanja će biti obrađena kroz delimično teorijsko objašnjenje, a zatim kroz obradu konkretnih slučajeva i primera. Takođe će se koristiti diskusije i praktični primeri zasnovani na međunarodnom i nacionalnom zakonodavstvu u oblasti azila/međunarodne zaštite. U ovoj obuci, sve dileme i tematska pitanja biće objašnjena kroz primere iz lokalne, regionalne i međunarodne administrativne i sudske prakse. Pored angažovanja učesnika, biće obrađeni i praktični slučajevi koji su odlučeni na sudu. Takođe, kroz razgovor, učesnici će

razmeniti iskustva jedni sa drugima u vezi sa različitim aktuelnim pitanjima iz sudske prakse upravnog departmana Osnovnog suda u Prištini i upravnog departmana Apelacionog suda. Obradiće se i slučajevi iz upravnih postupaka i sudskih postupaka koji se primenjuju u regionalnim i evropskim zemljama, što će pomoći sudijama u efikasnom i praktičnom ispitivanju zahteva koji su direktno ili indirektno povezani sa pravima državljanstva.

Ciljevi

- ⇒ Sprovode odredbe Zakona o Azilu Kosova i sekundarnog zakonodavstva prilikom rešavanja pitanja azila;
- ⇒ Unapređuju znanja i sprovode odredbe važećih zakona o državljanstvu u Republici Kosovo;
- ⇒ Upoznaju načine sticanja i gubitka državljanstva;
- ⇒ Unapređuju svoja znanja u primeni principa međunarodnog prava za zaštitu prava izbeglica, odnosno sa principima Konvencije o zaštiti prava izbeglica iz 1951. godine i njenog Protokola iz 1967. godine.

Sadržaj

- Uloga i sprovođenje odredbi kosovskog Zakona o azilu i njegov odnos sa međunarodnom konvencijom o azilu.
- Sprovođenje važećih zakonskih odredbi o državljanstvu u Republici Kosovo.
- Načini sticanja i gubitka državljanstva.
- Sprovođenje principa međunarodnog prava za zaštitu prava izbeglica, naime principa Konvencije o zaštiti prava izbeglica iz 1951. godine i njenog Protokola iz 1967. godine.

Metodologija

Metodologija će obuhvatiti delimična teorijska objašnjenja i otvorene diskusije kako bi se zaključci i preporuke podelili sa svim učesnicima za i u korist njihovog praktičnog rada. Dileme i pokrenuta pitanja će se takođe obrađivati kroz diskusije i praktične primere o glavnim principima i pravilima međunarodnog i nacionalnog zakonodavstva u oblasti međunarodne zaštite izbeglica, grupni rad i njihovu diskusiju sa učesnicima, kao i diskusije o efikasnim praksama koje dovode do odluka zasnovanih na zaslugama u aktuelnim slučajevima i odluka o žalbama na različitim nivoima.

Korisnici

Sudije Departmana za upravne poslove Apelacionog suda i Osnovnog suda i službenici Nacionalne komisije za izbeglice i Departmana za državljanstvo, azil i migracije - MUP-a i drugih institucija (sa UNHCR-om).

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

AKTIVNOSTI OBUKE U USTAVNOJ OBLASTI

Tema identifikovana od:

- Radionica za Izradu Programa za Kontinuiranu Obuku 2026.

1. Aktuelna praksa Ustavnog suda u vezi sa praksom Evropskog suda za ljudska prava u skladu sa zahtevima u oblasti građanskog i upravnog prava.

Glavni cilj ove obuke je unapređenje znanja sudija i tužilaca o novim saznanjima i ključnim odlukama u aktuelnoj praksi Ustavnog suda Kosova u odnosu na praksu Evropskog suda za ljudska prava (ESLJP) u skladu sa zahtevima u građanskoj i upravnoj oblasti. Još jedan cilj je obrada sudske zaštite ljudskih prava, uključujući glavne slučajeve Ustavnog suda Kosova i slučajeve Evropskog suda za ljudska prava (ESLJP), i pružanje smernica i preporuka za pojedinačna ljudska prava zaštićena Ustavom Kosova, sudskom praksom Ustavnog suda, kao i jurisprudencijom ESLJP-a. Zatim, sudska zaštita ustavnih prava u Republici Kosovo, na osnovu poređenja ove zaštite sa standardima tumačenja Ustavnog suda Kosova i ESLJP-a, kao i tretman odnosa između ustavnog suda i redovnih sudova. Fokus će takođe biti na incidentnoj kontroli ustavnosti u kontekstu razvoja aktuelne sudske prakse.

Ciljevi

- ⇒ Da se upoznaju sa osnovnim pravnim pitanjima postavljenim u slučajevima prema zahtevima u oblasti građanskog i upravnog prava pred Ustavnim sudom;
- ⇒ Da razumeju pristupe i stavove Ustavnog suda Kosova u vezi sa ključnim proceduralnim i sadržinskim aspektima individualnih prava i sloboda, u vezi sa praksom Evropskog suda za ljudska prava (ESLJP);
- ⇒ Da efikasno primenjuju odredbe člana 53 i 22 Ustava Republike Kosovo i da sudije donose odluke u skladu sa odlukama Evropskog suda za ljudska prava;
- ⇒ Da pravilno obrazlažu svoje odluke u praksi oslanjajući se na jurisprudenciju ESLJP i kako da pristupe incidentnoj kontroli ustavnosti.

Sadržaj

- Aktuelna pitanja i karakteristike prakse Ustavnog suda po zahtevima u građanskoj i upravnoj oblasti;
- Pristupi i stavovi Ustavnog suda Kosova u vezi sa ključnim proceduralnim i suštinskim aspektima individualnih prava i sloboda, u odnosu na praksu Evropskog suda za ljudska prava (ESLJP);
- Sprovođenje odredbi članova 53 i 22 Ustava Republike Kosovo i donošenje odluka u skladu sa odlukama Evropskog suda za ljudska prava;
- Obrazloženje sudskih odluka u praksi, oslanjajući se na jurisprudenciju Evropskog suda za ljudska prava;
- Uloga incidentalne kontrole ustavnosti u aktuelnoj praksi u Republici Kosovo.

Metodologija

Na ovoj obuci, učesnici će imati priliku, kroz interaktivne diskusije i objašnjenja trenera, da steknu nova znanja o glavnim odlukama u aktuelnoj praksi Ustavnog suda Kosova u vezi sa praksom Evropskog suda za ljudska prava (ESLJP) po zahtevima-žalbama u građanskoj i upravnoj oblasti, kao i o ulozi incidentne ustavne kontrole. Fokus će takođe biti na pružanju smernica i preporuka o pojedinačnim ljudskim pravima zaštićenim Ustavom Kosova, sudskom praksom Ustavnog suda, kao i sudskom praksom Evropskog suda za ljudska prava.

Korisnici

Sudije i tužioci svih nivoa u Republici Kosovo.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

AKTIVNOSTI OBUKE O EKLjP

Tema je identifikovana iz:

- Nacionalni plan za ljudska prava
- Izveštaj NIP-a i drugih nevladinih organizacija o ljudskim pravima
- Izveštaj ombudsmana
- Upitnik za VNT za tužioce 2026
- Upitnik za VNT za tužioce 2026
- Radionica za razvoj programa kontinuirane obuke 2026.

1. Sudska praksa Suda u Strazburu - Slučajevi sa stručnošću Suda u Strazburu

Iako Kosovo još uvek nije član Saveta Evrope i nije potpisnica Evropske konvencije o ljudskim pravima, kod nje direktno utiče sudska praksa Evropske konvencije o ljudskim pravima, a ova obaveza proizilazi iz Ustava Republike Kosovo. U početku, član 22. Ustava Kosova garantuje direktnu primenu „Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i njenih protokola“, stoga Evropska konvencija o ljudskim pravima i protokoli imaju direktno pravno dejstvo na Kosovu, sa prioritetom nad drugim zakonima. Štaviše, član 53. Ustava jasno navodi da će se „ljudska prava i osnovne slobode zagarantovane ovim Ustavom tumačiti u skladu sa odlukama Evropskog Suda o Ljudskim Pravima“. Primena sudske prakse Evropske konvencije o ljudskim pravima prilikom pisanja sudskih odluka je veoma važna kako u smislu efekta sprovođenja ljudskih prava zagarantovanih Evropskom konvencijom o ljudskim pravima, tako i za objedinjavanje prakse donošenja odluka u sudovima svih nivoa. U praksi, iako se može smatrati problematičnim, sudije sada mogu pristupiti sudskoj praksi Evropskog konvencije o ljudskim pravima zahvaljujući korišćenju interneta. S obzirom na to da se tumačenje osnovnih prava i sloboda vrši u skladu sa sudskom praksom Evropske konvencije o ljudskim pravima, neophodno je da pravni stručnjaci u sudovima i tužioci poseduju znanje o bazama podataka Evropske konvencije o ljudskim pravima, platformama Saveta Evrope, kao i drugim resursima, kao što su vodiči Evropske konvencije o ljudskim pravima za relevantne članove Evropske konvencije. Znanje stečeno na ovoj obuci omogućiće razvoj veština sudija i tužilaca tako što će se osigurati da se pravno pisanje i rezonovanje razvijaju pozivajući se na sudsku praksu Suda u Strazburu.

Ciljevi

- ⇒ Unapređenje praktičnih veština u primeni sudske prakse Strazburškog suda;
- ⇒ Unapređenje znanja o istraživanju i identifikaciji konkretnih slučajeva ili dokumenata na platformama SE i ESLJP-a;
- ⇒ Korišćenje platformi prema potrebama i različitih načina za identifikaciju problema, relevantnih članaka ili slučajeva;
- ⇒ Praktična obuka u korišćenju sudske prakse ESLJP u pravnom pisanju, uključujući navođenje odgovarajućih slučajeva, kako se pozivati na slučajeve ESLJP i korišćenje slučajeva ESLJP u konkretnim praktičnim situacijama;
- ⇒ Razvijanje veština pravnih stručnjaka u pisanju pravnih tekstova u skladu sa standardima ESLJP prilikom primene sudske prakse ESLJP.

Sadržaj

- Primena sudske prakse Suda u Strazburu, uključujući veštine u pronalaženju i istraživanju slučajeva i dokumenata u HUDOC-u i korišćenje smernica ESLJP;

- Pravni tekstovi, uključujući citiranje slučajeva iz prakse Suda u Strazburu, način pozivanja na slučajeve ESLjP i njihovu najbolju primenu u sudskoj praksi na Kosovu u građanskim i krivičnim stvarima.
- Pisanje pravnih dokumenata i izgradnja kapaciteta prilikom obrazlaganja odluka u skladu sa sudskom praksom ESLjP.

Metodologija

Obuka će se sprovoditi istraživanjem sudske prakse Suda u Strazburu, uključujući prezentacije i diskusije o konkretnim slučajevima iz ESLjP uz učešće učesnika, uz pristup pretraživačima platformi kao što je HUDOC i praktičnu upotrebu Smernica ESLjP. Praktične vežbe u pronalaženju, referenciranju i citiranju slučajeva ESLjP u skladu sa pravnim standardima pisanja.

Korisnici

Sudije, tužioci i stručni saradnici.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema je identifikovana iz:

- Radionica za razvoj programa kontinuirane obuke 2026.
- Izveštaj organizacije za ljudska prava
- Izveštaj ombudsmana
- Upitnik za VNT za tužioce 2026

2. Vođenje sudskog postupka i zakonito postupanje u razumnom roku

Pravilan pravni postupak je vitalna garancija u svakom demokratskom društvu, tako da su principi, ferri postupak, nepristrasnost i postupanje u razumnom roku, kao što su transparentnost i javnost suđenja, najvažniji i najnapadaniji u Konvenciji. U ovom sudu ima najviše slučajeva koji se tiču pitanjem pravilnog pravnog postupka nego bilo koje druge vrste prava predviđene Konvencijom. Odgovornost za obezbeđivanje pravilnog pravnog postupka mnogo više pada na sudije, javne tužioce. Sve sudije koje predsedavaju sudskim zasjedanjem osiguravaju da se poštuju sve garancije sadržane u članu 6, garantujući i poštujući fer, nepristrasan i u razumnom roku sproveden postupak, uključujući transparentnost i javnost suđenja, tj. od početka ročišta moraju uzeti u obzir odgovornost da obezbede da se ove garancije poštuju i u krivičnim i u građanskim slučajevima. Pitanje prekomernog produžavanja sudskih postupaka i često nerazumnog otkazivanja sudskih ročišta u našoj sudskoj praksi je prilično problematično, stoga su sudije dužne da obezbede poštovanje principa zaključivanja sudskih predmeta u razumnom roku kako bi se garantovali standardi člana 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima, naime pravedno, nepristrasno i suđenje u razumnom roku. Faktori koje su institucije Konvencije utvrdile za procenu da li su određeni postupci ispunili standard razumnog roka su složenost datog slučaja, stav vlasti, stav podnosioca zahteva i šta se zahteva od podnosioca zahteva. Sud procenjuje složenost slučaja u svetlu faktora kao što su priroda činjenica ili pravnih pitanja, broj uključenih aktera kao okrivljenih, stranaka ili svedoka, vođenje sličnih ili povezanih postupaka i svi međunarodni elementi, vodeći računa da je postupak otvoren i transparentan, jer postupak koji je otvoren samo za stranke i njihove zastupnike ne ispunjava zahteve ove odredbe Konvencije. Međutim, štampa i javnost mogu biti isključeni sa disciplinskih saslušanja koja se održavaju u zatvorima, a zahtev za otvorenim postupkom primenjuje se u bilo kojoj fazi postupka koja utiče na odluku o predmetnom slučaju.

Ciljevi

- ⇒ Razvijanje praktičnih veština u primeni sudske prakse Strazburškog suda u vezi sa pravilnim postupkom i razumnim rokom;
- ⇒ Definirati pravilni postupak i razumni rok Evropske konvencije o ljudskim pravima;
- ⇒ Razumeti u kojoj fazi sudskog postupka se primenjuju ovi principi;
- ⇒ Razumeti šta obuhvata pravo na otvoreno saslušanje;
- ⇒ Saznajte šta obuhvata pojam „pravilnog postupka“;
- ⇒ Analizirajte slučajeve Suda za ljudska prava u Strazburu u vezi sa članom 6.1 Evropske konvencije.

Sadržaj

- Sprovođenje jurisprudencije Strazburškog suda u vezi sa zakonitim postupkom i razumnim rokom.
- Primena kriterijuma Evropske konvencije o ljudskim pravima u vezi sa pravilnim postupkom i razumnim rokom prema Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima

- Sprovođenje jurisprudencije Suda u Strazburu u vezi sa transparentnošću, pravom na otvoreno saslušanje i pristupom sudu.
- Složenost slučajeva, dužina sudskih postupaka i praksa ESLJP u vezi sa ovim pitanjima

Metodologija

Obuka će se sprovoditi istraživanjem sudske prakse Suda u Strazburu, uključujući prezentacije i diskusije o konkretnim slučajevima iz ESLJP o pravičnom, nepristrasnom i razumnom postupku, sa posebnim naglaskom na pravičan, nepristrasan i razuman postupak, koristeći interaktivnu metodu sa učesnicima.

Korisnici

Sudije, tužioci i stručni saradnici.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema je identifikovana iz:

- Radionica za razvoj programa kontinuirane obuke 2026.
- Upitnik za VNT za tužioce 2026
- Izveštaj Evropske komisije o Kosovu
- Nacionalni plan za ljudska prava
- Projekat EC-PROFLEX

3. Sloboda izražavanja - kleveta i zaštita ugleda

Kleveta i zaštita ugleda predstavljaju jedno od najosetljivijih područja ravnoteže između slobode izražavanja i prava na čast i ugled. Sudije i tužioci se često suočavaju sa slučajevima u kojima moraju da povuku granicu između legitimne kritike, čak i kada je ona oštra, i kršenja individualnih prava. Ova obuka će se posebno fokusirati na razumevanje evropskih i domaćih standarda o kleveti, uključujući postupanje prema javnim ličnostima, odgovornosti i sankcije medija, kao i sudsku praksu Evropskog Suda o Ljudskim Pravima (ESLjP). Cilj obuke je jačanje uloge pravosuđa u zaštiti slobode izražavanja i istovremeno poštovanje prava na ugled, u skladu sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i standardima Saveta Evrope.

Ciljevi

- ⇒ Razumeti pravne standarde i sudsku praksu ESLjP o kleveti i zaštiti ugleda;
- ⇒ Napravite razliku između legitimne kritike (čak i oštre) i zabranjene klevete;
- ⇒ Priminiti principe o statusu javnih ličnosti i granicama kritike prema njima;
- ⇒ Proceniti odgovornosti i sankcije u novinarstvu, uzimajući u obzir princip srazmernosti;
- ⇒ Oni primenjuju standarde Saveta Evrope u donošenju sudskih odluka.

Sadržaj

- Domaći i međunarodni pravni okvir o kleveti i zaštiti ugleda;
- Oštra kritika: njene granice i razlika između mišljenja, činjenica i klevetničkih optužbi;
- Javne ličnosti: posebni standardi za procenu kritika prema njima;
- Odgovornosti i sankcije u novinarstvu: uloga medija, urednika i srazmernost građanskih/krivičnih mera;
- Sudska praksa ESLjP: ključni slučajevi o kleveti i ugledu;
- Standardi Saveta Evrope: preporuke za dekriminalizaciju klevete i obezbeđivanje pravedne ravnoteže između osnovnih prava i sloboda.

Metodologija

Obuku će podržati međunarodni stručnjaci koji će se fokusirati na međunarodne standarde vezane za slobodu izražavanja i metodologiju učenja odraslih. Obuka će biti u skladu sa međunarodnim modelom priručnika za obuku o slobodi izražavanja i medijima koji je izradio projekat Saveta Evrope. Ovaj priručnik za obuku će se takođe koristiti za druge obuke u oblasti slobode izražavanja koje će biti razvijene u saradnji sa Savetom Evrope i Akademijom Pravde. Tokom obuke, učesnicima će biti obezbeđeni materijali i vežbe. Treneri će pružiti mogućnosti za otvorene diskusije o različitim pitanjima vezanim za temu obuke i pružiće učesnicima solidnu osnovu za razvoj njihovih veština kao trenera u oblasti slobode izražavanja.

Korisnici

Sudije, tužioci i stručni saradnici.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema je identifikovana iz:

- Radionica za razvoj programa kontinuirane obuke 2026.
- Upitnik za VNT za tužioce 2026
- Izveštaj Evropske komisije o Kosovu
- Izveštaj OI
- Nacionalni plan za ljudska prava

4. Ljudska prava i efikasna zaštita u krivičnom postupku

Sprovođenje standarda Evropske konvencije o ljudskim pravima, odnosno Evropske konvencije o ljudskim pravima, proizilazi kao obaveza iz Ustava Republike Kosovo. Prvobitno, član 22. Ustava Kosova garantuje direktnu primenu „Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i njenih protokola“, stoga Evropska konvencija o ljudskim pravima i protokoli imaju direktno pravno dejstvo na Kosovu, sa prioritetom nad drugim zakonima. Štaviše, član 53. Ustava jasno navodi da će se „ljudska prava i osnovne slobode zagarantovane ovim Ustavom tumačiti u skladu sa odlukama ESLJP“. Upotreba prakse ESLJP prilikom pisanja i obrazlaganja sudskih odluka veoma je važna kako u smislu efekta sprovođenja ljudskih prava zagarantovanih Evropskom konvencijom, tako i za objedinjavanje prakse donošenja odluka u sudovima svih nivoa, posebno u Apelacionom sudu, s obzirom na to da se Apelacioni sud u kosovskom pravosudnom sistemu smatra ujediniteljem sudske prakse. Produžena upotreba pritvora često je simptom disfunkcije krivičnog pravosudnog sistema, što može dovesti do nedostatka zaštite prava pritvorenika. To može dovesti do njihovog nehumanog i ponižavajućeg postupanja. Pritvor, kada se ne poštuju međunarodni standardi i naše domaće zakonodavstvo, rezultira kršenjem osnovnih ljudskih prava i sloboda, stoga su tužioci dužni da vode računa prilikom podnošenja zahteva za pritvor.

Ciljevi

- ⇒ Razvijanje praktičnih veština u primeni standarda Evropske konvencije o ljudskim pravima, odnosno Evropske konvencije o ljudskim pravima;
- ⇒ Direktna primenljivost „Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i njenih protokola“, dakle Evropske konvencije o ljudskim pravima i njenih protokola na Kosovu;
- ⇒ Korišćenje prakse ESLJP prilikom pisanja i argumentovanja sudskih odluka u vezi sa efektom sprovođenja ljudskih prava zagarantovanih EKLJP-om i unifikacija prakse donošenja odluka u sudovima svih nivoa, posebno u Apelacionom sudu;
- ⇒ Poštovanje međunarodnih standarda i domaćeg zakonodavstva u duhu osnovnih ljudskih prava i sloboda prilikom primene mere pritvora, odnosno podnošenja zahteva za pritvor od strane tužilaca.

Sadržaj

- Sprovođenje standarda Evropske konvencije o ljudskim pravima, odnosno Evropske konvencije o ljudskim pravima;
- Direktna primenljivost Evropske konvencije o ljudskim pravima i njenih protokola, prilikom pisanja i argumentovanja sudskih odluka u smislu efekta sprovođenja ljudskih prava zagarantovanih Evropskom konvencijom o ljudskim pravima
- Unifikacija prakse donošenja odluka u sudovima svih nivoa, posebno u Apelacionom sudu; Poštovanje međunarodnih standarda i domaćeg zakonodavstva u duhu osnovnih ljudskih

prava i sloboda prilikom primene mere pritvora, odnosno podnošenja zahteva za pritvor od strane tužilaca.

Metodologija

Obuka će se sprovoditi analizom naše prakse u vezi sa sudskom praksom Suda u Strazburu, uključujući prezentacije i diskusije o konkretnim slučajevima iz ESLjP o pravičnim, nepristrasnim i blagovremenim postupcima, sa posebnim naglaskom na pravične, nepristrasne i blagovremene postupke, koristeći interaktivnu metodu sa učesnicima.

Korisnici

Sudije, tužioci i stručni saradnici.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema je identifikovana iz:

- Projekat EC-PROFLEX

5. Konferencija na temu slobode izražavanja i medija

Sloboda izražavanja jedno je od osnovnih prava zagarantovanih Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i ključni stub demokratskog društva. Ona omogućava slobodnu razmenu ideja, transparentnost, odgovornost i učešće građana u javnom životu.

Međutim, ovo pravo se često suočava sa izazovima u praksi: nerazumnim ograničenjima, balansiranjem sa drugim osnovnim pravima, uticajima novih tehnologija, kao i pritiscima na novinare i medije. Uloga pravosuđa u tom pogledu je neophodna kako bi se osigurala pravedna ravnoteža između osnovnih prava i sloboda i zaštitio demokratski javni diskurs. U tom kontekstu, biće organizovana konferencija posvećena pitanjima vezanim za slobodu izražavanja. Tačna tema konferencije biće određena u koordinaciji sa institucionalnim partnerima, odražavajući najaktuelnije potrebe i razvoj u ovoj oblasti.

Ciljevi

- ⇒ Razgovarati o ključnim pitanjima vezanim za slobodu izražavanja u lokalnom i evropskom kontekstu;
- ⇒ Naglasiti ulogu pravosuđa u zaštiti i razvoju standarda slobode izražavanja;
- ⇒ Kreirati interaktivnu platformu za razmenu ideja i iskustava između pravnih stručnjaka, novinara i civilnog društva;
- ⇒ Promovisati razmišljanje o novim pravnim dešavanjima i sudskim praksama u ovoj oblasti.

Sadržaj (izabrano u zavisnosti od teme)

- Međunarodni i evropski standardi o slobodi izražavanja;
- Sudska praksa ESLJP;
- Uravnoteženje slobode izražavanja sa drugim pravima (privatnost, ugled, javna bezbednost);
- Novi trendovi na nivou EU i Saveta Evrope;
- Uloga lokalnih institucija u sprovođenju evropskih standarda;
- Iskustva i perspektive novinara, advokata i civilnog društva.

Metodologija

Jednodnevna konferencija sa glavnim govorima i prezentacijama stručnjaka, panel diskusijama sa sudijama, tužiocima, advokatima, novinarima i predstavnicima civilnog društva, interaktivnim sesijama i otvorenim diskusijama sa učesnicima.

Korisnici

Sudije, tužioci, advokati, novinari, predstavnici državnih institucija, civilnog društva i Akademije (izabrani, ne putem prijave)

Trajanje

Konferencija će trajati jedan (1) dan.

AKTIVNOSTI OBUKE O EVROPSKOM PRAVU

Tema je identifikovana iz:

- Evropski centar za sudije i advokate (Luksemburški centar Evropskog instituta za javnu upravu/EIPA)

1. Pravosudna saradnja u građanskim i trgovinskim stvarima

Tokom poslednjih 15 godina, došlo je do značajnog razvoja u oblasti evropskog prava, koji, međutim, ostaje uglavnom neprimećen od strane pravnih stručnjaka (nacionalnih sudija, advokata itd.). Međunarodno privatno pravo ili - kako se naziva u Ugovoru - „sudska saradnja u građanskim stvarima“ razvilo se u nezavisnu i zasebnu oblast evropskog prava. Od kada je Amsterdamski ugovor dao Evropskoj uniji nadležnost da donosi zakone u oblasti međunarodnog privatnog prava, usvojen je značajan broj evropskih zakonodavnih akata u ovoj oblasti. Kao i u drugim oblastima prava Evropske unije, instrumenti usvojeni u ovoj oblasti imaju prednost nad domaćim zakonima država članica i međusobno su povezani sa nacionalnim pravom kada je u pitanju uspostavljanje zajedničkih minimalnih proceduralnih standarda na nivou Unije u određenim oblastima prava. Kao rezultat toga, nacionalne sudije se sve više suočavaju sa situacijama sa prekograničnim implikacijama i sa pravnim problemima i pitanjima koja reguliše pravo EU. Takve situacije mogu da uključuju, na primer, izvršenje ugovora koji uključuju isporuku robe i pružanje usluga preko granica, pravna pitanja koja se odnose na kretanje turista i saobraćajne nezgode u inostranstvu, pitanja koja se odnose na sticanje i raspolaganje imovinom, pokretnom i nepokretnom, od strane pojedinaca i preduzeća u jednoj ili više država članica Evropske unije, osim one u kojoj su osnovani, i nasleđivanje imovine pojedinaca koji imaju imovinu i veze u nekoliko država članica. I u oblasti porodičnog prava, multinacionalni lični odnosi su sve češći i redovno se javljaju pravna pitanja u slučajevima prekograničnih porodičnih odnosa i roditeljske odgovornosti. Slično tome, danas mala i srednja preduzeća (MSP) koja su glavna komponenta evropskog unutrašnjeg tržišta obavljaju prekogranične transakcije gotovo svakodnevno i često onlajn.

Ciljevi

- ⇒ Unapredno znanje o evoluciji institucionalnog i okvira za donošenje odluka u sektoru građanskog pravosuđa u EU;
- ⇒ Shvatanje pravnih instrumenata koji su trenutno na snazi i sticanje uvida u aproksimaciju i harmonizaciju građanskog prava EU.

Sadržaj

- Slobodan protok odluka u građanskim i trgovinskim stvarima;
- Merodavno pravo u građanskim i trgovinskim stvarima;
- Slobodan protok presuda u porodičnim stvarima;
- Proceduralni aspekti pravosudne saradnje u građanskim stvarima;
- Vansudsko poravnanje, alternativne metode za rešavanje građanskih i trgovinskih sporova u Evropskoj uniji.

Metodologija

Među glavnim metodama koje će se koristiti tokom ove obuke biće: delimična teorijska objašnjenja i slučajevi iz sudske prakse, interaktivne diskusije i analiza sudskih slučajeva.

Korisnici

Sudije Apelacionog suda, sudije osnovnih sudova i stručni saradnici.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema je identifikovana iz:

- Evropski centar za sudije i advokate (Luksemburški centar Evropskog instituta za javnu upravu/EIPA)

2. Saradnja pravosuđa i organa za sprovođenje zakona u krivičnim stvarima

Obuka upoznaje osnovne koncepte, ciljeve i oblike saradnje i institucije krivičnog prava EU. Takođe opisuje kako se institucionalni i okvir za donošenje odluka za saradnju u krivičnim stvarima razvijao unutar EU i fokusira se na zakonodavni postupak i pravne instrumente koji su trenutno na snazi u ovom okviru. Posebna pažnja biće posvećena objašnjavanju razlike između uzajamne pravne pomoći i uzajamnog priznavanja. Glavni instrumenti, kao što je Evropski nalog za hapšenje, biće detaljno analizirani. Štaviše, biće objašnjena glavna dostignuća materijalnog i procesnog krivičnog prava, zajedno sa pravcima u kojima se pravni razvoj u ovoj oblasti, čini se, razvija. Pored toga, modul će se fokusirati na ulogu nacionalnih sudija i tužilaca u sprovođenju krivičnog prava EU i uticaj sudske prakse Suda pravde EU na tumačenje i oblikovanje ove pravne oblasti.

Ciljevi

- ⇒ Unapredno znanje o efikasnoj upotrebi pravnih principa, različitih pravnih instrumenata i postupaka za sprovođenje krivičnog prava EU;
- ⇒ Sposobnost za rešavanje odluka Suda pravde EU, u vezi sa primenom i tumačenjem krivičnog prava EU i sposobnost za rad sa njim kroz postupak preliminarne odlučivanja;
- ⇒ Razumevanje sličnosti i razlika između nacionalnih sistema krivičnog pravosuđa država članica i raspodele ovlašćenja između istražnih i tužilačkih funkcija;
- ⇒ Unaprediti znanje za praktično korišćenje instrumenata za međusobnu pravnu pomoć i međusobno priznavanje u oblasti krivičnog prava EU.

Sadržaj

- Krivično pravosuđe i zakonodavstvo EU;
- Pravna pomoć i međusobno priznavanje;
- Zaštita osnovnih prava, procesnih prava i zaštita u krivičnom postupku;
- Specifične oblasti krivičnih dela, materijalno krivično pravo.

Metodologija

Među glavnim metodama koje će se koristiti tokom ove obuke biće: delimična teorijska objašnjenja i slučajevi iz sudske prakse; interaktivne diskusije i analiza sudskih slučajeva.

Korisnici

Sudije Apelacionog suda, sudije osnovnih sudova i stručni saradnici.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

***AKTIVNOSTI OBUKE U OBLASTI BORBE
PROTIV FALSIFIKOVANJA***

Tema je identifikovana iz:

- Upitnik za procenu potreba za kontinuiranom obukom (sudije/tužioci)
- Radionica za razvoj programa kontinuirane obuke 2026.

1. Prekršaj, nadležnosti i odgovornosti prema odredbama Zakona o prekršajima

Uzimajući u obzir zakonske promene i nedostatak odgovarajućeg usklađivanja u praksi, potrebno je ujednačavanje, posebno u odnosu na vezu između prekršajnog i krivičnog postupka, primenu povoljnog prava, nadležnost i odgovornost. Oblast prekršaja je specifična oblast budući da se prekršaji mogu definisati i posebnim odredbama, način izvršenja i mesto izvršenja takođe određuju nadležnost.

Ciljevi

- ⇒ Pravilna primena prekršajnog postupka;
- ⇒ Pravilna procena kompetentnosti;
- ⇒ Pravilna primena odredbi koje utvrđuju odgovornost
- ⇒ Činjenični opis radnji iz kojih proizilaze zakonska obeležja prekršaja;
- ⇒ Pravna definicija prekršaja;
- ⇒ Odluka o pokretanju postupka - uslovi.

Metodologija

Za sprovođenje ove obuke koristiće se kombinovane metode: kratko teorijsko objašnjenje, interaktivne diskusije, PowerPoint prezentacije, pitanja i odgovori, praćeni praktičnim primerima, i zajednička analiza problema koji se tiču primene ovih odredbi u praksi, tako da svaki učesnik bude aktivan tokom cele obuke.

Korisnici

Sudije osnovnih sudova, odeljenje za prekršaje.

Trajanje

Obuka će trajati 1 (jedan) dan.

***AKTIVNOSTI OBUKE IZ INTERDISCIPLINARNE
KOMPETENCIJE***

Tema je identifikovana iz:

- Predlog za obuku od strane SSK-a
- Radionica za razvoj programa kontinuirane obuke 2026.

1. Etika i profesionalno ponašanje sudija

Etičke prakse sudija su među prvim važnim koracima ka stvaranju institucionalnog okruženja koje će poboljšati poverenje građana u pravosudni sistem Kosova. Etički pristup će služiti kao kamen temeljac za samopouzdanje sudija ili tužilaca prilikom pružanja njihovih usluga vezanih za pravosuđe. Međutim, kodeksi etike i ponašanja su deo šireg okvira. Profesionalni kodeksi ne bi trebalo i ne mogu da stoje samostalno (nezavisno). Profesionalni kodeksi treba da se razmatraju zajedno sa opisima poslova, zakletvama o poštenju, evaluacijama učinka i drugim oblicima nadzora i vođstva. Ova obuka će se, između ostalog, baviti pitanjima vezanim za sprovođenje glavnih etičkih principa, koji su definisani Kodeksom profesionalne etike za sudije i ne samo njih, kao što su nezavisnost, nepristrasnost, integritet, sukob interesa, jednakost, korišćenje društvenih medija, profesionalizam i odgovornost na radu, poverljivost i odnosi sa javnošću i medijima itd. Pored toga, biće obrađena lokalna sudska praksa i praksa ESLJP, što je povezano sa ključnim etičkim pitanjima i principima, kao što su nezavisnost i nepristrasnost sudija itd., što se procenjuje kao velika pomoć sudijama u razumevanju i sprovođenju ključnih etičkih principa.

Pitanja za diskusiju na ovoj obuci mogu biti sledeća: Kako sudije u praksi sprovode princip sudske nezavisnosti i nepristrasnosti? Kako se princip sudskog integriteta sprovodi u praksi i koje su posledice ako se takav princip ne poštuje? Šta znači ex parte komunikacija i kako sudija treba da izbegava takvu komunikaciju? Koje su etičke obaveze sudije u sprovođenju principa jednakog tretmana stranaka u sudskim postupcima? Šta znači sukob interesa i kako sudija treba da ga izbegava? Šta podrazumeva čuvanje poverljivosti sudskog postupka od strane sudije i kako se sudija treba ponašati u odnosu na medije i javnost? Da li je korišćenje društvenih mreža dozvoljeno sudijama, i ako jeste pod kojim uslovima? Da li je primanje poklona dozvoljeno sudijama? Koja je uloga Savetodavnog odbora za sudsku etiku i u kojim slučajevima sudije mogu da mu se obrate za razjašnjenje dilema u vezi sa sprovođenjem glavnih principa etike.

Obuka će poslužiti kao dobra osnova za pružanje znanja sudijama učesnicima, obrađujući glavna pitanja i principe profesionalne etike pomenute gore, čija će pravilna primena od strane sudija ojačati poverenje javnosti u sudije posebno i pravosudni sistem uopšte, i imaće pozitivan uticaj na sudije koje će, tokom svog rada i ne samo to, biti nezavisne, nepristrasne, sa integritetom, tretirajući sve strane jednako. Obrada pitanja će se vršiti predstavljanjem izazova identifikovanih u lokalnoj sudskoj praksi i Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima, koji će biti predstavljeni kroz konkretne slučajeve. Predstavljeni slučajevi treba pažljivo odabrati kako bi se obuhvatili svi izazovi vezani za relevantnu oblast, u ovom slučaju oblast pitanja vezanih za primenu principa Kodeksa profesionalne etike sudija. Što se tiče odabranih slučajeva, treneri treba da sprovedu odgovarajuće istraživanje sudske prakse u sudovima u kojima rade i ne samo da treba da osiguraju da ti slučajevi objektivno prikazuju obrađena problematična pitanja, već i način na koji treba da postupaju u budućnosti.

Ciljevi

⇒ Unaprediti znanje osnovnih pravila sudijske etike prema Kodeksu profesionalne etike za sudije;

- ⇒ Razložiti principe i pravila Kodeksa na različite situacije iz stvarnog života;
- ⇒ Identifikovati i rešiti etičke probleme;
- ⇒ Razviti kritičko mišljenje o etici;
- ⇒ Pravilno primeniti etička pravila i Kodeks profesionalne etike.

Sadržaj

- Profesionalna etika i Kodeks etike za sudije i tužioce;
- Nezavisnost i nepristrasnost;
- Integritet i sukob interesa;
- Jednakost, profesionalizam i odgovornost na radu;
- Komunikacija ex parte;
- Pokloni;
- Korišćenje društvenih medija;
- Poverljivost i odnosi sa javnošću i medijima.
- Domaća i sudska praksa ESLJP o kršenju etike.
- Uloga Savetodavnog odbora za sudijsku etiku.

Metodologija

Tokom ove obuke korišće se kombinovane metode objašnjavanja, vodiće se interaktivna diskusija, predstavljanje problema kroz slučajeve, diskusija o slučajevima i sumiranje zaključaka o diskutovanom pitanju, kako bi se u potpunosti ostvarili ciljevi ove obuke.

Korisnici

Sudije svih nivoa.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema je identifikovana iz:

- Radionica za razvoj programa kontinuirane obuke 2026.
- Predlog za obuku koju sprovodi KZK
- Izveštaj Evropske komisije o Kosovu

2. Etika i profesionalno ponašanje tužilaca

Etičke prakse tužilaca su među prvim važnim koracima ka stvaranju institucionalnog okruženja koje će poboljšati poverenje građana u tužilački sistem Kosova. Etički pristup će služiti kao kamen temeljac samopouzdanja tužilaca prilikom pružanja usluga vezanih za pravosuđe. Međutim, kodeksi etike i ponašanja su deo šireg okvira. Profesionalni kodeksi ne bi trebalo i ne mogu da stoje samostalno (nezavisno). Profesionalni kodeksi treba da se razmatraju zajedno sa opisima poslova, zakletvama o poštenju, evaluacijama učinka i drugim oblicima nadzora i vođstva. Ova obuka će se, između ostalog, baviti pitanjima vezanim za sprovođenje ključnih etičkih principa, koji su definisani Kodeksom profesionalne etike za tužioce i ne samo njih, kao što su nezavisnost, nepristrasnost, integritet, sukob interesa, jednakost, korišćenje društvenih medija, profesionalizam i odgovornost na radu, poverljivost i odnosi sa javnošću i medijima itd.

Pitanja za diskusiju na ovoj obuci mogu biti sledeća: Kako tužioci u praksi sprovode princip sudske nezavisnosti i nepristrasnosti? Kako se princip integriteta tužioca sprovodi u praksi i koje su posledice ako se takav princip ne poštuje? Šta znači ex parte komunikacija i kako tužilac treba da izbegava takvu komunikaciju? Šta znači sukob interesa i kako tužilac treba da ga izbegava? Da li je korišćenje društvenih mreža dozvoljeno tužiocima, i ako jeste, pod kojim uslovima? Da li je tužiocu dozvoljeno primanje poklona?

Obuka će poslužiti kao dobra osnova za pružanje znanja tužiocima koji učestvuju kroz rešavanje glavnih pitanja i principa profesionalne etike pomenutih gore, čija će pravilna primena od strane tužilaca ojačati poverenje javnosti u tužioca posebno i u pravosudni sistem uopšte, i imaće pozitivan uticaj na tužioce da budu nezavisni, nepristrasni i sa integritetom tokom svog rada i van njega, tretirajući sve strane jednako.

Ciljevi

- ⇒ Unaprediti znanje osnovnih pravila etike prema Kodeksu profesionalne etike za tužioce;
- ⇒ Razložiti principe i pravila Kodeksa na različite situacije iz stvarnog života;
- ⇒ Identifikovati i rešiti etičke probleme;
- ⇒ Razviti kritičko mišljenje o etici;
- ⇒ Pravilno primeniti etička pravila i Kodeks profesionalne etike.

Sadržaj

- Profesionalna etika i Kodeks etike za tužioce;
- Nezavisnost i nepristrasnost;
- Integritet i sukob interesa;
- Jednakost, profesionalizam i odgovornost na radu;
- Komunikacija ex parte;
- Pokloni;
- Korišćenje društvenih medija;

- Poverljivost i odnosi sa javnošću i medijima.

Metodologija

Tokom ove obuke koristiće se kombinovane metode objašnjavanja, vodiće se interaktivna diskusija, predstavljanje problema kroz slučajeve, diskusija o slučajevima i sumiranje zaključaka o diskutovanom pitanju, kako bi se u potpunosti ostvarili ciljevi ove obuke.

Korisnici

Tužioci svih nivoa.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema je identifikovana iz:

- Izveštaj sa sastanka sa krivičnim sudijama
- Izveštaji organizacija koje prate pravosudni sistem
- Upitnik za VNT za sudije 2026
- Upitnik za VNT za tužioce 2026

3. Obrazloženje sudskih odluka

Obrazloženje sudskih odluka jedna je od glavnih kompetencija kroz koju se ogleda pravedno odlučivanje sudova i odražava profesionalizam i konkretno znanje sudije u vezi sa predmetnom materijom i međunarodnim standardima. Ova obuka ima za cilj da poboljša nivo pisanja i obrazloženja i predstavljena je kao pomoć sudijama, tužiocima, saradnicima i pravnim službenicima u izgradnji njihovih profesionalnih kapaciteta u vezi sa pravnim istraživanjem, sudskom revizijom i izradom sudskih odluka.

Obuka kao takva, zbog teme, biće odraz praktičnih saznanja, kroz koja će polaznici imati koristi u aspektima pisanja i rezonovanja sa fokusom na razvoj analitičkih veština kod učesnika kroz obradu načina pristupa pravnom pitanju, načina sprovođenja istraživanja resursa o pitanju koje se razmatra, načina sprovođenja pravne analize i standarda prema kojima treba sprovesti pravno pisanje i rezonovanje. Pored teorijskih uputstava u vezi sa principima i metodama pravnog pisanja i rezonovanja, ova obuka će takođe uključivati praktične slučajeve i uputstva kako bi učesnici mogli da primene stečeno znanje u praksi.

Kroz uputstva i konkretne slučajeve iz građanske i krivične oblasti, učesnici će imati priliku da primene zahteve zakona iz krivičnog i građanskog postupka kako bi izneli sopstvene zaključke za rešavanje pitanja kojima se bave. Pravno pisanje i rezonovanje predstavlja standard za procenu rada sudova. U tom smislu, pravno pisanje i rezonovanje u radu sudija, saradnika i službenika predstavlja težak cilj za postizanje, stoga ova obuka ima za cilj poboljšanje kvaliteta pravnog pisanja i rezonovanja u njihovom radu.

Pitanja za diskusiju u ovoj obuci mogu uključivati sledeće: trenutnu praksu, identifikovane praktične probleme, kvalitet pisanja i rezonovanja, nivo razvoja analitičkih veština i primenu međunarodnih standarda pravnog pisanja i rezonovanja.

Ciljevi

- ⇒ Unaprediti kvalitet pravnog rezonovanja;
- ⇒ Unapređenje analitičkih veština prilikom obrazlaganja sudskih odluka;
- ⇒ Modeli pravnog pisanja i rezonovanja;
- ⇒ Unapređenje veštine oko tumačenja;
- ⇒ Unapređenje znanje o pravilnoj kvalifikaciji krivičnog dela u optužnici i drugim tužilačkim aktima.

Sadržaj

- Vrste pravnog rezonovanja;
- Principi dobrog pravnog pisanja;
- Zakonski zahtevi za pisanje i obrazloženje sudskih odluka;
- Primena IRAC metode na krivične odluke;

- Pravilna kvalifikacija krivičnog dela u optužnici i drugim tužilačkim aktima;
- Pisanje bez grešaka;
- Broj akata koje je sud vratio na dopunu.

Metodologija

Teorijska obrada elemenata pisanja, način oblikovanja pravnih akata, tumačenje akata, analiza činjenica, sastavljanje glavnih procesnih akata. Teorijska diskusija u vezi sa procesnim odredbama koje se odnose na zakonske zahteve za pisanje pravnih akata. Praktična demonstracija metode rezonovanja i pravnog pisanja. Teorijska i praktična diskusija o metodama pravne analize u konkretnim slučajevima. Prezentacija građanskih i krivičnih predmeta i diskusije o metodi pretpostavljene meritorne odluke za konkretne slučajeve. Učesnici, pored svog doprinosa diskusijama, takođe osporavaju ideje trenera u vezi sa formulisanjem i rešavanjem mnogih alternativnih ili čak problematičnih pitanja.

Korisnici

Sudije, tužioci i stručni saradnici.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema je identifikovana iz:

- Radionica za razvoj programa kontinuirane obuke 2026.
- Strategija tranzicione pravde

4. Empatija prema žrtvama, Smernice i odgovornosti za sprovođenje Strategije tranzicione pravde

Suočavanje sa prošlošću/Tranziciona pravda je dugoročni proces koji ima za cilj stvaranje kulture odgovornosti i vladavine prava. Tranziciona pravda („TP“) zasniva se na poštovanju individualnih i kolektivnih prava na istinu, pristup pravdi i rešavanje masovnih kršenja ljudskih prava. Mere TP moraju biti u skladu sa međunarodnim standardima i principima ljudskih prava. Strategija tranzicione pravde izrađena je na osnovu pravnog okvira Republike Kosovo, međunarodnih standarda ljudskih prava i principa tranzicione pravde. Proces izrade strategije trajao je od jula 2021. do juna 2024. godine kada ju je usvojila Vlada Republike Kosovo. Strategija je izrađena kroz javne konsultacije sa grupama žrtava, relevantnim institucijama, nevladinim organizacijama, međunarodnim organizacijama i drugim zainteresovanim stranama. Organizovano je ukupno 30 sastanaka sa žrtvama i njihovim predstavnicima iz svih zajednica, ženama, mladima i studentima, radnicima u javnom sektoru, aktivistima za ljudska prava, prosvetnim radnicima, intelektualcima, novinarima, verskim zajednicama na Kosovu, pravnim stručnjacima, sektorom bezbednosti i socijalnim radnicima.

Strategija tranzicione pravde pruža sveobuhvatan pristup i odgovor na nasleđe kršenja ljudskih prava kroz angažovanje u političkim, pravnim, socio-kulturnim i ekonomskim transformacijama radi učvršćivanja mira i izgradnje inkluzivnog društva. Vrsta pristupa tranzicione pravde zavisice od konteksta, istorije, kulture i lokalnih prioriteta Kosova, posebno očekivanja žrtava. Kroz predviđene aktivnosti, Strategija tranzicione pravde će ojačati posvećenost institucija Republike Kosovo poštovanju ljudskih prava garantovanih Ustavom, nacionalnim zakonima i međunarodnim konvencijama. Ciljevi Strategije su: rešavanje krivičnih dela teških kršenja ljudskih prava, međunarodnog humanitarnog prava i drugih krivičnih dela koja predstavljaju kršenje međunarodnog prava, za period 1989–2000.

Kroz principe i vrednosti koje predstavlja tranziciona pravda, pravosudne institucije ne bi trebalo samo da privedu pravdi odgovorne za ratne zločine i kršenja ljudskih prava, već bi trebalo da se fokusiraju i na postizanje pravde za kategorije žrtava. **Pravosudne institucije Republike Kosovo** su odgovorni za to osiguravajući da **Strategija tranzicione pravde** trebalo bi da se uspešno sprovede prateći principe istine, pravde, reparacije i garancije neponavljanja. Trebalo bi da gone odgovorne za ratne zločine, podržavaju procese utvrđivanja istine i osiguraju da žrtve dobiju pravdu i odgovarajuću nadoknadu, doprinoseći izgradnji pravednog i održivog društva. Cilj obuke je da pruži konkretne informacije i smernice o sprovođenju Strategije tranzicione pravde, uključujući važne korake, odgovornosti i konkretne mehanizme za obezbeđivanje efikasne i održive implementacije. Ova obuka ima za cilj povećanje kapaciteta tužilaca i sudija u razumevanju i sprovođenju principa tranzicione pravde, sa posebnim fokusom na empatiju prema žrtvama. Kroz prepoznavanje pravnih i moralnih smernica i odgovornosti, pravni stručnjaci će analizirati specifične humane i pravedne pristupe u postupanju sa slučajevima koji uključuju žrtve ratnih zločina, organizovanog nasilja i kršenja ljudskih prava.

Koje su specifične odgovornosti koje proizilaze iz Strategije tranzicione pravde u postupanju sa žrtvama? Kako se profesionalna uloga tužioca i sudije može uravnotežiti sa potrebom za empatijom prema žrtvama? Kako identifikovati i odgovoriti na psihološke i socijalne potrebe žrtava tokom sudskog procesa? Koje izazove predstavlja praktična primena smernica u

različitim slučajevima? Obuka će koristiti konkretne primere, studije slučaja, igranje uloga i otvorene diskusije kako bi istakla praktične dileme i načine za njihovo rešavanje. Stručnjaci iz oblasti tranzicione pravde i psihologije pružiće multidisciplinarne doprinose kako bi pomogli učesnicima da razviju uravnotežen i održiv pristup.

Ciljevi

- ⇒ Prepoznati osnovne principe tranzicione pravde i uloga empatije prema žrtvama;
- ⇒ Identifikovati pravne smernice i odgovornosti u sprovođenju Strategije tranzicione pravde;
- ⇒ Razviti praktične veštine za empatičnu komunikaciju i poštovanje žrtava tokom sudskog postupka;
- ⇒ Analizirati različite slučajeve kako biste razumeli izazove i pronašli praktična rešenja;
- ⇒ Ojačati saradnju između pravosudnih institucija i drugih aktera radi zaštite žrtava.

Sadržaj

- Uvod u tranzicionu pravdu, razumevanje i značaj;
- Strategija tranzicione pravde: ciljevi, prioriteti i uloge tužilaca i sudija;
- Empatija prema žrtvama: koncept, značaj i uticaj na sudski proces;
- Pravne i praktične smernice za postupanje sa žrtvama tokom istraga i sudskih ročišta;
- Psihologija žrtava i njihove potrebe tokom pravosudnog postupka;
- Etički izazovi i dileme u praksi tužilaštva i sudstva;
- Praktični primeri i studije slučaja iz lokalnog i međunarodnog konteksta;
- Metode za psihološku pomoć i socijalnu podršku žrtvama tokom sudskog postupka.

Metodologija

Obuka će se odvijati kroz interaktivne prezentacije, grupne diskusije i studije slučaja, igranje uloga, video zapise i multimedijalne materijale za ilustraciju koncepata, pitanja i odgovore radi razjašnjenja različitih pitanja.

Korisnici

Sudije i tužioci koji se bave slučajevima procesa tranzicione pravde i kršenja ljudskih prava na svim nivoima.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

***AKTIVNOSTI OBUKE O NASILJU NAD ŽENAMA,
NASILJU U PORODICI I RODNOM
ZASNOVANOM NASILJU***

Tema identifikovana od:

- Kancelarija EK- u Prištini, projekat usklađivanja zakona i politike sa Istanbulskom konvencijom
- Strategija za zaštitu od porodičnog nasilja i nasilja nad ženama

1. Nasilje nad ženama, porodično nasilje i rodno zasnovano nasilje

Uključivanjem Konvencije Saveta Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (u daljem tekstu Istanbulska konvencija) u Ustav Republike Kosovo 2020. godine i CEDAV 2008. godine, svi službenici pravosuđa treba da budu svesni i dobro informisani o međunarodnim standardima i načinima njihove efikasne primene u svom radu, stoga ova obuka ima za cilj da postigne i taj cilj. Svrha obuke je izgradnja kapaciteta pravnog okvira o glavnim konceptima, lokalnim normativnim okvirima i zakonima koji se odnose na nasilje nad ženama (NNŽ), nasilje u porodici (NP) i nasilje rodno zasnovano (RZN).

Ciljevi

- ⇒ Podizanje kapaciteta i znanja pravnih službenika o osnovnim konceptima nasilja nad ženama (NNŽ), porodičnog nasilja (PN) i rodno zasnovanog nasilja (RZN);
- ⇒ Razumevanje ključnih koncepata vezanih za rodno zasnovano nasilje, porodično nasilje i rodno zasnovano nasilje i prepoznavanje uobičajenih prepreka u pristupu pravdi za žrtve na Kosovu;
- ⇒ Pozivanje na ključne međunarodne i evropske pravne instrumente, posebno na Istanbulsku konvenciju u njihovom svakodnevnom radu, kao direktno primenljive u kosovskom zakonodavstvu;
- ⇒ Identifikovanje i artikulisanje važećih domaćih zakona kako bi se efikasno reagovalo na rodno zasnovano nasilje, porodično nasilje i rodno zasnovano nasilje;
- ⇒ Sprovođenje pristupa usmerenog na žrtvu, rodno odgovornog i trauma-informisanog, obezbeđujući odgovornost počinioca nasilja u slučajevima nasilja nad ženama, nasilja u porodici i rodno zasnovanog nasilja;
- ⇒ Razumevanje važne uloge sudija, tužilaca i drugih stručnjaka, kako iz perspektive građanskog tako i iz krivičnog prava, u zaštiti žrtava nasilja nad ženama, nasilja u porodici i rodno zasnovanog nasilja i obezbeđivanju njihovog pristupa pravdi;
- ⇒ Razumevanje važnosti saradnje i koordinacije kako bi se osigurali viši standardi i veća efikasnost pravosudnog sistema i bolje mere usmerene protiv počinitelja nasilja.

Sadržaj

- Nasilje nad ženama, nasilje u porodici i rodno zasnovano nasilje – definicije, ključni koncepti, uzroci i posledice;
- Oblici i taktike NNŽ, NP i RZN;
- Lokalno primarno i sekundarno zakonodavstvo koje se odnosi na NNŽ;
- Programi za tretman počinitelja nasilja i njihovo uključivanje kao deo kazne;
- Osnovni principi i koncepti (procena rodne prirode nasilja; pristup usmeren na žrtvu, odgovornost počinioca, kao i informisanost o traumi i oslobođenost od bilo kakvih rodni stereotipa);
- Pregled ključnih odgovora krivičnog pravosuđa NNŽ, NP, RZN- razvoj specifičnih praksi vođenih osnovnim principima;

- Pregled ključnih odgovora parničnog pravosuđa na NNŽ, NP, RZN - razvoj specifičnih praksi vođenih osnovnim principima.

Metodologija

Metodologija obuke je mešovita, preporučuje se kombinovanje onlajn kursa na glavnoj platformi Saveta Evrope za pravne stručnjake „HELP“, kursa „Nasilje nad ženama i nasilje u porodici“, koji pokriva Istanbulsku konvenciju i relevantne zakone i politike relevantnih lokalnih vlasti o nasilju nad ženama, nasilju u porodici i rodno zasnovanom nasilju. Takođe se predlaže da se ostatak obuke održi už fizičko prisustvo kako bi se učesnicima pružila prilika da razmisle o tome kako da primene ove principe u praksi u svom radu.

Korisnici

Sudije, tužioci i drugi stručnjaci.

Trajanje

Obuka će trajati 1 (jedan) dan.

Tema identifikovana od:

- Kancelarija EK- u Prištini, projekat usklađivanja zakona i politike sa Istambulskom konvencijom
- Strategija za zaštitu od porodičnog nasilja i nasilja nad ženama

2. Krivična dela nasilja u porodici: Delotvoran odgovor krivičnog pravosuđa

Cilj Programa obuke je da pripremi sudije, tužioce i druge stručnjake za efikasno rešavanje slučajeva koji uključuju nasilje nad ženama, nasilje u porodici i rodno zasnovano nasilje u skladu sa domaćim zakonima i međunarodnim standardima, sa fokus na obezbeđivanju pristupa usredsređenog na žrtve, dobro informisanog o traumi, odgovornog prema polu i pristupa u kojem se počinilac nasilja drži odgovornim, kako bi se doprinelo prekidu ciklusa nekažnjivosti, u skladu sa zahtevima Istambulske Konvencijom.

Ciljevi

- ⇒ Izgradnja kapaciteta za efikasan odgovor na slučajeve porodičnog nasilja;
- ⇒ Artikulisati relevantne odredbe Krivičnog zakonika i relevantne smernice i politike Vrhovnog suda i Tužilaštva, kao i nove definicije u Zakonu o NNŽ, NP i RZN.
- ⇒ Razumeti dinamiku kontrole i prinude i nauku o traumi i efekte traume na razmišljanje i ponašanje žrtava;
- ⇒ Koristiti tehnike za obezbeđivanje fokusiranog pristupa žrtvi, odgovornog prema polu i odgovornosti počinioa nasilja u krivičnom gonjenju i suđenju slučajevima nasilja nad ženama, uključujući balansiranje prava žrtve i optuženog, kao i upravljanje s neodlučnim žrtvama NP;
- ⇒ Procene rizika i način na koji ih koristiti na ročištima za oslobađanje pre suđenja ili donositi odluke o uslovnom puštanju uzimajući u obzir sigurnost žrtve.
- ⇒ Obezbediti sveobuhvatnu istragu i prikupljanje svih relevantnih dokaza;
- ⇒ Razviti veštine za tačnu procenu dokaza (za tužioce u vršenju tužilačke presude i odabiru optužbi; za sudije, uključivanje rodne perspektive u formulisanje i primenu domaćeg prava) vođene najboljim praksama.
- ⇒ Pokazati kompetentnost u primenu pravila ispitivanja sa rodnom osetljivošću u slučajevima NP-a.
- ⇒ Razumeti potrebu da se obezbede srazmerne i ubedljive kazne u slučajevima koji uključuju nasilje u porodici, prikladnost primene olakšavajućih i otežavajućih okolnosti, odgovarajuća upotreba intervencije počinioa i/ili programa lečenja kao dela kazne i rešavanje pitanja nadoknade štete za žrtvu.
- ⇒ Artikulišite efikasne načine za smanjenje sekundarne viktimizacije žrtava NP.
- ⇒ Pokazati znanje i veštine u rešavanju izazovnih slučajeva NP.

Sadržaj

- Rezime relevantnih odredbi Krivičnog zakonika i relevantnih smernica i politika Vrhovnog suda i Tužilaštva, kao i nove definicije u Zakonu o NP, NNŽ i RZN .
- Dinamika nasilja u porodici, prisilna kontrola, ciklus moći i kontrole i ciklus nasilja, stereotipi o žrtvama i počinioa nasilja u porodici;
- Trauma, nasilje u porodici i faktori rizika, uključujući nasilje nakon razvoda;

- Identifikacija krivičnih dela nasilja u porodici, tehnike ispitivanja - šta treba raditi, a šta ne, prikupljanje i procena dokaza, vršenje tužilačke procene i izbor optužnica,
- Borba protiv diskriminatornih pravila korišćenja dokaza, osiguravanje donošenja ispravne odluke o kažnjavanju počinitelaca nasilja,
- Uključivanje programa tretmana počinitelaca nasilja kao deo kazne, i tretman kršenja zaštitnih naloga.

Metodologija

Predložena metodologija za ovu obuku obuhvata razmatranje relevantnih zakonskih i političkih odredbi, međunarodnih principa i koncepata koji se odnose na temu, pregled najnovijih istraživanja o nasilju u porodici, nasilju nad ženama i rodnog zasnovanog nasilja, kao i rad na razvijanju praktičnih veština kroz primere i studije slučaja.

Korisnici

Sudije, tužioci, stručni saradnici, zagovornici žrtava i drugi relevantni stručnjaci koji redovno dolaze u kontakt sa slučajevima nasilja u porodici u sistemu krivičnog pravosuđa.

Trajanje

Obuka će trajati dva (2) dana.

Tema identifikovana od:

- Kancelarija EK- u Prištini, projekat usklađivanja zakona i politike sa Istambulskom konvencijom
- Strategija za zaštitu od porodičnog nasilja i nasilja nad ženama

3. Razumevanje porodičnog nasilja u građanskom pravu: Zaštitne naredbe i razmatranja porodičnog prava

Opšti cilj obuke je podizanje svesti pravnog okvira o značenju porodičnog nasilja u građanskom pravu, sa fokusom na zaštitne naloge i pitanja porodičnog prava. Obuka se fokusira na ključna pitanja zaštite, kao i na pitanja porodičnog prava koja imaju blisku i vidljivu vezu sa nasiljem u porodici. Biće pregledane relevantne odredbe Zakona o nasilju u porodici, nasilju u porodici i rodno zasnovanom nasilju u vezi sa sudskim postupkom za odlučivanje o zahtevima za zaštitne naloge.

Ciljevi

- ⇒ Podizanje kapaciteta pravnog okvira u pravilnom razumevanju porodičnog nasilja u građanskom pravu;
- ⇒ Podizanje svesti o efikasnoj primeni zaštitnih naredbi;
- ⇒ Razumeti nauku o traumi i efekte traume na razmišljanje i ponašanje žrtava i njenu sposobnost interakcije sa pravnim sistemima;
- ⇒ Identifikovati uobičajene mitove o žrtvi i nasilniku i proceniti kako to utiče na donošenje odluka sudija građanskih sudova koji se bave zaštitnim nalogima i pitanjima porodičnog prava;
- ⇒ Pokazati znanje o faktorima rizika i sposobnost da preduzmu procene pretnji i analize rizika u odgovarajućim slučajevima;
- ⇒ Na odgovarajući način sprovesti režim građanskopravne zaštite kako bi se poboljšala bezbednost žrtava;
- ⇒ Pokazati znanje i veštine za pravilnu integraciju pitanja i perspektiva NP-a u porodične sudske procese, kao što su određivanje starateljstva i pristup detetu, kao i procena najboljeg interesa deteta
- ⇒ Koristiti pristup zasnovan na rodu i traumi u slučajevima porodičnog prava u vezi sa ispitivanjem, upućivanjem i procenom NNŽ i NP;
- ⇒ Stvoriti bezbedno okruženje za žrtve u građanskim sudovima.

Sadržaj

- Relevantne odredbe Zakona br. 08/L-185 o sprečavanju i zaštiti od nasilja u porodici, nasilja nad ženama i rodno zasnovanog nasilja (usvojenog 2023. godine) u vezi sa slučajevima NP, NNŽ i RZN i sudskim postupkom za postavljanje zahteva za zaštitne naloge;
- Relevantne odredbe Porodičnog zakona br. 2004/32 (usvojenog 2004. godine) i Zakona br. 08/L-255 o socijalnim i porodičnim uslugama (usvojenog 2024. godine) u vezi sa starateljstvom i pristupom, zaštitom dece, izdržavanjem dece i supružnika i podelu imovine;
- Dinamika i vrste porodičnog nasilja;
- Trauma.

Metodologija

Predložena metodologija za ovu obuku obuhvata pregled relevantnih zakonskih i političkih odredbi, međunarodnih principa i koncepata koji se odnose na temu, pregled najnovijih istraživanja o NP, NNŽ i RZN, kao i rad na razvijanju praktičnih vještina kroz primere i studije slučaja.

Korisnici

Sudije građanskih sudova.

Trajanje

Obuka će trajati dva (2) dana.

Tema identifikovana od:

- Kancelarija EK- u Prištini, projekat usklađivanja zakona i politike sa Istambulskom konvencijom
- Strategija za zaštitu od porodičnog nasilja i nasilja nad ženama
- Nacionalni program za ljudska prava 2021-2025

4. Zločini koji uključuju nasilje nad ženama: Krivično gonjenje i suđenja zasnovana na traumi

Opšti cilj ove obuke je izgradnja kapaciteta pravnog okvira za efikasno krivično gonjenje i donošenje informisanih odluka o traumi žrtve, u skladu sa lokalnim zakonima, međunarodnim standardima i Nacionalnom strategijom protiv nasilja u porodici i nasilja nad ženama 2022-2026. Učesnici će se baviti primenom tehnika za odgovarajuće ispitivanje traumatizovanih svedoka i žrtava i imaće priliku da ih primene kroz simulirane vežbe u kontrolisanom okruženju.

Ciljevi

- ⇒ Unapređenje znanja o važnim faktorima koji igraju ulogu u krivičnim postupcima i informisanim presudama o traumi;
- ⇒ Prepoznati traumu i njene posledice po žrtve i svedoke i imati jasno razumevanje kako nasilje i zlostavljanje mogu oblikovati reakcije žrtava;
- ⇒ Uključiti učenje zasnovano na traumi kako bi se smanjila potencijalna retraumatizacija koju doživljavaju žrtve i svedoci koji učestvuju u sistemu krivičnog pravosuđa;
- ⇒ Artikulisati relevantne odredbe Krivičnog zakonika koje pokrivaju seksualno nasilje (silovanje i seksualni napad), prisilni brak, gonjenje i seksualno uznemiravanje;
- ⇒ Koristiti tehnike za obezbeđivanje fokusiranog pristupa žrtvi, odgovornog prema polu i odgovornosti počinioca nasilja u progonu i suđenju slučajevima nasilja nad ženama.
- ⇒ Razviti veštine za pravilnu procenu dokaza;
- ⇒ Artikulisati efikasne načine za smanjenje sekundarne viktimizacije žrtava NNŽ.
- ⇒ Pokazati znanje i veštine u rešavanju izazovnih slučajeva NNŽ-a.

Sadržaj

- Obične mitove o silovanju u vezi sa pitanjima poverenja i pristanka;
- Neurobiologija traume i kako trauma utiče na ponašanje i sećanje žrtve, kao i implikacije za istrage, krivična gonjenja i suđenja;
- Opšti pristupi intervjuisanju;
- Zaštita svedoka i žrtava;
- Tehnike ispitivanja (direktna, unakrsna, ponovna);
- Strategije pitanja za različite svedoke, tretman traumatizovanih svedoka, pristup podršci svedocima i tretman sekundarne traumatizacije.

Metodologija

Predložena metodologija za ovu obuku obuhvata pregled relevantnih zakonskih i političkih odredbi, međunarodnih principa i koncepata koji se odnose na temu, pregled najnovijih istraživanja o NP, NNŽ i RZN, kao i rad na razvijanju praktičnih veština kroz primere i studije slučaja.

Korisnici

Tužioci, sudije, zastupnici žrtava i drugi stručnjaci.

Trajanje

Obuka će trajati dva (2) dana.

AKTIVNOSTI OBUKE PROTIV DISKRIMINACIJE

Tema identifikovana od:

- Izveštaj IKD-a i drugih nevladinih organizacija o ljudskim pravima
- Nacionalni plan za ljudska prava
- Izveštaj Evropske komisije o Kosovu
- Radionica za izradu Programa kontinuirane obuke 2026.

1. Sudska zaštita prava u slučajevima koji proizilaze iz diskriminacije

Obuka o sudskoj zaštiti prava u slučajevima koji proizilaze iz diskriminacije fokusira se na rešavanje izazova sudske prakse u vezi sa primenom materijalnih i procesnih odredbi iz oblasti važećeg zakonodavstva protiv diskriminacije. U pogledu postupka, Zakon o zaštiti od diskriminacije (ZZD) izražava jasnu nameru zakonodavca da obezbedi efikasne pravne lekove za slučajeve diskriminacije putem svih mogućih pravnih kanala, uključujući upravne organe, sudove, krivične istrage, tužilaštva, kao i mehanizme posredovanja. Tužbu zasnovanu na osnovama diskriminacije predviđenim ZZD i u skladu sa važećim zakonodavstvom može podneti bilo koje lice ili grupa lica (uslovno) koja tvrdi da je diskriminisana. ZZD jasno navodi specifične proceduralne karakteristike u slučajevima koji se bave diskriminacijom, kao što su: rok za podnošenje tužbe od strane koja tvrdi da je diskriminisana, hitnost u rešavanju slučajeva diskriminacije, odgovornost, dokazi i zakonite metode (uključujući, ali ne ograničavajući se na, statističke podatke) kojima se može dokazati diskriminatorno ponašanje, teret dokazivanja koji pada na tuženog, vrste mera, sankcija i nadoknade štete, čak i kada se ZZD primenjuje u vezi sa relevantnim procesnim zakonima.

Pitanja za diskusiju na ovoj obuci mogu biti sledeća: Šta podrazumevamo pod diskriminacijom? Koje su vrste i oblici diskriminacije i kako se najčešće izražavaju u praksi? Koji je delokrug odredbi Zakona protiv diskriminacije, odnosno u kojim slučajevima i okolnostima se primenjuju? Koja je uloga i odgovornost Ombudsmana prema Zakonu protiv diskriminacije? Ko može da podnese tužbu nadležnom sudu u sporovima o diskriminaciji? Koji je zakonski rok za podnošenje tužbe protiv diskriminacije nadležnom sudu? Ko snosi teret dokazivanja u sporovima protiv diskriminacije? Koje su vrste sudskih odluka koje nadležni sud donosi prema Zakonu protiv diskriminacije? Koja su pravna sredstva koja se mogu izneti u ovim sporovima? Koji su slučajevi diskriminacije koji predstavljaju krivično delo? Kako se pitanje diskriminacije tretira u sudskoj praksi Vrhovnog suda Kosova, Ustavnog suda i Evropskog suda za ljudska prava itd.

Obuka će poslužiti kao dobra osnova za pružanje znanja sudijama učesnicima u vezi sa aktuelnom domaćom i sudskom praksom ESLJP. Obuka će se sprovesti prema okvirnom dnevnom redu (unapred utvrđenom) za pitanja koja se obuhvataju u okviru oblasti protiv diskriminacije, sa posebnim naglaskom na sudsku zaštitu u slučajevima koji proizilaze iz Zakona za zaštitu od diskriminacije. Obrada pitanja će se vršiti predstavljanjem izazova identifikovanih u praksi drugostepenih i trećestepenih sudova, ali i onih iz sudske prakse ESLJP, koji će biti predstavljeni kroz konkretne slučajeve. Predstavljeni slučajevi treba pažljivo odabrati kako bi se obuhvatili svi izazovi vezani za relevantnu oblast, u ovom slučaju oblast pitanja vezanih za sudsku zaštitu u slučajevima koji proizilaze iz Zakona protiv diskriminacije. U vezi sa odabranim slučajevima, treneri treba da sprovedu odgovarajuće istraživanje sudske prakse u sudovima u kojima rade i treba da osiguraju da ti slučajevi objektivno prikazuju problematiku pitanja koja se rešavaju, ali i način na koji treba postupati u buduću.

Ciljevi

- ⇒ Pravilno tumačiti zakonske odredbe koje se odnose na diskriminaciju;
- ⇒ Prepoznati praktične složenosti u situacijama gde zakoni deluju u slučajevima diskriminacije;
- ⇒ Analizirati postupanje u slučajevima diskriminacije u parničnom postupku, uključujući i postupanje u radnim sporovima sa elementima diskriminacije;
- ⇒ Usklađivanje stavova o jedinstvenoj primeni zakonskih odredbi koje se odnose na diskriminaciju.

Sadržaj

- Osnovi i oblici ispoljavanja diskriminacije prema ZZD;
- Načini sprovođenja proceduralnih aspekata ZZD, u vezi sa relevantnim proceduralnim zakonima;
- Vrste mera, nadoknada štete i sankcija koje se mogu izreći onima koji diskriminišu;
- Implementacija ZZD-a zajedno sa drugim zakonima;
- Praksa ESLJP u vezi sa zaštitom od diskriminacije.

Metodologija

Tokom ove obuke, korišće se kombinovane metode objašnjavanja, vodiće se interaktivna diskusija, predstavljanje problema kroz slučajeve, diskusija o slučajevima i sumiranje zaključaka o diskutovanom pitanju, kako bi se u potpunosti postigli ciljevi ove obuke.

Korisnici

Sudije Apelacionog suda i osnovnih sudova, kao i tužioci.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

***AKTIVNOSTI OBUKE ZA UPRAVLJANJE SUDOVIMA I
TUŽILAŠTVIMA***

Temu je identifikovana od:

- Akcioni plan Strategije vladavine prava 2025-2026

1. Upravljanje sudom

Upravljanje znači organizovanje i harmonizaciju resursa kako bi se postigli postavljeni ciljevi ka uspehu. Upravljanje zahteva planiranje, organizovanje, usmeravanje i praćenje. Stoga, opšte znanje o upravljanju sudom, počevši od menadžmenta, drugih rukovodilaca koji se bave upravljanjem ljudskim resursima, finansijama, centralnom kancelarijom za upravljanje predmetima, kancelarijom za pravnu podršku, kancelarijom za logistiku i kancelarijom za informisanje, treba dalje razvijati kroz praktičnu obuku.

Kako se sud uspešno upravlja? Koji su standardni principi dobrog upravljanja? Koji su trenutni izazovi i nedostaci upravljanja sudom?

Ova obuka je osmišljena da odgovori na pitanja vezana za upravljanje sudovima kroz kombinaciju prezentacija koje će se baviti naprednim strategijama vezanim za uspešno upravljanje sudovima. Tokom celog procesa, biće primenjen pragmatičan pristup implementaciji pravila za uspešno i efikasno upravljanje.

Ciljevi

- ⇒ Sprovede standardne principe dobrog upravljanja;
- ⇒ Identifikujte kriterijumi o uspešnom planiranju;
- ⇒ Sprovede principe i metodologiju planiranja.

Sadržaj

- Opšte upravljanje i upravljanje sudom;
- Menadžerske odgovornosti;
- Ljudski resursi i finansije.

Metodologija

Tokom obuke biće korišćene kombinovane metode objašnjavanja, teorijska i praktična objašnjenja, grupni rad, praćeni praktičnim primerima, takođe korišćenjem PowerPoint prezentacija.

Korisnici

Predsednici, nadležne sudije ogranaka, rukovodioci departmana i divizija

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Temu je identifikovana od:

- Akcioni plan Strategije vladavine prava 2025-2026

2. Upravljanje tužilaštvom

Upravljanje znači organizovanje i harmonizaciju resursa kako bi se postigli postavljeni ciljevi ka uspehu. Upravljanje zahteva planiranje, organizovanje, vođenje i praćenje. Stoga, opšte znanje o upravljanju tužilaštvima, počevši od menadžmenta, drugih rukovodilaca koji se bave upravljanjem ljudskim resursima, finansijama, centralnom kancelarijom za upravljanje predmetima, kancelarijom za pravnu podršku, kancelarijom za logistiku i kancelarijom za informisanje, treba dalje razvijati kroz praktičnu obuku.

Kako se tužilaštvo uspešno upravlja? Koji su standardni principi dobrog upravljanja? Koji su trenutni izazovi i nedostaci upravljanja tužilaštvom?

Ova obuka je osmišljena da odgovori na pitanja vezana za upravljanje tužilaštvima kroz kombinaciju prezentacija koje će se baviti naprednim strategijama vezanim za uspešno upravljanje tužilaštvima. Tokom celog procesa, biće primenjen pragmatičan pristup u sprovođenju pravila za uspešno i efikasno upravljanje.

Ciljevi

- ⇒ Sprovede standardne principe dobrog upravljanja;
- ⇒ Identifikuje kriterijume za uspešno planiranje;
- ⇒ Sprovede principe i metodologiju planiranja.

Sadržaj

- Opšte upravljanje i upravljanje tužilaštvom;
- Menadžerske odgovornosti;
- Ljudski resursi i finansije

Metodologija

Tokom obuke biće korišćene kombinovane metode objašnjavanja, teorijska i praktična objašnjenja, grupni rad, praćeni praktičnim primerima, takođe korišćenjem PowerPoint prezentacija.

Korisnici

Glavni tužioci, rukovodioci departmana i divizija, regionalni rukovodioci kancelarije za zaštitu i pomoć žrtvama.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

***AKTIVNOSTI OBUKE ZA STRUČNE SARADNIKE I
PARVNE SLUŽBENIKE***

Osnovni moduli obuke za stručne saradnike

Krivično materijalno pravo

1. Primena najpovoljnijeg zakona, osnovi za isključenje protivpravnosti, poseban deo krivičnog prava i krivična dela protiv seksualnog integriteta
2. Svojstvo učinilaca - značenje službenog lica i Kaznena politika za krivična dela korupcije, saradnja u izvršenju krivičnog dela kao i krivična dela iz poglavlja: XXVI, XXIII, XXIX i XXX KZK .

Krivični postupak

3. Faze krivičnog postupka, optužnica, suđenje i obrazloženje
4. Pravni lek i posebni postupci

Pravda za decu

5. Principi postupka prema maloletnicima i mere i kazne prema maloletnicima

Gradansko materijalno pravo

Nasledno pravo i pravo imovine
Radno pravo i obligaciono pravo

Gradansko procesno pravo

Parnični postupak
Postupci izvršenja i posredovanja
Porodično pravo i nasilje u porodici

Tema identifikovana od:

- Radionica za razvoj programa kontinuirane obuke 2026..
- Strategija tranzicione pravde

1. Žrtve u centru - smernice i odgovornosti za sprovođenje Strategije tranzicione pravde

Tranziciona pravda (TP) je neophodan proces za izgradnju održivog mira i suočavanje sa nasleđem prošlih kršenja zakona. Strategija tranzicione pravde na Kosovu uključuje mere pravne odgovornosti, pravo na istinu, pravo na reparaciju i garancije neponavljanja, kao deo šireg transformativnog procesa za izgradnju inkluzivnog društva.

Kroz predviđene aktivnosti, Strategija tranzicione pravde će ojačati posvećenost institucija Republike Kosovo poštovanju ljudskih prava zagarantovanih Ustavom, nacionalnim zakonima i međunarodnim konvencijama. Ciljevi Strategije su: rešavanje krivičnih dela teških kršenja ljudskih prava, međunarodnog humanitarnog prava i drugih krivičnih dela koja predstavljaju kršenje međunarodnog prava, za period 1989-2000.

Ova obuka je posebno namenjena stručnim saradnicima i pravnim službenicima, sa ciljem da ih opremi znanjem i praktičnim smernicama o sprovođenju Strategije, sa posebnim naglaskom na osetljiv pristup prema žrtvama .

Pravosudne institucije, uključujući podršku stručnih saradnika i pravnih službenika, ključne su u obezbeđivanju pravednog i dostojanstvenog tretmana žrtava. Ova obuka pomaže u:

- Razumevanje odgovornosti koje proizilaze iz Strategije.
- Razvijanje veština za empatičan i pravno ispravan tretman žrtava.
- Unapređenje praksi za dokumentovanje i krivično gonjenje prošlih zločina.
- Koja je uloga stručnih saradnika i pravnih službenika u sprovođenju strategije TP?
- Kako se empatija i osetljivost mogu integrisati u podršku žrtvama bez ugrožavanja profesionalne objektivnosti?
- Koji protokoli i smernice postoje za podršku žrtava tokom istražnog i sudskog postupka?
- Kako dokumentovati zločine i izjave žrtava u skladu sa principima TP?
- Koji su najčešći izazovi u implementaciji i kako ih rešiti?
- Kratka izlaganja o tranzicionoj pravdi i zaštiti žrtava.
- Interaktivne diskusije i grupni rad za analize konkretnih slučajeva.
- Igranje uloga za stvaranje osetljivih komunikacionih veština sa žrtvama.
- Praktične vežbe za primenu pravnih i etičkih smernica.
- Osvrt na slučajeve iz lokalne i međunarodne prakse.

Ciljevi

- ⇒ Prepoznati osnovne principe tranzicione pravde i važnost stavljanja žrtava u centar;
- ⇒ Razumeti sadržaj Strategije tranzicione pravde i njenu ulogu u implementaciji;
- ⇒ Identifikovati dobre prakse u pravnom i etičkom postupanju sa žrtvama;
- ⇒ Primeniti smernice za dokumentovanje, komunikaciju i podršku žrtvama u pravnim procesima;

⇒ Odražiti o profesionalnim i etičkim dilemama i ponudite konkretna rešenja u kosovskom kontekstu.

Sadržaj

- Osnovni principi i svrha Strategije;
- Potrebe žrtava i uticaj njihovog iskustva u pravosudnom sistemu;
- Smernice, odgovornosti i prakse za aktivno učešće u implementaciji;
- Osetljiva komunikacija, etičke dileme i psihološka podrška;
- Analiza slučaja, igranje uloga i primena znanja u praktičnom kontekstu.

Metodologija

Obuka će se odvijati kroz interaktivne prezentacije, grupni rad i diskusije, igranje uloga i simulacije stvarnih situacija, studije slučaja i lične/profesionalne refleksije, praktični materijali i uputstva za učesnike.

Korisnici

Stručni saradnici koji podržavaju tužioce/sudije u istrazi i pripremi slučajeva. Pravni službenici koji rade u sudovima, tužilaštvima ili drugim pravosudnim institucijama.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

***AKTIVNOSTI OBUKE ZA SUDSKO I TUŽILAČKO
ADMINISTRATIVNO OSOBLJE***

Aktivnosti obuke za administrativno osoblje pravosuđa

Tema identifikovana od:

- Komisija za obuka u SSK

1. Obavezna početna obuka

Svaki zaposleni u administraciji pravosudnog sistema mora da završi obaveznu početnu obuku radi stručnog usavršavanja, razvoja i napredovanja, kako je predviđeno Zakonom br. 08/1-197 o javnim službenicima, kao i Uredbom Saveta br. 17/2023 o obuci zaposlenih u administraciji pravosudnog sistema. U potpunom skladu sa primarnim i sekundarnim zakonodavstvom u ovoj oblasti, kao i sa Odlukom SSK br. 324/2024 o odobravanju modula početne obuke za zaposlene u administraciji pravosudnog sistema, ova grupa zaposlenih biće obučena u relevantnim oblastima definisanim obaveznim modulima početne obuke. Planirano je da se obavezna početna obuka održi kao interna obuka, odnosno da je sprovede treneri koji mogu da sprovedu relevantnu obuku. Što se tiče ciljne grupe za početnu obuku, pored novih zaposlenih u 2025. godini, biće uključeni i zaposleni tokom 2024. godine koji nisu prošli početnu obuku za svoja radna mesta. U skladu sa modulima obuke koje je odobrio SSK, početna obuka se sastoji od opštih modula obuke, gde se mogu obučavati svi zaposleni bez razlike, i specifičnih ili posebnih modula obuke, gde se zaposleni mogu obučavati, u zavisnosti od radnog mesta na kojem su zaposleni.

Početna obuka u opštem delu modula

Opšti moduli početne obuke organizuju se za sve pozicije i kategorije zaposlenih koji prvi put počinju da rade u pravosudnom sistemu. Kroz modul, zaposleni treba da se obogati osnovnim znanjem o pravosudnom sistemu, znanjem o radnom mestu, pravima, obavezama, kodeksu ponašanja pravosudne administracije i znanjem o elektronskim sistemima/platformama koje koristi pravosudni sistem.

Sadržaj

- Modul početne obuke 1 (Kod: MTF01) - Uvod u pravosudni sistem; integritet i etičko ponašanje zaposlenih u administraciji pravosudnog sistema; prava i obaveze zaposlenih;
- Modul početne obuke 2 (Kod: MTF02) - Upravljanje poslovima u kancelariji; Znanje o specifičnim radnim zadacima; Opšte znanje o SMIL-u, SQEP-u, audio-vizuelnim sistemima na sudovima; o sistemu E-inovina i drugim sistemima/platformama koje upravlja pravosudni sistem;
- Modul početne obuke 3 (Šifra: MTF03) - Sajber bezbednost; Zvanična elektronska komunikacija i kvalitet podataka.

Početna obuka u specifičnim modulima početne obuke

Specifični modul obuke organizuje se za grupu pozicija koje su slične po prirodi posla i svakodnevnim radnim aktivnostima. Kroz modul, zaposlenom, pored znanja o opštoj početnoj obuci u okviru početne obuke, treba ponuditi i specifičnu obuku u oblasti rada u kojoj će raditi, i to pružanje obuke prema opisu posla. U specifičnoj početnoj obuci, zaposlenom treba ponuditi i obuku na elektronskim platformama, odnosno elektronskim sistemima koje koristi nadležni departman ili jedinica u kojoj je zaposlen nadležni službenik.

Sadržaj

- Modul početne obuke 4 (Kod: MTF04)
- Modul početne obuke 5 (Kod: MTF05)
Specifični moduli prema sadržaju modula 4 i 5:
 - Obuka za razvoj ljudskih resursa;
 - Obuka za komunikaciju sa medijima i javnošću;
 - Obuka o pravnim pitanjima;
 - Obuka u oblasti finansija;
 - Obuka u oblasti krivične evidencije;
 - Obuka u oblasti javnih nabavki;
 - Obuka u oblasti evropskih integracija;
 - Obuka u oblasti informacionih tehnologija;
 - Obuka u oblasti prevoda;
 - Obuka u oblasti logistike i infrastrukture;
 - Obuka u oblasti arhiva;
 - Obuka u oblasti revizije;
 - Obuka u oblasti sudske inspekcije.

Metodologija

Obuke će se sprovoditi kroz teorijska objašnjenja, interaktivne diskusije zasnovane na konkretnim primerima i hipotetičkim praktičnim primerima, kao i grupni rad sa učesnicima.

Korisnici

Podela grupa pozicija vrši se u zavisnosti od pozicija za koje je planirana odgovarajuća obuka, što uključuje nove zaposlene u sistemu i koji nisu pohađali početnu obuku.

Trajanje

Obuka će trajati 5 dana za jednu grupu (svaki modul jedan dan).

Tema identifikovana od:

- Komisija za obuke u SSK

2. Obuka za izvršenja

Sudski savet Kosova odobrio je akcioni plan u vezi sa izvršenjem predmeta u sudovima, cilj ovog akcionog plana je razvoj praktičnog pristupa, sa ciljem rešavanja pitanja rešavanja predmeta izvršenja u razumnom roku, kako je definisano važećim zakonom, kao i izbegavanja bilo kakvih proceduralnih prepreka koje mogu nastati tokom postupka izvršenja. Tokom ove obuke, učesnici će moći da prošire svoje znanje o postupanju sa predmetima u fazi izvršenja, uključujući rokove i ceo postupak.

Ciljevi

- Unapređenje znanja o upravljanju predmetima u izvršnom postupku, predmetima u građansko-izvršnoj, privrednoj, upravnoj, prekršajnoj oblasti i njihovoj obradi putem SMIL-a.

Sadržaj

- Upravljanje predmetima u postupku izvršenja, postupak izvršenja građanskih/izvršnih, privrednih, upravnih, prekršajnih predmeta i njihova obrada putem SMIL-a.

Metodologija

Obuke će se sprovoditi kroz teorijska objašnjenja, interaktivne diskusije zasnovane na konkretnim primerima i hipotetičkim praktičnim primerima, kao i grupni rad sa učesnicima.

Korisnici

Rukovodilac Kancelarije za upravljanje predmetima/Sud, Nadzorni Sektora za izvršenje, arhiviranje i statistiku/Osnovni sud i referenti.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan za jednu grupu.

Tema identifikovana od:

- Komisija za obuke u SSK-u

3. Upravljanje radom u administraciji pravosudnog sistema

Pravosudni sistem predstavlja jedan od glavnih stubova državne vlasti. Važeći pravni okvir koji se odnosi na pravosuđe je poseban i uspostavio je upravne organe, a ovaj pravni okvir je takođe regulisao strukturu sudova. U okviru sudskih organa funkcioniše administracija, koja ima status, organizacionu strukturu i specifične nadležnosti. Ova administracija obuhvata različite kategorije i profile zaposlenih, u zavisnosti od organizacione strukture i radnih zadataka.

Ova obuka će se baviti aspektima menadžmenta i liderstva, planiranja, donošenja odluka i svakodnevnog rada, uključujući, ali ne ograničavajući se na, efikasnost i odgovornost administrativnog osoblja.

Ciljevi

- ⇒ Primene adekvatne standarde upravljanja i vođenja;
- ⇒ Izrađuju planove za uspešan rad i donose razumne odluke;
- ⇒ Stvaraju ambijent za kreativni, efikasni i efektivni rad;
- ⇒ Upravljaју stresnim situacijama i radom pod pritiskom..

Sadržaj

- Menadžment i vođenje;
- Planiranje donošenje odluka ;
- Interni i eksterni radni procesi;
- Efikasnost i odgovornost administrativnog sudskog osoblja..

Metodologija

Obuka će se sprovoditi korišćenjem različitih metodologija, uključujući interaktivne diskusije, grupni rad i studije slučaja.

Korisnici

Administratori i pomoćnici administratora sudova.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana od:

- Komisije za obuke u SSK

4. Pravne i sudske veštine

Obuka je usmerena na izgradnju profesionalnih kapaciteta za pružanje odgovarajućih procena po prijemu zahteva za pokretanje različitih pravnih postupaka, za preduzimanje odgovarajućih proceduralnih radnji u vezi sa pripremom narednih faza postupka i za izradu različitih akata/odluka u zavisnosti od zaključka donetog kao rezultat odgovarajućeg postupka. Fokus ove obuke biće na pravnom istraživanju, pisanju i tehnikama pravnog obrazloženja kao preduslovima za povećanje kvaliteta i efikasnosti u sprovođenju sudskih ovlašćenja za rešavanje pokrenutih pitanja na blagovremen i profesionalan način. Ova obuka je osmišljena da pruži teorijske i praktične smernice u vezi sa veštinama pravnog istraživanja, veštinama vođenja slučajeva i veštinama pravnog pisanja i rezonovanja, u skladu sa metodama i standardima koji garantuju objektivnost, sigurnost, kvalitet i efikasnost.

Ciljevi

- ⇒ Prepoznaju principe dobrog pravnog pisanja;
- ⇒ Prepoznaju metode pisanja i pravnog obrazloženja;
- ⇒ Hartojne vendimet sipas metodės IRAC;
- ⇒ Poznavanje tehnika i izvora pravnih istraživanja.

Sadržaj

- Tehnike pravnog istraživanja;
- Preliminarni pregled predmeta i preduzimanje radnji za pripremu za naredne faze u postupku;
- Proces i principi dobrog pravnog pisanja;
- Pravno pisanje i obrazloženje putem IRAC metode;
- Struktura i sadržaj obrazloženja presude.

Korisnici

Direktor Departmana za pravne poslove u SSSK, zaposleni u Pravnom Departmanu IPŽP-a, pravni službenici u Departmanu za pravne poslove u SSSK-u, koordinator panela za uslovno oslobađanje u DCL-u, stručni saradnik, pravni službenik/pravni sekretar, pravosudni inspektori, izvršni službenik u IPŽP-u.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan za jednu grupu.

Aktivnosti obuke za administrativno osoblje tužilaštva

Tema identifikovana od:

- Dokument politike obuke i plan potreba za obuku državnih tužilaca i administrativnog osoblja za 2025. godinu – TSK

1. Uvodna obuka za novoimenovano tužilačko administrativno osoblje

Uvodna obuka ima za cilj da svakom zaposlenom pruži priliku da učestvuje u svim relevantnim obukama za obavljanje administrativnih poslova u tužilaštvima. Glavna svrha uvodne obuke je da obezbedi obuku za sve novoimenovane članove administracije, fokusirajući se na najvažnije oblasti za izgradnju njihovih profesionalnih veština i kapaciteta kao članova tužilačke administracije.

Ciljevi

- ⇒ Unapređuju znanja o strukturi i upravljanju pravosudnog sistema;
- ⇒ Prepoznaju principe i osnovne obaveze u obavljanju administrativnih zadataka unutar sistema;
- ⇒ Podsticanje kvaliteta usluga koje pružaju članovi administracije.

Sadržaj

Modul 1:

- Kodeks etike i profesionalnog ponašanja i Pristup informacijama, poverljivost podataka i klasifikovanih informacija, kao i zaštita podataka (odgovarajući pravni akti, praktični aspekti);
- Uvod u planiranje, menadžment, upravljanje vremenom i stresom, Unutrašnja i Spoljašnja komunikacija, timski rad, Koncept "Usluga orijentisanih na kvalitet" i u službi građana;
- Uvod u tužilački sistem Kosova, principi i ustavne regulative (Poglavlje 7), zakonodavstvo i relevantne institucije i Uvod u tužilačku administraciju, odgovarajuće zakonodavstvo, funkcije i odgovornosti.

Modul 2:

- Uvod u rad tužilaštva; struktura, organogrami; kategorije administrativnog osoblja i njihova prava i obaveze, Specifičnosti posla u građanskim, krivičnim i uupravnim predmetima; vrste slučajeva, sudski akti i sudska ročišta;
- Osnovna pravila i propisi za upravljanje tokom slučajeva (predmeta);
- Sudski postupci i odgovarajuće dužnosti administrativnog osoblja, slanje poziva, rokovi i Predstavljanje vrsta registara i dokumenata koje održava administrativno osoblje; pravila i uzorci.

Metodologija

Obuka će se odvijati kroz prezentacije, interaktivne diskusije i praktične vežbe.

Korisnici

Novoimenovani članovi tužilačke administracije i osoblje sa manje od 6 meseci iskustva na relevantnoj poziciji.

Trajanje

Obuka iz Modula 1 trajaće tri (3) dana.

Obuka iz Modula 2 trajaće tri (3) dana.

Tema identifikovana od:

- Dokument politike obuke i plan potreba za obuku državnih tužilaca i administrativnog osoblja za 2025. godinu – TSK

2. Organizacija, struktura i nadležnosti tužilačkog sistema Kosova

Tužilački sistem je ustavna i zakonska kategorija. U okviru tužilačkog sistema, njihova administrativna tela uključuju: Tužilački savet Kosova i Državnog tužioca. Mandat, struktura i nadležnosti saveta i tužilaca utvrđeni su posebnim zakonima. Glavni cilj ove obuke je da se administrativno osoblje tužilačkih kancelarija kroz konkretne teme informiše o nadležnostima, organizacionoj strukturi, mandatu i zakonskom okviru tužilačkog sistema.

Obuka će se takođe baviti aktuelnim dešavanjima u vezi sa radom saveta i njegovim najvažnijim odlukama, glavnim normativnim aktima i različitim politikama za upravljanje sistemom. Takođe, izazovi u vršenju mandata saveta i državnog tužioca biće deo diskusija u obuci ovog modula.

Ciljevi

⇒ Poznavanje strukture, organizacije i ovlašćenja sudskog/tužilačkog sistema;

⇒ Sprovođenje normativnih akata i politika Saveta.

Sadržaj

- Pravni okvir tužilačkog sistema;
- Organizacija tužilačkog sistema;
- Nadležnosti tužilačkog sistema.

METODOLOGIJA

Tokom obuke će se koristiti sledeća metodologija: kratko predstavljanje tema kroz savremene tehnike obuke, interaktivne diskusije sa učesnicima.

Korisnici

Administrativno osoblje tužilaštva .

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana od:

- Dokument o politici obuke i plan potreba za obukom državnih tužilaca i administrativnog osoblja za 2025. godinu – TSK

3. Upravljanje radnim procesima u administraciji tužilačkog sistema

Tužilački sistem predstavlja jedan od glavnih stubova državne vlasti. Važeći pravni okvir je poseban i uspostavio je administrativne organe, a ovaj pravni okvir je takođe regulisao strukturu tužilaštva. Unutar tužilačkih organa funkcioniše administracija, koja ima status, organizacionu strukturu i specifične nadležnosti. Ova administracija obuhvata različite kategorije i profile zaposlenih, u zavisnosti od organizacione strukture i radnih obaveza. Ova obuka će se baviti aspektima upravljanja i vođenja, planiranja, donošenja odluka i svakodnevnog rada, uključujući, ali ne ograničavajući se na, efikasnost i odgovornost administrativnog osoblja.

Ciljevi

- ⇒ Primenjivati odgovarajuće standarde upravljanja i vođenja;
- ⇒ Izraditi planove za uspešan rad i donositi ispravne odluke;
- ⇒ Stvoriti okruženje za kreativan, efikasan i efektivan rad;
- ⇒ Upravlјati stresnim situacijama i raditi pod pritiskom.

Sadržaj

- Upravljanje i vođstvo;
- Planiranje i donošenje odluka;
- Interni i eksterni radni procesi;
- Efikasnost i odgovornost tužilačkog administrativnog osoblja.

Metodologija

Obuka će se sprovoditi korišćenjem različitih metodologija, uključujući interaktivne diskusije, grupni rad i studije slučaja.

Korisnici

Administratori tužilaštva.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana od:

- Dokument o politici obuke i plan potreba za obukom državnih tužilaca i administrativnog osoblja za 2025. godinu – TSK

4. Pravne i sudske veštine

Obuka o pravnim i sudskim veštinama ima za cilj da pomogne administrativnom tužilačkom osoblju u izgradnji njihovih profesionalnih kapaciteta za pružanje odgovarajućih procena po prijemu zahteva za pokretanje različitih pravnih postupaka, za preduzimanje odgovarajućih proceduralnih pravnih radnji u vezi sa pripremom narednih faza postupka i za izradu različitih akata/odluka u zavisnosti od zaključka donetog kao rezultat odgovarajućeg postupka. Sa posebnim fokusom u okviru ove obuke, biće razrađene tehnike pravnog istraživanja, pravno pisanje i obrazloženje kao preduslovi za povećanje kvaliteta i efikasnosti u sprovođenju sudskih i tužilačkih kompetencija za rešavanje pokrenutih pitanja na blagovremen i profesionalan način. Ova obuka je osmišljena da pruži teorijska i praktična uputstva u vezi sa veštinama pravnog istraživanja, veštinama vođenja predmeta i veštinama pravnog pisanja i obrazloženja, u skladu sa metodama i standardima koji garantuju objektivnost, sigurnost, kvalitet i efikasnost.

Ciljevi

- ⇒ Unapređenje znanja o tehnikama pravnog istraživanja;
- ⇒ Sprovođe ovlašćenja za preispitivanje predmeta i pripremu narednih faza postupka;
- ⇒ Da se upoznaju procesima i principima dobrog pravnog pisanja;
- ⇒ Efikasno primenjuju IRAC metodu;
- ⇒ Da samostalno sastavljaju sudske odluke i optužnice.

Sadržaj

- Tehnike pravnog istraživanja;
- Preliminarni pregled predmeta i preduzimanje radnji za pripremu za naredne faze u postupku;
- Proces i principi dobrog pravnog pisanja;
- Pravno pisanje i obrazloženje kroz IRAC metodu;
- Struktura i sadržaj obrazloženja presude.

Metodologija

Obuka će se odvijati u interaktivnom okruženju razgovora i diskusije s ciljem da svi učesnici budu aktivni tokom celog vremena, dajući svoj doprinos.

Korisnici

Profesionalni saradnici i pravni službenici.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema je identifikovana od:

- Dokument politika obuke i plan potreba za obuku državnih tužilaca i administrativnog osoblja za 2025. godinu – ZSK

5. Komunikacija i odnosi sa javnošću

Tužilačko osoblje je stalno uključeno u različite oblike komunikacije. Naravno, komunikacijske veštine su važne u svim radnim okruženjima. Međutim, nema sumnje da je efikasna komunikacija apsolutno neophodna za uspešno funkcionisanje tužilaštva. Kontekst komunikacije varira, ali čini se da se može podeliti u dve osnovne kategorije, internu komunikaciju i eksternu komunikaciju.

Ciljevi

⇒ Unapređenje komunikacije unutar administracije i fokusiranje na različite aspekte i pravila, kao i na dobre prakse za bolju komunikaciju.

Sadržaj

- Komunikacija i politike standardi koji se primenjuju;
- Unutrašnja komunikacija: tok informacija, hijerarhija, timski rad i razmena informacija, poverljivost podataka i informacija, kao i ponašanje i profesionalna etika;
- Delegiranje zadataka, praćenje i nadzor;
- Planiranje, postavljanje prioriteta i dodeljivanje zadataka;
- Izveštavanje, korišćenje IT-a u komunikaciji;
- Prakse, formati i jedinstvene standardne procedure.

Metodologija

Prezentacije, studije slučaja, simulacije, praktične vežbe.

Korisnici

Administratori tužilaštva i njihovi zamenici, službenici za odnose s javnošću, osoblje u prijemnoj kancelariji i sve ostale kategorije administrativnog osoblja koje komunicira sa građanima, strankama i raznim institucijama.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana od:

- Dokument o politici obuke i plan potreba za obukom državnih tužilaca i administrativnog osoblja za 2025. godinu – TSK

6. Integritet i etički kodeks

Cilj administracije tužilačkog sistema na Kosovu je povećanje kvaliteta profesionalne performanse, obezbeđujući pravilnu primenu principa i etičkih standarda u skladu sa Kodeksom etike, kao što su: profesionalizam, disciplina na radu, nepristrasnost, nezavisnost, poverljivost, izbegavanje sukoba interesa i neprimerenog ponašanja, poštenje i odgovornost.

Obuka je osmišljena na način da se, kroz delimična teorijska objašnjenja i interaktivne diskusije, bavi utvrđenim pravilima etičkog i profesionalnog ponašanja, pružajući pravnu osnovu i praktične primere za učesnike.

Ciljevi

- ⇒ Razlikovati etičko ponašanje unutar i van kancelarije;
- ⇒ Pravedno primenjivati Etički kodeks i njegove principe;
- ⇒ Identifikovati slučajeve u kojima se suočavamo sa kršenjem etičkih propisa.

Sadržaj

- Načela i norme etičkog ponašanja;
- Ponašanje unutar i van kancelarije i
- Društvena svest i odgovornost.

Metodologija

Tokom ove obuke, biće primenjena metodologija kombinovana sa teorijskim objašnjenjima, kroz PowerPoint prezentacije i interaktivne diskusije.

Korisnici

Administrativno osoblje tužilaštva.

Trajanje

Obuka će trajati (1) dan.

Tema identifikovana od:

- Dokument politika obuke i plan potreba za obuku državnih tužilaca i administrativnog osoblja za 2025. godinu – TSK

7. Upravljanje dosijeima i predmetima u tužilačkom sistemu

Glavni cilj ove obuke je da se, kroz upoznavanje sa konceptima i principima upravljanja slučajevima, učesnici upoznaju i pripreme veštinama za početno identifikovanje problema u upravljanju slučajevima, a zatim za razvoj i sprovođenje plana upravljanja slučajevima.

Ciljevi

- ⇒ Unapređuju znanja o upravljanju slučajevima;
- ⇒ Poštuju principe upravljanja slučajevima;
- ⇒ Demonstriraju tehnike upravljanja slučajevima;
- ⇒ Unapređuju znanja o principima i metodologiji CEPEJ.

Sadržaj

Registri tužilaštva;
Organizacija toka rada i razvoj predmeta;
Prikupljanje statističkih podataka i izveštavanje;
Efikasno upravljanje slučajevima zasnovano na metodologiji CEPEJ-a;
Digitalizacija procesa rada u tužilaštvu.

Metodologija

Metode prezentacije putem PowerPoint-a, grupnog rada i korišćenja praktičnih slučajeva doprineće realizaciji obuke.

Korisnici

Administratori, pomoćnik administratora, šef ZML-a, referenti, službenici za statistiku, pravni službenici, pravni sekretari, službenici za informisanje, jedinica za ocenjivanje performansi tužilaca.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana od:

- Dokument politika obuke i plan potreba za obuku državnih tužilaca i administrativnog osoblja za 2025. godinu – TSK

8. Uzbunjivanje i zaštita uzbunjivača

Cilj obuke je da se pozabavi pitanjima vezanim za zaštitu uzbunjivača, da se proširi znanje o pravima uzbunjivača i da se stvori novo znanje u vezi sa najnovijim dešavanjima u oblasti prijavljivanja uzbunjivača na Kosovu, u regionu i Evropi. Cilj obuke je obuka administrativnog osoblja i službenika odgovornih za prijavljivanje uzbunjivača u svim regionima zemlje.

Ciljevi

- ⇒ Prepoznaju međunarodne i domaće standarde za ljudska prava koja se odnose na rad tužilačkog sistema;
- ⇒ Sprovode najbolje prakse u oblasti slobode izražavanja i u oblasti zaštite uzbunjivača.

Sadržaj

- Međunarodni i domaći standardi ljudskih prava koji se odnose na rad tužilačkog sistema ;
- Principi, institucije, procesi i prakse u oblasti slobode izražavanja uopšte, a posebno u oblasti zaštite uzbunjivača.

Metodologija

Na ovoj obuci biće primenjene specifične metode obuke za pravne stručnjake. Koristiće se vežbe za topljenje leda, prezentacije u PPT-u, studije slučaja, grupne vežbe, debate vođene od strane trenera specijalizovanih za oblast slobode govora, evaluacione ispite.

Korisnici

Administrativni službenici tužilaštava i službenici za uzbunjivanje u tužilaštvima.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

PLATFORMA ZA UČENJE NA DALJINU / E-UČENJE

E-učenje

Učenje na daljinu ili e- učenje je interaktivno učenje na daljinu korišćenjem elektronske onlajn tehnologije, van tradicionalne sale za obuku. Akademija pravde je razvila platformu za e-učenje koja ispunjava zahteve obuke. Prednosti e-učenja su ušteda vremena i budžeta Akademije, smanjenje troškova koje stvaraju učesnici. Učenje na daljinu se sprovodi kroz kurseve obuke koji sadrže module obuke, audio i video snimke.

Platforma za učenje na daljinu biće dostupna korisnicima Akademije pravosuđa sa ciljem povećanja znanja i stručnog usavršavanja svih kategorija korisnika Akademije, kao i povećanja efikasnosti obuke.

Sadržaj

U okviru platforme za e-učenje, tokom 2026. godine planirano je da se razviju kursevi obuke kao što su:

- Etika i profesionalno ponašanje za sudije
- Etika i profesionalno ponašanje za tužioce
- Kazne koje se izriču maloletnicima

PLATFORMA HELP KURSEVA

Platforma za edukaciju pravnih stručnjaka o ljudskim pravima i slobodama - HELP onlajn kursevi

Platforma HELP Saveta Evrope je platforma za učenje na daljinu koju je razvio Sekretarijat Saveta Evrope sa ciljem da olakša i pruži najprofesionalniju obuku pravnim stručnjacima. Onlajn HELP kursevi su interaktivni i vizuelni. Oni pokrivaju različite teme vezane za ljudska prava, odražavajući različite oblasti rada Saveta Evrope.

Glavni cilj Programa Saveta Evrope za obrazovanje pravnih stručnjaka o ljudskim pravima (HELP) jeste da unapredi kapacitete sudija, advokata i tužilaca, u svih 46 zemalja članica Saveta Evrope i šire, da primenjuju evropske standarde ljudskih prava u svom svakodnevnom radu. To se postiže putem onlajn HELP kurseva koji pokrivaju niz tema iz oblasti ljudskih prava.

Br.	<i>Kursevi koji se održavaju na albanskom jeziku na HELP platformi</i>
1.	Pristup pravdi za žene
2.	Kriterijumi prihvatljivosti za zahteve podnete Evropskom sudu za ljudska prava
3.	Alternativne mere pritvoru
4.	Alternativa zabrani imigracije
5.	Antidiskriminacija
6.	Azil i ljudska prava
7.	Poslovanje i ljudska prava
8.	Pravosuđe prilagođeno deci
9.	Zaštita podataka i prava na privatnost
10.	Etika za sudije, tužioce i advokate
11.	Sloboda izražavanja
12.	Zločini iz mržnje
13.	Govor mržnje
14.	Uvod u Evropsku konvenciju o ljudskim pravima i Evropski sud za ljudska prava
15.	Sudsko obrazloženje i ljudska prava
16.	Proceduralne garancije u krivičnom postupku i prava žrtava
17.	Zaustavljanje zlostavljanja
18.	Prava svojine
19.	Zaštita i bezbednost novinara
20.	Sprečavanje radikalizacije
21.	Deca izbeglica i imigranti
22.	Nasilje nad ženama
23.	Efikasnost i kvalitet rada sa CEPEJ-om
24.	Ljudska prava i životna sredina
25.	Pravo na slobodu i bezbednost / Član 5 Evropske konvencije o ljudskim pravima

Akademija pravde
<https://ad.rks-gov.net>

Akademija Pravde
<https://ad.rks-gov.net>
infoad@rks-gov.net
Ul. Murat Mehmeti 1-3, Priština
Tel: +383 38 200 68 000